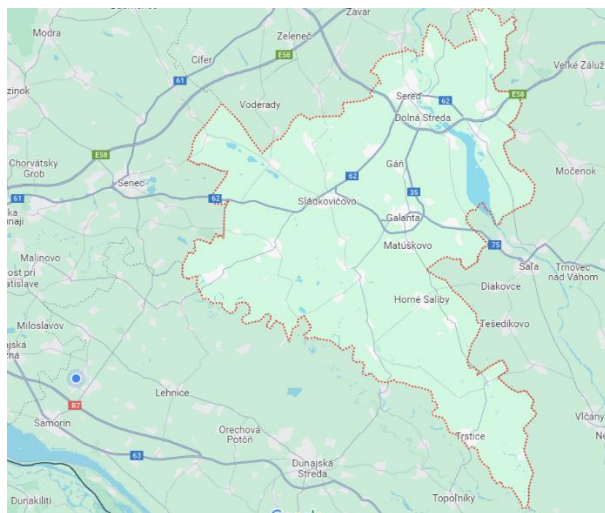
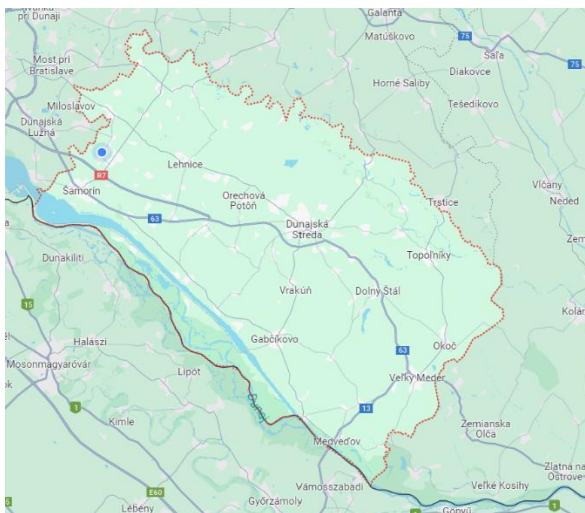

ANALÝZA SOCIÁLNO-EKONOMICKEJ SITUÁCIE A VYBRANÝCH PROBLÉMOV OKRESOV GALANTA A DUNAJSKÁ STREDA A NÁVRHY NA ZLEPŠENIE V SOCIÁLNEJ A HOSPODÁRSKEJ OBLASTI

VÝJAZDOVÉ ROKOVANIE VLÁDY SR, MAREC 2024

Manažérske zhrnutie

Okresy Galanta a Dunajská Streda prešli od vstupu do Európskej únie významne pozitívnu cestu v znižovaní nezamestnanosti a píšú veľmi úspešný 20-ročný príbeh poklesu miery evidovanej nezamestnanosti o viac ako 78 % oproti východiskovému stavu.

Región Dunajskej Stredy je v hospodárstve Slovenska značne špecifický, čo je dôsledkom daností vyplývajúcich z územných vzťahov v riešenom priestore. Ekonomika sa javí ako relatívne diverzifikovaná. Z pohľadu makroekonomickej štruktúry má rozhodujúce postavenie strojársky priemysel, potravinársky priemysel, logistika, maloobchod a služby.

Mesto Dunajská Streda sa snaží spolupracovať s investormi na vytvorení nových pracovných miest. Z hľadiska hospodársko-ekonomickej štruktúry je charakteristický vysoký podiel terciárneho sektora, strojárkeho a potravinárskeho priemyslu.

V riešenom území má veľký ekonomický význam pôdohospodárska výroba, ktorá sa zameriava najmä na pestovanie obilnín a krmovín. Intenzifikácia poľnohospodárstva, najmä využívanie hnojív, má zásadný vplyv na životné prostredie. Látky, ktoré sa hnojivami dostávajú do pôdy, z nej unikajú a majú negatívny vplyv na kvalitu vody a ovzdušia, ohrozujú biodiverzitu, narušujú ozónovú vrstvu a majú podiel na zmene klímy. V poslednom období sa sucho v riešenom regióne stáva významným negatívnym fenoménom pre pôdohospodársku výrobu, pričom čoraz častejšie sa vyskytujú aj intenzívne zrážky značne poškodzujúce úrodu. V strednodobom horizonte je potrebné v poľnohospodárstve presadzovať šetrnejšie prístupy k životnému prostrediu, chrániť a obnovovať krajinné prvky na poľnohospodárskej pôde.

V priemyselnej výrobe mesta Dunajská Streda dominuje exportná orientácia, dôležitý vplyv má logistika a silné zázemie má aj stavebný priemysel. Hlavnými odvetviami a piliermi zamestnanosti v regióne sú strojársky priemysel, logistika odvetvia obchodu a služieb – v obchode, hoteloch, doprave, finančníctve, službách v oblasti nehnuteľností, verejnej správe, školstve a zdravotníctve.

V oblasti má veľký výzvam v ekonomickej výkonnosti cestovných ruch. Návštevníkov priťahuje najmä termálne kúpalisko Thermalpark Dunajská Streda, ktoré je jedným z najobľúbenejších a najnavštevovanejších rekreačných stredísk južného Slovenska.

Postavenie okresu Galanta je v hospodárstve Slovenska v dôsledku daností vyplývajúcich zo špecifických územných vzťahov v riešenom priestore taktiež značne špecifické. Mesto Galanta je jedným z regionálnych hospodárskych centier západného Slovenska. Hospodárske zázemie mikroregiónu môžeme charakterizovať ako priemyselno-poľnohospodárske. Z pohľadu makroekonomickej štruktúry má rozhodujúce postavenie elektrotechnický priemysel, potravinársky priemysel, logistika a maloobchod.

Na hospodárstvo najviac vplývajú veľké zahraničné firmy priamo v meste Galanta, alebo v blízkom okolí. Z hľadiska hospodársko-ekonomickej štruktúry je charakteristický vysoký podiel elektrotechnického sektora. Pôdohospodárska výroba zameriavajúca sa najmä na pestovanie obilnín a krmovín má v okrese taktiež veľký ekonomický význam.

Hlavnými odvetviami a piliermi zamestnanosti v regióne sú elektrotechnický priemysel, logistika, odvetvia obchodu a služieb – najmä služby v oblasti obchodu, hotelové služby, služby v oblasti dopravy, finančníctve a nehnuteľností.

V oblasti má v rámci ekonomickej výkonnosti veľký význam aj cestovný ruch. Návštevníci prichádzajú hlavne zo Slovenska, Maďarska a Českej republiky. Návštevníkov priťahujú kultúrne festivaly a historické pamiatky.

V oboch riešených okresoch bude v strednodobom horizonte potrebné vytvárať priaznivé podmienky a nové rozvojové impulzy pre vznik nových výrobných programov a nových pracovných príležitostí. Za týmto účelom bude potrebné:

- podporovať zelené a digitálne inovácie,
- podporovať a lákať nových investorov s novými výrobnými programami v pripravovanom území – spolupráca vysokých škôl, vedeckých pracovísk, súkromného a tretieho sektora a samospráv,
- investične pripravovať výrobné a komerčné územia pre budúcich investorov,
- podporovať rozvoj malého a stredného podnikania v sfére obchodu a služieb,
- podporovať podnikateľské vzdelávanie, nové biznis modely, zakladanie a rast malých podnikov a koordináciu komplexných produktov a regionálne uzavretých cyklov,
- podporovať orientáciu miestnej ekonomiky na efektívne zhodnotenie a opätovné používanie vlastných zdrojov regiónu a rozvoj obehovej ekonomiky.

Predmetom Analýzy sociálno-ekonomickej situácie a vybraných problémov okresov Galanta a Dunajská Streda a návrhov na zlepšenie v sociálnej a hospodárskej oblasti, ako aj návrhu uznesenia vlády je aj riešenie špecifických otázok súvisiacich s národnostne zmiešaným územím oboch okresov.

Podľa programového vyhlásenia: „Vláda považuje starostlivosť o rozvoj národnostných menšín za prierezovú úlohu, ktorá sa dotýka všetkých oblastí života občanov Slovenskej republiky iných národností ako väčšinovej. Dotýka sa to celej štruktúry ich hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv v regionálnom, ale aj celoštátnom rozmere. Pre naplnenie týchto cieľov bude vláda úzko spolupracovať s regionálnymi samosprávnymi štruktúrami, vrátane samospráv miest a obcí. Súvisí to aj s rozvojom zamestnanosti v regiónoch, najmä sektorov moderného poľnohospodárstva, potravinárskeho priemyslu, lesného a drevospracujúceho priemyslu, cestovného ruchu. Integrované programy pre územia obývané občanmi národnostných menšín budú dôležitým prvkom regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.“

Kľúčovým opatrením je zabezpečenie výchovy a vzdelávania všetkých detí v ich materinskom jazyku na národnostne zmiešanom území v školách s vyučovacím jazykom slovenským a vyučovacím jazykom národnostnej menšiny.

Ďalej vláda Slovenskej republiky navrhuje opatrenia a úlohy zamerané na podporu dobudovania cestnej a železničnej dopravy v regióne a s tým súvisiace opatrenia na oživenie ekonomickej aktivity, cestovného ruchu ako i zlepšenie kvality života obyvateľov v území. Opatrenia tiež smerujú k inicializácii aktívneho vyhľadávania strategických investorov, či príprave pozemku a s tým súvisiace kroky potrebné k výstavbe novej hasičskej stanice.

Finančná podpora je zameraná aj na konkrétne potreby obcí v okresoch Galanta a Dunajská Streda.

Obsah

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE	2
OBSAH	4
1. Charakteristika územia	5
2. Obyvateľstvo a sídla	5
2.1. Obyvateľstvo na národnostne zmiešaných územiach	10
2.2. K používaniu jazykov národnostných menšín na úrovni obecných úradov	12
3. Vývoj nezamestnanosti	15
4. Hospodárska aktivita	17
5. Priemerná mzda	27
6. Vzdelávanie	29
6.1. K problematike výchovy a vzdelávania v materinskom jazyku	32
7. Sociálne služby	36
8. Cestovný ruch a kultúrne dedičstvo	37
9. Fungovanie prvkov kritickej infraštruktúry	45
9.1. Voda	46
9.2. Potraviny	51
9.3. Zdravie	52
9.4. Energetika	54
9.5. Informačné a komunikačné technológie	57
9.6. Doprava	62
9.7. Verejný poriadok a vnútorná bezpečnosť	63

1. Charakteristika územia

Okresy Galanta a Dunajská Streda patria územnosprávne do Trnavského samosprávneho kraja, ktorý sa nachádza na západnom Slovensku a susedí s Bratislavským krajom, na východe s Trenčianskym a Nitrianskym krajom, na severe s Českom (Juhomoravský kraj), Rakúskom (Dolné Rakúsko) a na juhu s Maďarskom (Rábsko-mošonsko-šopronská župa). Geograficky je rôznorodý a zasahujú do neho tak nížinné ako aj horské geomorfologické oblasti, konkrétne oblasť Podunajskej nížiny zložená z Podunajskej pahorkatiny a Podunajskej roviny, región Záhoria zložený z Dolnomoravského úvalu, Borskej nížiny a Chvojnickej pahorkatiny, Fatransko-tatranská oblasť tvorená pohoriami Malé Karpaty a Považský Inovec a Slovensko-moravské Karpaty s pohoriami Biele Karpaty a Myjavská pahorkatina. V rámci vodstiev je celý kraj odvodňovaný do úmoria Dunaja. Dunaj priamo krajom preteká cez okres Dunajská Streda. Významné pre energetiku, dopravu aj rekreáciu sú vodné diela na riekach, predovšetkým Vodné dielo Gabčíkovo s významnou vodnou elektrárnou a vodné diela Slávnica a Kráľová ako súčasť Vážskej kaskády.

Okres Galanta sa nachádza v Podunajskej nížine. Časť okresu prechádza na severozápade do Trnavskej pahorkatiny a na severovýchode do Nitrianskej pahorkatiny. Geologická stavba okresu je málo členitá, prevažuje rovina. Pahorkatiny sú pokryté vrstvami spraše. Cez okres preteká Váh. Jeho hladina je upravovaná priehradou pri Kráľovej nad Váhom. Okresom preteká aj malý Dunaj, Dudváh a jeho prítok Čierna voda. Územie okresu susedí s okresom Šaľa, Nitra, Komárno, Dunajská Streda, Senec, Trnava a Hlohovec.

Okres Dunajská Streda leží v južnej časti Trnavského samosprávneho kraja. Je najjužnejším okresom v kraji, zároveň najväčším okresom v kraji, má druhý najväčší počet obyvateľov a druhú najmenšiu hustotu obyvateľstva v kraji. Juhozápadnú hranicu tvorí štátna hranica s Maďarskom. Na severozápade hraničí s Bratislavským krajom a na juhovýchode s Nitrianskym krajom. Na severovýchode hraničí s okresom Galanta. Celé územie okresu pokrýva oblasť Podunajská nížina.

2. Obyvateľstvo a sídla

Trnavský samosprávny kraj patrí svojou rozlohou 4 146,3 km² medzi územne najmenšie samosprávne kraje, ale s vyššou hustotou obyvateľstva (136,09 osôb na km²) v porovnaní so slovenským priemerom 111,23 osôb na km². Na základe územnosprávneho členenia pozostáva Trnavský samosprávny kraj zo 7 okresov (Trnava, Dunajská Streda, Galanta, Hlohovec, Piešťany, Senica a Skalica) a z 251 obcí, z ktorých má 17 štatút mesta.

V Trnavskom samosprávnom kraji žilo k 1. 7. 2022 spolu 565 tis. obyvateľov, z ktorých 67 % je v produktívnom veku, 15 % v predproduktívnom veku a 18 % v poproduktívnom veku. Trnavský samosprávny kraj sa na počte obyvateľov SR podieľal 10,4 %. Hustota obyvateľov dosiahla v kraji hodnotu 136,37 obyvateľov na 1 km². K najhustejšie osídleným patria okresy Hlohovec, Piešťany, Galanta a Trnava, podstatne redšie je osídlenie v okresoch Senica, Dunajská Streda a Skalica. Stupeň urbanizácie Trnavského samosprávneho kraja dosiahol úroveň 46,8 %, čo je o 6,4 % menej oproti celoslovenskému priemeru (53,2 %).

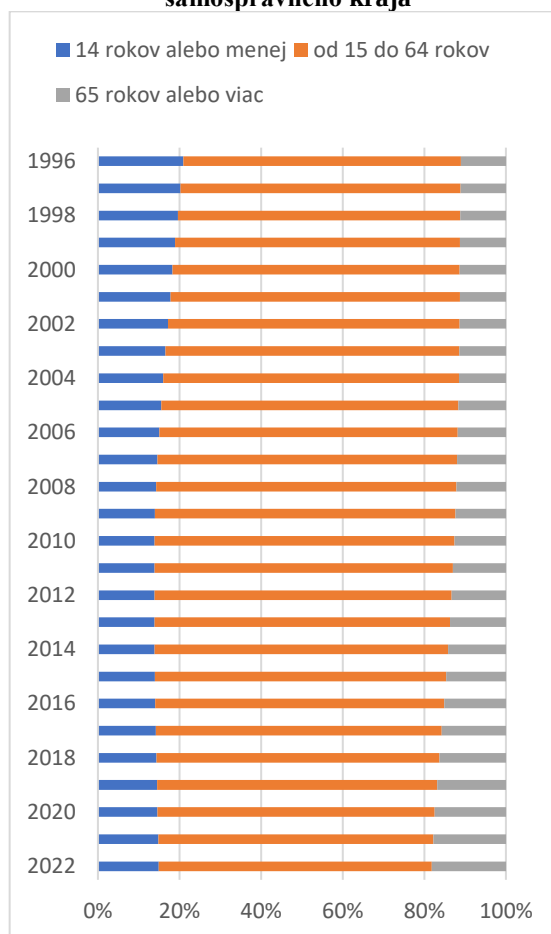
Pokiaľ sa pozrieme na vývoj počtu a štruktúry obyvateľstva Trnavského samosprávneho kraja v kontexte historického vývoja, je zjavné, že v samosprávnom kraji mierne rastie počet obyvateľov, a to intenzitou 0,1 % ročne. V štruktúre obyvateľov kraja však kontinuálne rastie podiel obyvateľov v poproduktívnom veku na úkor obyvateľov v produktívnom veku.

Graf 1: Počet obyvateľov Trnavského samosprávneho kraja

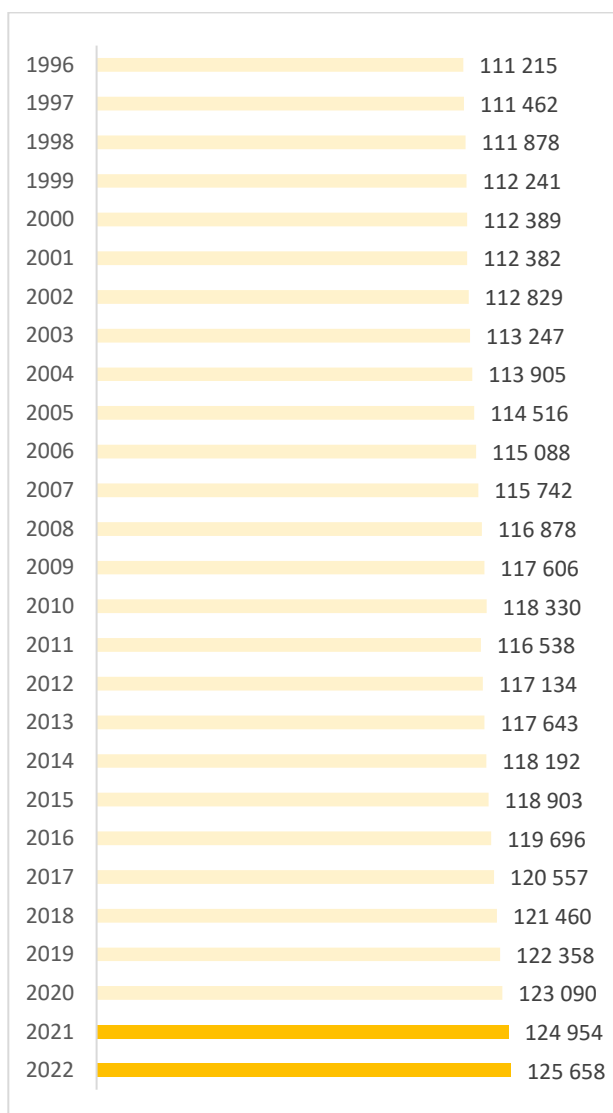
Zdroj: ŠÚSR – Datacube, Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 30.6.(1.7.)

Graf 2: Veková štruktúra Trnavského samosprávneho kraja

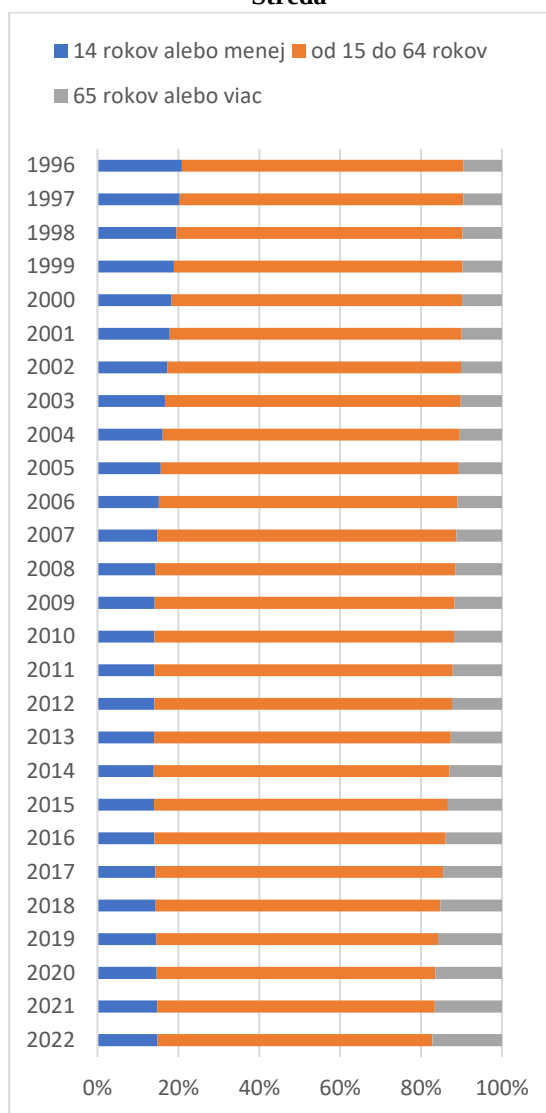

Zdroj: ŠÚSR – Datacube, Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 30.6.(1.7.)

Okres Dunajská Streda je tvorený zo 67 obcí, z ktorých 4 majú štatút mesta. V rámci Trnavského samosprávneho kraja ide o podpriemerne zaľudnené územie s hustotou obyvateľstva 116,94 obyvateľov na km². Pokiaľ sa pozrieme na vývoj počtu a štruktúry obyvateľstva okresu Dunajská Streda v kontexte historického vývoja, je zjavné, že podobne ako Trnavský samosprávny kraj aj v okrese Dunajská Streda mierne rastie počet obyvateľov. Počet obyvateľov okresu od roku 2004 narástol o 6 %. Avšak, v štruktúre obyvateľov okresu, podobne ako v Trnavskom samosprávnom kraji, kontinuálne rastie podiel obyvateľov v poproduktívnom veku na úkor obyvateľov v produktívnom veku.

Graf 3: Počet obyvateľov okresu Dunajská Streda

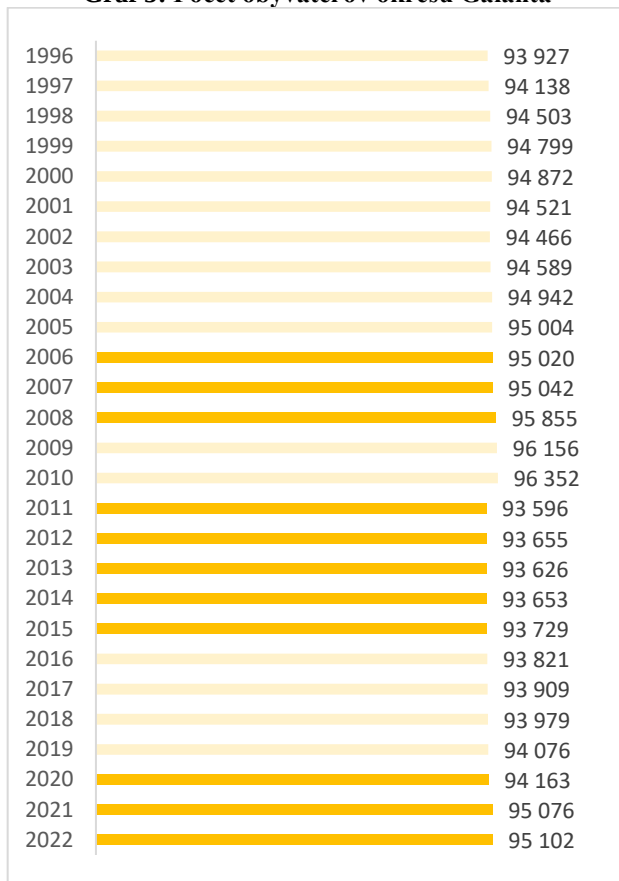
Zdroj: ŠÚSR – Datacube, Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 30.6.(1.7.)

Graf 4: Veková štruktúra okresu Dunajská Streda

Zdroj: ŠÚSR – Datacube, Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 30.6.(1.7.)

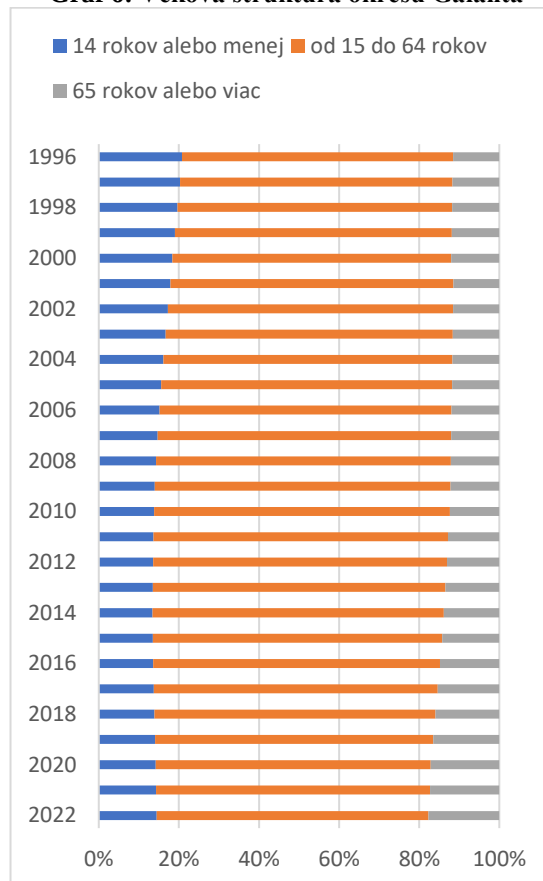
Okres Galanta je tvorený z 36 obcí, z ktorých 3 majú štatút mesta. V rámci Trnavského samosprávneho kraja ide o nadpriemerne zaľudnené územie s hustotou obyvateľstva 148,2 obyvateľov na km². Pokiaľ sa pozrieme na vývoj počtu a štruktúry obyvateľstva okresu Galanta v kontexte historického vývoja, je zjavné, že podobne ako Trnavský samosprávny kraj a okres Dunajská Streda aj v okrese Galanta mierne rastie počet obyvateľov. Počet obyvateľov okresu sa kozmeticky zvyšuje, takmer kontinuálne od vstupu SR do EÚ, a to intenzitou 0,03 % ročne. Avšak, v štruktúre obyvateľov okresu, podobne ako v Trnavskom samosprávnom kraji a v okrese Dunajská Streda, kontinuálne rastie podiel obyvateľov v poproduktívnom veku na úkor obyvateľov v produktívnom veku.

Graf 5: Počet obyvateľov okresu Galanta

Zdroj: ŠÚSR – Datacube, Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 30.6.(1.7.)

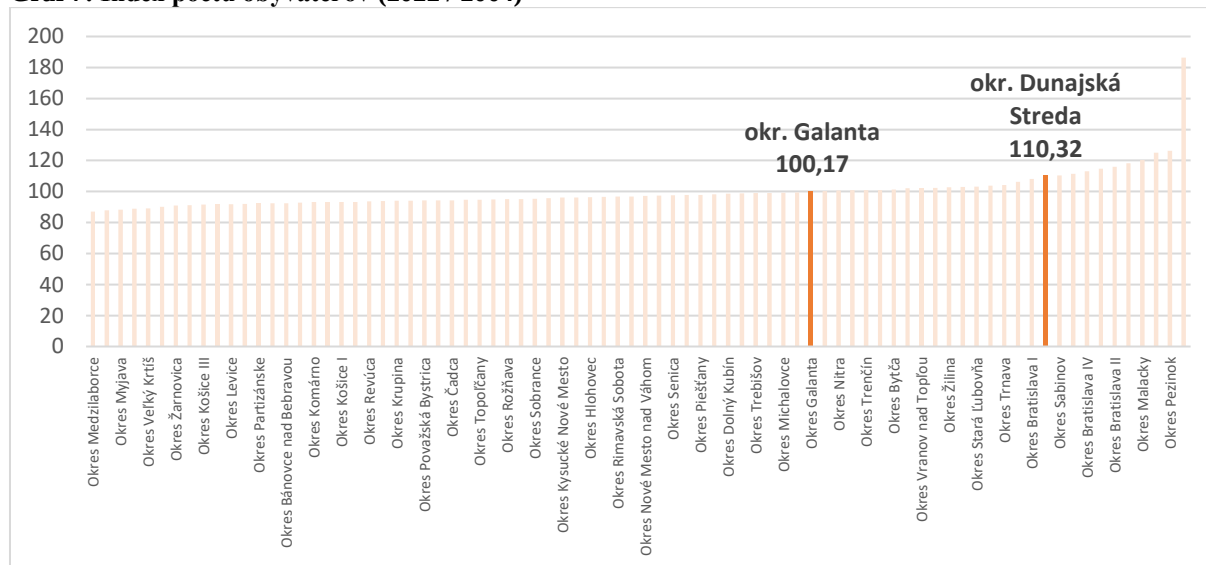
Graf 6: Veková štruktúra okresu Galanta

Zdroj: ŠÚSR – Datacube, Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 30.6.(1.7.)

Pozitívny demografický trend potvrdzuje aj porovnanie okresov pomocou indexu počtu obyvateľov, ktorý porovnáva počet obyvateľov v rokoch 2004 a 2022. Oba okresy zaznamenávajú pozitívny prírastok obyvateľov.

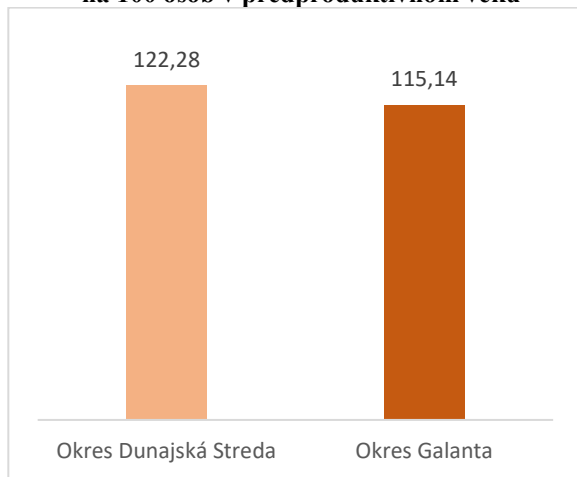
Graf 7: Index počtu obyvateľov (2022 / 2004)

Zdroj: https://datacube.statistics.sk/#/view/sk/vbd_dem/om7007rr/v_om7007rr_00_00_00_sk

Podľa indexu starnutia, v roku 2022 pripadalo na 100 obyvateľov v predproduktívnom veku 122, resp. 115 obyvateľov v poproduktívnom veku a na 100 osôb v produktívnom veku 25, resp. 26 obyvateľov v poproduktívnom veku.

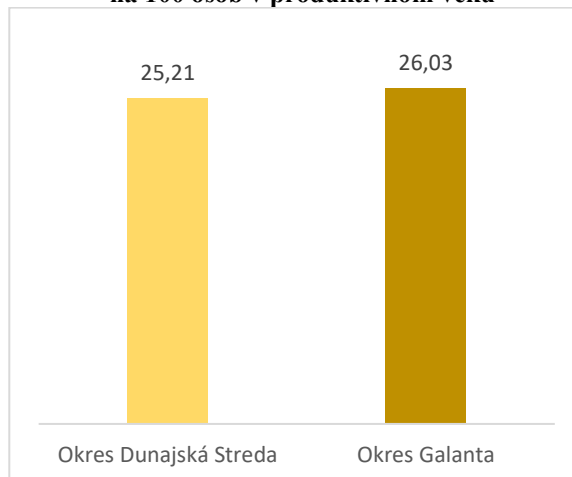
Graf 8: Počet osôb v poproduktívnom veku na 100 osôb v predproduktívnom veku

Zdroj:

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7007tr/v_om7007tr_00_00_00_sk

Graf 9: Počet osôb v poproduktívnom veku na 100 osôb v produktívnom veku

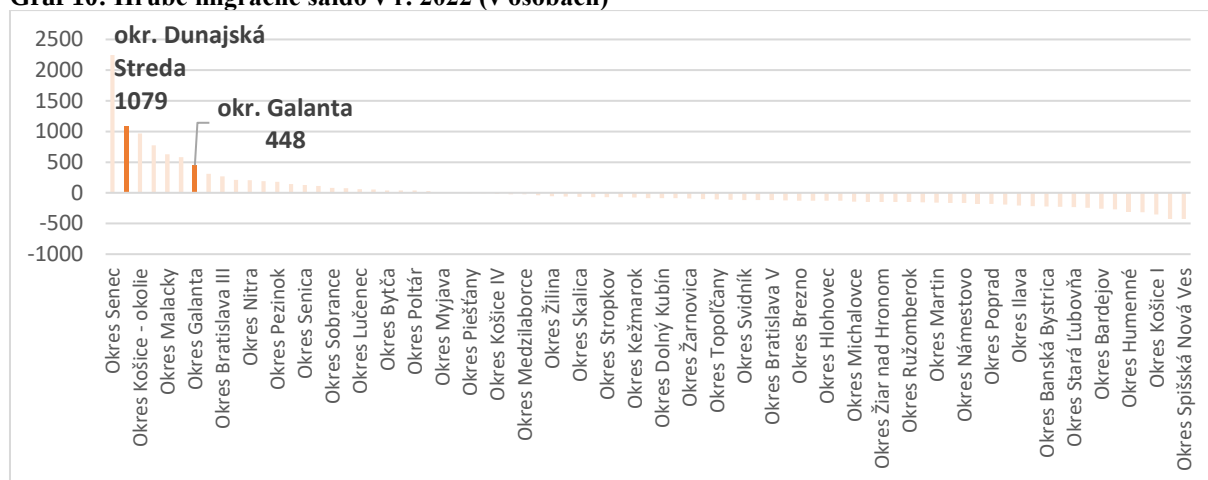
Zdroj:

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7007tr/v_om7007tr_00_00_00_sk

Tieto ukazovatele radia okresy Dunajská Streda a Galanta medzi najstaršie okresy na Slovensku. Inými slovami, populačný potenciál okresov Dunajská Streda a Galanta je mierne podpriemerný a pozitívny efekt perspektívneho demografického vývoja zvyšuje prevažne migrácia z ekonomicky zaostalejších regiónov Slovenska alebo zo zahraničia.

Okresy Dunajská Streda a Galanta patria medzi najperspektívnejšie okresy na Slovensku z pohľadu vnútroštátnej a medzinárodnej migrácie. Pozitívny migračný trend podporila aj vážna bezpečnostná situácia u nášho východného suseda. Za rok 2022 zaznamenal okres Dunajská Streda pozitívne hrubé migračné saldo na úrovni +1 079 osôb. Okres Galanta zaznamenal pozitívne hrubé migračné saldo na úrovni +448 osôb.

Graf 10: Hrubé migračné saldo v r. 2022 (v osobách)

* hrubé migračné saldo je rozdielom medzi počtom prisťahovaných osôb a počtom vystahovaných osôb

Zdroj: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7103mr/v_om7103mr_00_00_00_sk

Konkrétne to znamená, že len za rok 2022 sa do okresu Dunajská Streda vysťahovalo 929 obyvateľov a prisťahovalo až 2 008 obyvateľov a z okresu Galanta sa vysťahovalo 885 obyvateľov a prisťahovalo 1 333 obyvateľov.

Tab. 1: Štatistika vysťahovaných a prisťahovaných osôb za rok 2022

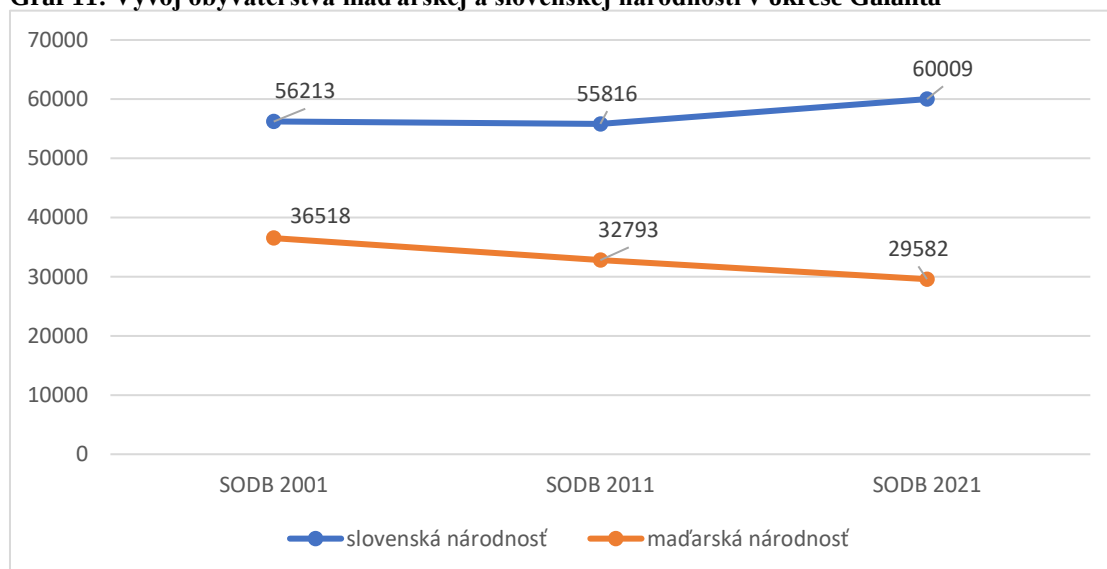
	Prisťahovaní na trvalý pobyt (Osoba) 2022	Vysťahovaní z trvalého pobytu (Osoba) 2022	Hrubé migračné saldo
Okres Dunajská Streda	2 008	929	1 079
Okres Galanta	1 333	885	448
Slovenská republika	62 741	61 746	995

Zdroj: https://datacube.statistics.sk/#/view/sk/vbd_dem/om7103mr/v_om7103mr_00_00_00_sk

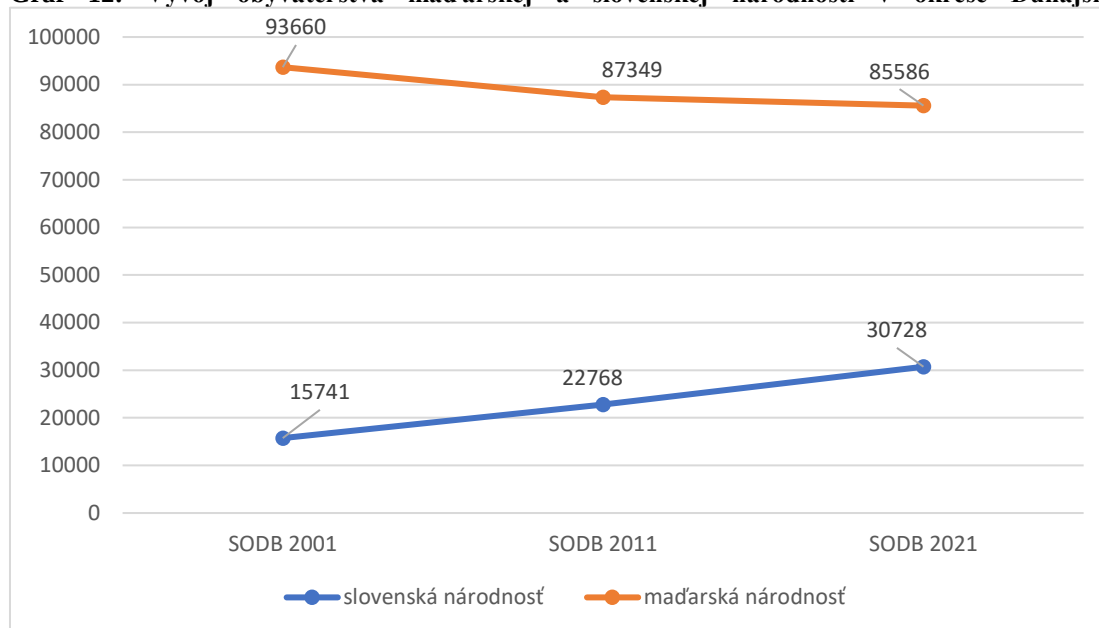
2.1. Obyvateľstvo na národnostne zmiešaných územiach

Počet a pomer obyvateľov maďarskej národnosti kontinuálne klesá v okrese Galanta aj v okrese Dunajská Streda. Slovenské obyvateľstvo mierne stúpa v Galantskom okrese. Nárast v Dunajskostredskom okrese je strmší, ale tento vývoj možno pripísať predovšetkým suburbanizácii a vnútornej migrácii z iných častí Slovenska. Počet obyvateľov slovenskej národnosti vzrastá prevažne v oblasti horného Žitného ostrova, teda okolo Šamorína a menej sa to týka oblasti Veľkého Medera.

Graf 11: Vývoj obyvateľstva maďarskej a slovenskej národnosti v okrese Galanta

Zdroj: ŠÚ SR – SODB

Graf 12: Vývoj obyvateľstva maďarskej a slovenskej národnosti v okrese Dunajská Streda

Zdroj: ŠÚ SR – SODB

Asimilácia národnostných menšín priniesla požiadavku o presnejšie zisťovanie národnostného povedomia a preto Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021 už obsahovalo otázku na druhú národnosť. Na základe Uznesenia vlády č. 412/2022 je interpretácia výsledkov SODB 2021 týkajúca sa národnosti a ďalšej národnosti obyvateľov uvádzaná ako súčet oboch národnostných kategórií. Táto interpretácia z pohľadu maďarskej menšiny nepriniesla veľa nových poznatkov. Súčet dvoch kategórií zodpovedá počtu občanom, ktorí ako materinský jazyk uviedli maďarčinu. Sčítania obyvateľstva dlhodobo vykazujú vyšší počet obyvateľov s maďarským materinským jazykom ako maďarskou národnosťou. Z uvedeného vyplýva, že prebiehajúca asimilácia v prvom rade vedie k zmene národnosti alebo k zadefinovaniu dvojitej identity. Spojenie s materinským jazykom dáva presnejší obraz o používaní menšinového jazyka v daných okresoch.

Tab. 2: Národnostná štatistika pre okres Galanta

	SODB 2011	SODB 2021	SODB 2021 spolu s 2. národnosťou	SODB 2021 materinský jazyk
slovenská národnosť	55 816	60 009	61 356	58 921
maďarská národnosť	32 793	29 582	30 951	30 324

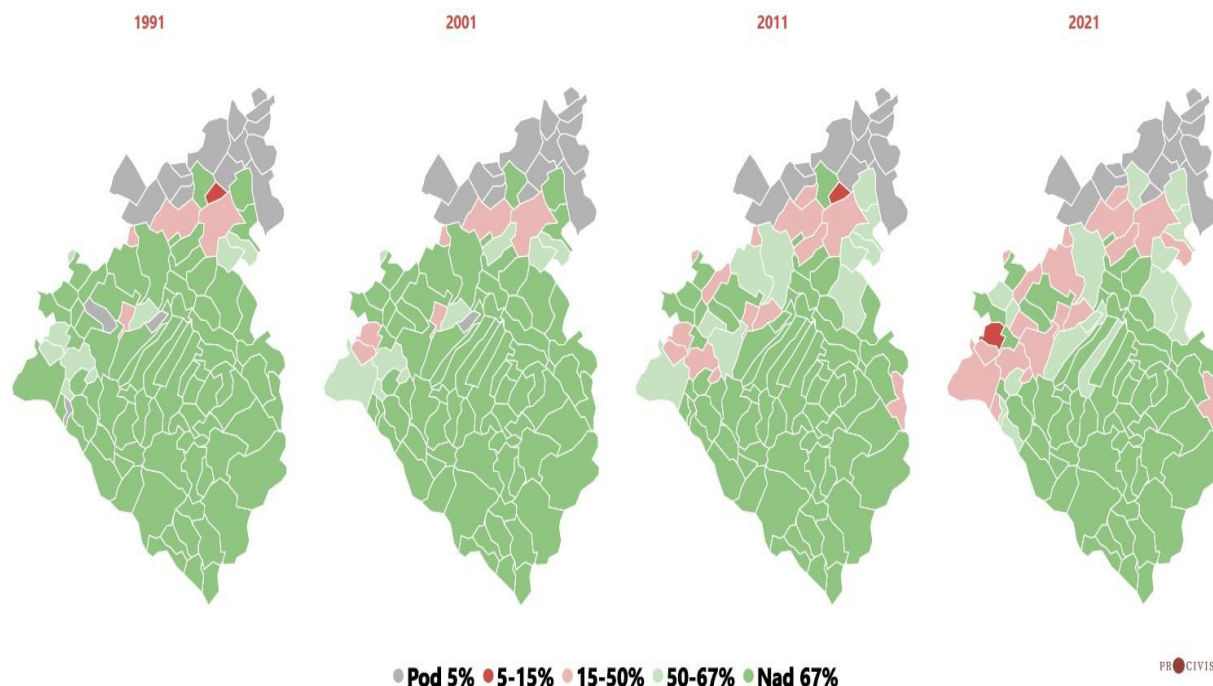
Zdroj: ŠÚ SR – SODB

Tab. 3: Národnostná štatistika pre okres Dunajská Streda

	SODB 2011	SODB 2021	SODB 2021 spolu s 2. národnosťou	SODB 2021 materinský jazyk
slovenská národnosť	22 768	30 728	33 056	26 617
maďarská národnosť	87 349	85 586	88 495	88 795

Zdroj: ŠÚ SR – SODB

Obrázok 1: Zmena podielu maďarskej národnosti v okresoch Galanta a Dunajská Streda za obdobie 1991-2021

Zdroj: Pro Civis

Sčítanie obyvateľstva, domov a bytov 2021 v prípade Rómov neprinieslo diametrálne odlišné údaje v porovnaní SOBD 2011. V roku 2011 sa v Galantskom okrese prihlásilo k rómskej národnosti 534 ľudí a v Dunajskostredskom okrese 1 893 ľudí. Pri poslednom sčítaní v okrese Galanta na prvom mieste rómsku národnosť uviedlo 154 ľudí a ďalších 345 ľudí ako druhú národnosť. V okrese Dunajská Streda si na prvom mieste rómsku národnosť priznalo 1 225 ľudí, a ako druhú národnosť 975 ľudí.

SOBD 2021 neodzrkadľuje presný počet Rómov, ale na základe Atlasu rómskych komunit z roku 2019 môžeme konštatovať, že v Dunajskostredskom okrese najviac Rómov žije v Zlatých Klasoch (do 70 %), v Lehniciach a v Novom Živote (do 20 %). V Galantskom okrese sú to obce Jelka (do 30 %), Tomášikovo a Sládkovičovo (do 20 %).

2.2. K používaniu jazykov národnostných menšín na úrovni obecných úradov

Na základe zákona č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v obciach s menšinovým obyvateľstvom, v ktorých príslušníci národnostnej menšiny dosahujú zákonom určený pomer na základe sčítania obyvateľstva, je povinnosťou orgánov verejnej správy zabezpečiť v úradnom styku používanie jazyka národnostnej menšiny. Úrad vlády SR predkladá vláde Slovenskej republiky raz za dva roky správu o stave používania jazykov menšín na území Slovenskej republiky.

Posledná analýza obecných úradov pre potreby prípravy Správy o stave používania jazykov národnostných menšín na území Slovenskej republiky prebiehala na celoslovenskej úrovni v roku 2022 za obdobie rokov 2021 - 2022 (ďalej len „správa“). V okresoch Galanta a Dunajská Streda mapuje mieru a možnosti využívania maďarského jazyka v obciach, v ktorých sa na základe zákona v úradnom styku používa jazyk národnostnej menšiny. Celkovo je v okrese Galanta 21 takýchto obcí a do okresu Dunajská Streda spadá 66 takýchto obcí. V súčasnosti je v platnosti nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 35/2023 Z. z., ktorým sa

vydáva zoznam obcí, v ktorých občania Slovenskej republiky patriaci k národnostnej menšine tvoria najmenej 15 % obyvateľstva (ďalej len „nariadenie vlády č. 35/2023 Z. z.“).

Obrázok 2: Zelenou farbou sú vyznačené obce v nariadení vlády SR č. 35/2023 Z. z. Zabezpečenie možnosti používania menšinového jazyka v úradnom styku je povinné.

Zdroj: Pro Civis

Zabezpečenie využívania maďarského jazyka jednotlivých obcí v úradnej agende

Tab. 4: Prehľad obcí podľa využívania maďarského jazyka v úradnej agende

	Galanta		Dunajská Streda	
áno	3	14 %	12	28 %
čiastočne	9	43 %	35	53 %
nie	9	43 %	19	18 %

Zdroj: štatistika Úradu splnomocnenca SR pre národnostné menšiny

Z dotazníkov zaslaných príslušným obciam vyplýva, že 43 % obcí v okrese Galanta a 18 % obcí v okrese Dunajská Streda nevyužíva maďarský jazyk pri úradnej agende.

Vytváranie podmienok pre používanie maďarského jazyka v úradnom styku

Tab. 5: Prehľad jednotlivých obcí podľa podmienok pre využívanie maďarského jazyka v úradnej agende

	Galanta		Dunajská Streda	
bezproblémové	13	62 %	40	62 %
čiastočne problémové	7	33 %	21	32 %
problémové	1	5 %	4	6 %

Zdroj: štatistika Úradu splnomocnenca SR pre národnostné menšiny

V oboch okresoch označuje 40 % obcí využívanie maďarského jazyka v úradnej agende za problémové alebo čiastočne problémové.

Zabezpečenie dvojazyčných úradných formulárov v obciach

Tab. 6: Zabezpečenie dvojazyčných úradných formulárov

	Galanta		Dunajská Streda	
áno	12	67 %	25	38 %
čiastočne	7	23 %	27	42 %
nie	2	10 %	13	20 %

Zdroj: štatistika Úradu splnomocnenca SR pre národnostné menšiny

Dôvody problémovosti používania maďarského jazyka v úradnom styku

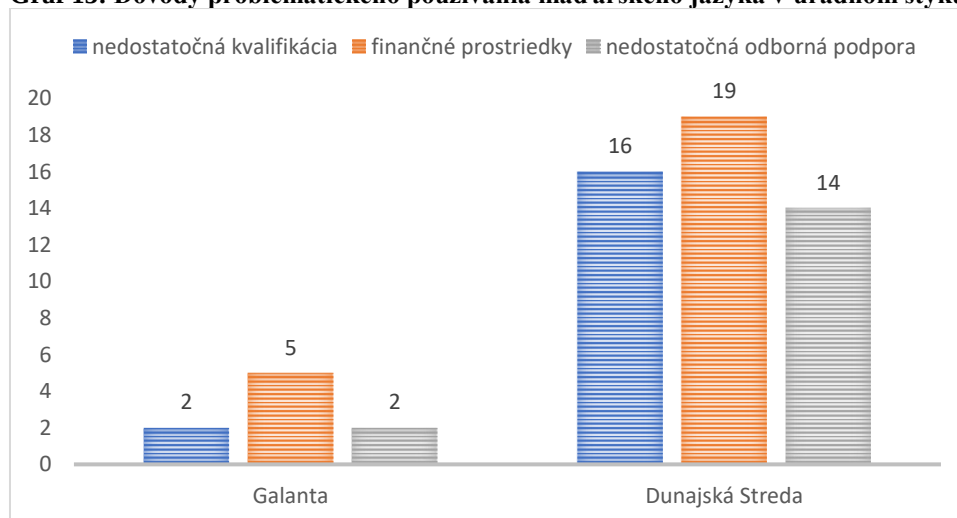
Tab. 7: Dôvody problematického používania maďarského jazyka v úradnom styku

	Galanta	Dunajská Streda
nedostatočná kvalifikácia	2	16
finančné prostriedky	5	19
nedostatočná odborná podpora	2	14

Zdroj: štatistika Úradu splnomocnenca SR pre národnostné menšiny

Z obcí, ktoré uviedli, že využívanie maďarského jazyka v úradnej agende považujú za problematické alebo čiastočne problematické, prevládali ako dôvody týchto problémov predovšetkým finančné prostriedky, nedostatočná kvalifikácia zamestnancov a nedostatočná odborná podpora úradov. Niektoré obce uviedli kombináciu týchto faktorov, čo spôsobilo mierne navýšenie výsledných počtov vo výsledkoch.

Graf 13: Dôvody problematického používania maďarského jazyka v úradnom styku

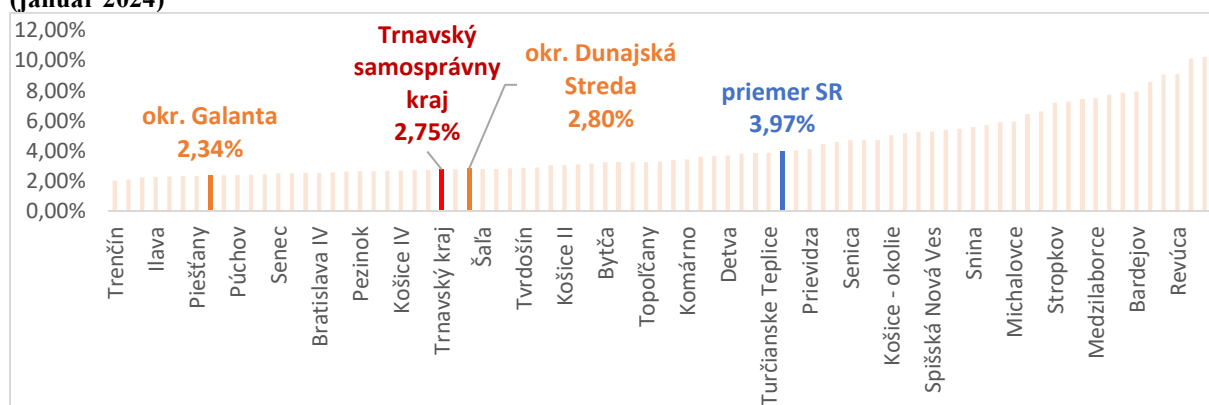
Zdroj: štatistika Úradu splnomocnenca SR pre národnostné menšiny

Jazykové kompetenčné vzdelávanie zamerané na udržiavanie a zdokonaľovanie úrovne ovládania jazyka národnostných menšín je v súčasnosti zabezpečené len pre skupinu štátnych zamestnancov vykonávajúcich štátnu službu v obciach vymedzených spadajúcich pod nariadenie vlády č. 35/2023 Z. z..

3. Vývoj nezamestnanosti

Miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla v okresoch Dunajská Streda a Galanta v januári 2024 úroveň 2,80 %, resp. 2,34 %, čo bolo na úrovni priemeru nezamestnanosti v Trnavskom samosprávnom kraji a na Slovensku. Oba okresy patria úrovňou evidovanej nezamestnanosti do skupiny najúspešnejších okresov v Slovenskej republike.

Graf 114: Podiel počtu uchádzačov o zamestnanie na celkovom počte osôb v produktívnom veku (január 2024)

Zdroj: UPSVaR SR

Oba okresy, tak Dunajská Streda ako aj Galanta, prešli od vstupu do EÚ významne pozitívnu cestu v znižovaní nezamestnanosti a píšú veľmi úspešný 20-ročný príbeh poklesu miery evidovanej nezamestnanosti o viac ako 78 % oproti východiskovému stavu. Dynamika znižovania nezamestnanosti je tak na úrovni priemernej kumulatívnej dynamiky znižovania miery nezamestnanosti v Trnavskom samosprávnom kraji (-77 %) a nad priemernou kumulatívnou dynamikou znižovania miery nezamestnanosti na Slovensku (-70 %).

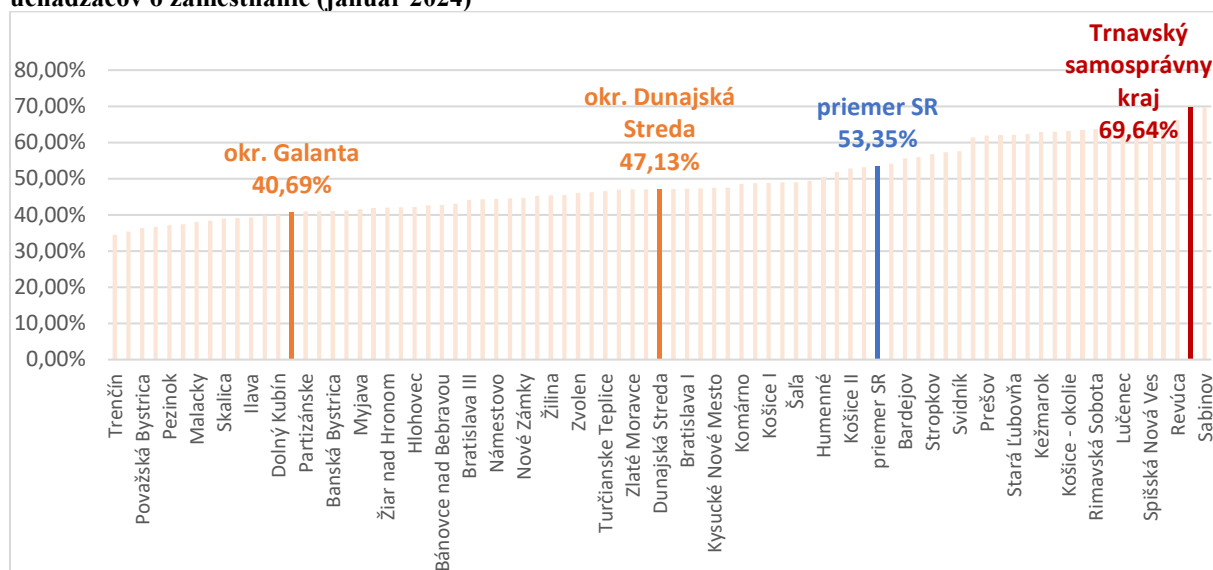
Tab. 8: Časové porovnanie úrovni nezamestnanosti od roku 2004

	január 04	január 09	január 24
okres Dunajská Streda	13,22%	5,81%	2,80%
okres Galanta	12,30%	3,57%	2,34%
Trnavský samosprávny kraj	12,16%	5,05%	2,75%
priemer SR	16,60%	9,03%	3,97%

Zdroj: UPSVaR SR

Dynamika znižovania miery nezamestnanosti v okresoch Dunajská Streda a Galanta sa však postupne spomaľuje a začína zaostávať za priemerom Slovenska. Príčinou tohto stavu je dosiahnutie kriticky nízkej miery nezamestnanosti, čo dokumentuje aj významne podpriemerný podiel evidovaných nezamestnaných, ktorí nemali zamestnanie pred zaradením do evidencie nezamestnaných, na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie.

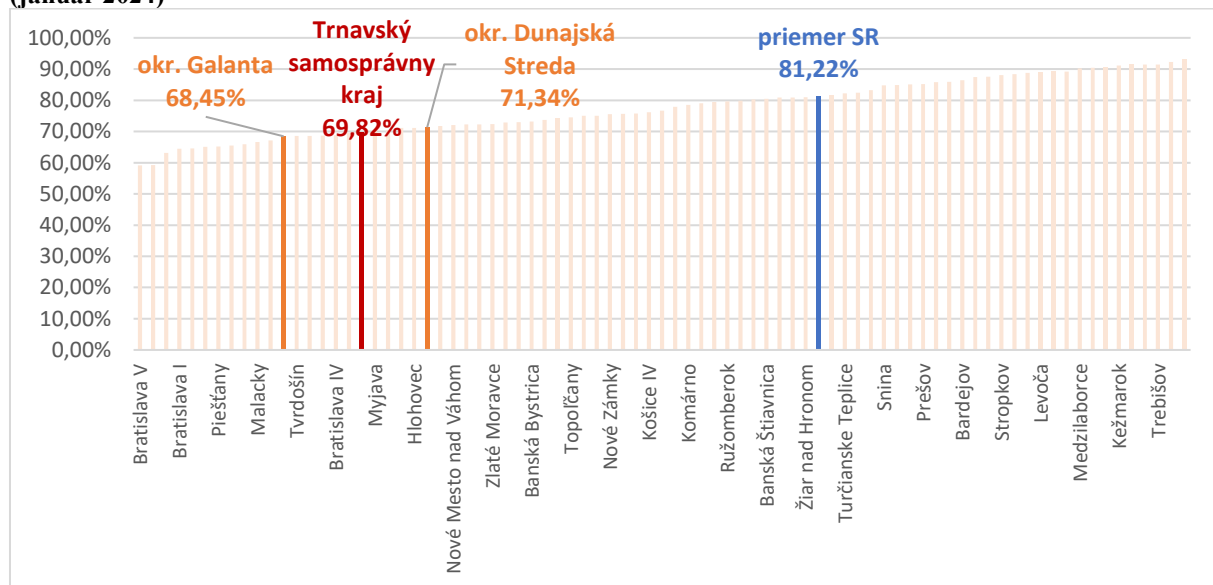
Graf 12: Podiel počtu uchádzačov o zamestnanie bez predchádzajúceho zamestnania na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie (január 2024)

Zdroj: UPSVaR SR

Potvrdením pozitívneho trendu štrukturálnej nezamestnanosti v oboch okresoch je podiel počtu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie. V okrese Galanta sa tento ukazovateľ pohybuje dokonca pod úrovňou 70 %, čo ukazuje, že evidovaní uchádzači o prácu si vyžadujú osobitný prístup a poukazuje na potrebu tzv. medzitruhu práce.

Graf 13: Podiel znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie (január 2024)

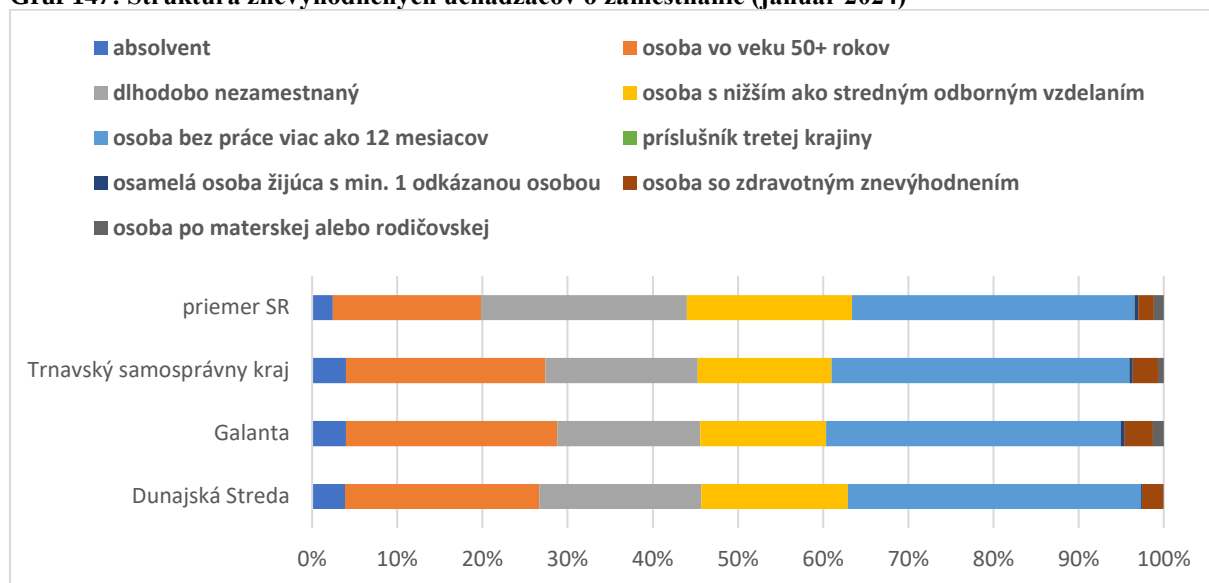

Zdroj: UPSVaR SR

Štruktúra znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a jej porovnaním v prípade okresov Dunajská Streda a Galanta s celoslovenským priemerom ukazuje, že najrizikovejšími skupinami nezamestnaných osôb sú:

- dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré sú bez práce viac ako 12 mesiacov; a
- osoby vo veku 50+ rokov.

Graf 147: Štruktúra znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie (január 2024)

Zdroj: UPSVaR SR

4. Hospodárska aktivita

V Trnavskom samosprávnom kraji pôsobí celkovo 23 473 podnikov (obchodných spoločností), z ktorých najväčší počet tvoria podniky do 9 zamestnancov.

Tab. 9: Počet podnikov podľa odvetví a počtu zamestnancov v Trnavskom samosprávnom kraji

počet podnikov	do 9 zamestnancov	10 - 49 zamestnancov	50 - 249 zamestnancov	nad 250 zamestnancov	nezistený počet zamestnancov	CELKOM
rok 2022						
Automobilový priemysel	9	3	7	8	9	36
Cestovný ruch a gastro	945	99	7	1	384	1 436
Doprava a logistika	842	130	26	7	341	1 346
Drevo a papier	176	20	4	1	83	284
Elektrotechnika	113	11	10	2	44	180
Energie a ťažba	47	18	1	1	43	110
Financie	287	7	2	0	223	519
Hazard	11	2	2	0	4	19
Chémia a plasty	68	39	14	3	38	162
Informačné technológie	644	24	1	0	357	1 026
Kovovýroba a hutníctvo	336	73	22	3	175	609
Maloobchod	1 206	78	8	7	557	1 856
Média, vydavateľstvá a kultúra	171	9	1	0	119	300
Nehnuteľnosti	821	24	2	0	719	1 566
Odevy a obuv	81	23	7	0	42	153
Poľnohospodárstvo a lesníctvo	358	103	17	0	257	735
Potravinárstvo	191	59	16	2	79	347
Právo, poradenstvo a účtovníctvo	1 124	16	0	0	643	1 783
Predaj a údržba vozidiel	348	32	8	0	129	517
Projektovanie a inžiniering	468	7	0	1	226	702

Reklama	289	5	2	0	180	476
Služby	1 052	42	16	3	767	1 880
Spracovanie odpadov	54	18	3	1	35	111
Sprostredkovanie	473	32	5	1	355	866
Stavebníctvo	2 068	129	13	1	949	3 160
Strojárstvo	144	24	10	5	61	244
Školstvo a vzdelávanie	159	6	0	0	122	287
Telekomunikácie	22	2	0	0	21	45
Veľkoobchod	786	140	17	1	401	1 345
Verejná správa	1	0	0	0	0	1
Výroba - ostatné	69	11	5	1	33	119
Vývoj a testovanie	193	22	1	0	105	321
Zdravotníctvo	809	39	6	5	73	932
CELKOM	14 365	1 247	233	54	7 574	23 473

Zdroj: databáza FINSTAT

Podniky v Trnavskom samosprávnom kraji vytvorili v roku 2022 pridanú hodnotu v kumulatívnej výške 4 mld. euro, pričom najúspešnejším odvetvím sa stal automobilový priemysel, doprava a logistika, kovovýroba hutníctvo, veľkoobchod a strojárstvo. Navzdory veľkému počtu podnikov, odvetvie stavebníctva vytvorilo v roku 2022 pridanú hodnotu len vo výške 231 mil. eur.

Podniky v Trnavskom samosprávnom kraji vygenerovali v roku 2022 tržby v celkovej výške 26,6 mld. eur a dosiahli zisk pred zdanením vo výške 1,1 mld. eur, z čoho zaplatili daň z príjmov vo výške 258 mil. eur. Efektívna sadzba dane z príjmov dosiahla v priemere úroveň 23 %.

Tab. 10: Hospodárske ukazovatele podnikov podľa odvetví v Trnavskom samosprávnom kraji

rok 2022	Pridaná hodnota	Tržby (spolu)	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením	Daň z príjmov z bežnej činnosti
Automobilový priemysel	389 068 165 €	5 005 586 471 €	56 874 037 €	13 301 671 €
Cestovný ruch a gastro	68 020 450 €	310 072 146 €	-14 570 772 €	2 656 586 €
Doprava a logistika	384 542 810 €	1 898 095 058 €	87 834 603 €	20 432 997 €
Drevo a papier	57 707 239 €	200 920 621 €	14 216 781 €	3 209 515 €
Elektrotechnika	195 410 793 €	2 025 063 092 €	62 068 095 €	13 798 502 €
Energie a ťažba	15 462 640 €	812 570 325 €	8 284 620 €	3 947 132 €
Financie	58 180 352 €	154 516 386 €	37 150 090 €	5 881 375 €
Hazard	758 969 €	26 384 938 €	793 825 €	162 095 €
Chémia a plasty	201 042 981 €	1 294 780 605 €	61 819 758 €	14 509 061 €
Informačné technológie	47 901 809 €	126 518 672 €	20 274 129 €	5 020 269 €
Kovovýroba a hutníctvo	364 838 126 €	1 825 443 604 €	120 376 250 €	26 591 131 €
Maloobchod	215 976 799 €	1 244 051 752 €	40 464 529 €	10 792 475 €
Média, vydavateľstvá a kultúra	11 971 830 €	49 806 223 €	2 199 360 €	699 676 €
Nehnuteľnosti	84 204 073 €	254 751 613 €	29 467 752 €	5 944 721 €
Odevy a obuv	21 843 718 €	69 333 255 €	2 906 509 €	990 696 €
Poľnohospodárstvo a lesníctvo	188 034 653 €	699 099 460 €	91 399 565 €	18 890 897 €
Potravinárstvo	168 387 405 €	875 329 373 €	51 897 999 €	12 412 403 €
Právo, poradenstvo a účtovníctvo	41 268 059 €	136 966 947 €	41 440 736 €	4 045 600 €
Predaj a údržba vozidiel	60 073 496 €	476 906 768 €	14 241 076 €	3 598 080 €
Projektovanie a inžiniering	72 474 304 €	259 190 990 €	23 918 125 €	5 679 630 €
Reklama	12 038 473 €	49 213 121 €	2 509 229 €	748 390 €
Služby	127 610 227 €	1 161 953 650 €	19 108 479 €	4 439 105 €

Spracovanie odpadov	-5 222 773 €	253 860 119 €	15 905 422 €	5 518 092 €
Sprostredkovanie	55 333 614 €	299 465 533 €	15 440 820 €	3 528 713 €
Stavebníctvo	231 427 084 €	1 222 131 388 €	77 160 343 €	16 730 730 €
Strojárstvo	260 146 709 €	1 255 958 642 €	8 420 647 €	4 110 909 €
Školstvo a vzdelávanie	7 325 305 €	20 614 371 €	2 013 545 €	557 434 €
Telekomunikácie	4 790 453 €	14 381 058 €	1 262 992 €	274 074 €
Veľkoobchod	347 925 332 €	3 814 301 171 €	156 230 672 €	35 118 165 €
Verejná správa	97 963 €	104 998 €	6 276 €	1 670 €
Výroba - ostatné	67 194 039 €	247 711 758 €	13 950 289 €	3 707 728 €
Vývoj a testovanie	26 558 209 €	70 178 191 €	4 444 140 €	1 465 408 €
Zdravotníctvo	208 923 765 €	447 015 301 €	35 259 648 €	9 126 880 €
CELKOM	3 991 317 071 €	26 602 277 600 €	1 104 769 569 €	257 891 810 €

Zdroj: databáza FINSTAT

V okrese Dunajská Streda pôsobí celkovo 5 851 podnikov (obchodných spoločností), z ktorých najväčší počet tvoria podniky do 9 zamestnancov. Celkovo 15 podnikov v okrese zamestnáva 250 a viac zamestnancov. Najväčší počet podnikov v okrese pôsobí v odvetviach maloobchod, stavebníctvo, služby, zdravotníctvo, cestovný ruch a poľnohospodárstvo.

Tab. 11: Počet podnikov podľa odvetví a počtu zamestnancov v okrese Dunajská Streda

počet podnikov	do 9 zamestnancov	10 - 49 zamestnancov	50 - 249 zamestnancov	nad 250 zamestnancov	nezistený počet zamestnancov	CELKOM
rok 2022						
Automobilový priemysel	1	0	2	1	2	6
Cestovný ruch a gastro	233	27	4	0	88	352
Doprava a logistika	187	33	7	3	96	326
Drevo a papier	36	5	0	0	11	52
Elektrotechnika	15	2	1	0	6	24
Energie a ťažba	10	2	0	0	4	16
Financie	74	2	0	0	64	140
Hazard	4	1	0	0	3	8
Chémia a plasty	22	10	1	1	15	49
Informačné technológie	124	5	0	0	83	212
Kovovýroba a hutníctvo	50	15	3	1	28	97
Maloobchod	329	27	1	3	136	496
Média, vydavateľstvá a kultúra	37	3	0	0	33	73
Nehnuteľnosti	158	8	0	0	161	327
Odevy a obuv	15	9	2	0	8	34
Poľnohospodárstvo a lesníctvo	118	28	4	0	84	234
Potravinárstvo	45	13	6	1	17	82
Právo, poradenstvo a účtovníctvo	259	2	0	0	156	417
Predaj a údržba vozidiel	80	5	4	0	39	128
Projektovanie a inžiniering	117	1	0	0	70	188
Reklama	66	0	1	0	41	108
Služby	260	11	5	0	205	481
Spracovanie odpadov	13	5	0	0	8	26
Sprostredkovanie	150	13	1	1	108	273
Stavebníctvo	547	46	0	0	278	871
Strojárstvo	25	4	0	3	14	46
Školstvo a vzdelávanie	41	1	0	0	25	67

Telekomunikácie	8	0	0	0	1	9
Veľkoobchod	218	23	3	0	122	366
Výroba - ostatné	14	2	2	0	9	27
Vývoj a testovanie	55	1	0	0	38	94
Zdravotníctvo	194	9	2	1	16	222
CELKOM	3 505	313	49	15	1 969	5 851

Zdroj: databáza FINSTAT

Podniky v okrese Dunajská Streda vytvorili v roku 2022 pridanú hodnotu v kumulatívnej výške 713 mil. eur, pričom najúspešnejším odvetvím sa stala doprava a logistika, nasledovaná s veľkým odstupom maloobchodom, poľnohospodárstvom a potravinárstvom. Navzdory veľkému počtu podnikov, stavebníctvo vytvorilo v roku 2022 pridanú hodnotu len vo výške 41 mil. eur.

Podniky v okrese Dunajská Streda vygenerovali v roku 2022 tržby v celkovej výške 3,8 mld. eur a dosiahli zisk pred zdanením vo výške 181 mil. eur, z čoho zaplatili daň z príjmov vo výške 47 mil. eur. Efektívna sadzba dane z príjmov dosiahla v priemere úroveň 26 %.

Tab. 12: Hospodárske ukazovatele podnikov podľa odvetví v okrese Dunajská Streda

rok 2022	Pridaná hodnota	Tržby (spolu)	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením	Daň z príjmov z bežnej činnosti
Automobilový priemysel	26 976 068 €	147 002 474 €	4 095 838 €	948 784 €
Cestovný ruch a gastro	26 042 033 €	105 079 241 €	-11 210 083 €	902 202 €
Doprava a logistika	130 858 123 €	486 155 362 €	37 404 291 €	8 807 780 €
Drevo a papier	4 125 341 €	19 582 704 €	818 845 €	221 022 €
Elektrotechnika	6 698 930 €	31 192 278 €	674 974 €	167 048 €
Energie a ťažba	4 215 866 €	11 613 929 €	-822 261 €	122 936 €
Financie	4 682 391 €	13 886 587 €	870 382 €	275 487 €
Hazard	-1 774 162 €	475 559 €	356 024 €	85 824 €
Chémia a plasty	19 915 728 €	90 779 948 €	3 393 740 €	1 285 417 €
Informačné technológie	10 655 353 €	26 552 427 €	5 509 797 €	1 543 275 €
Kovovýroba a hutníctvo	27 280 299 €	148 786 935 €	3 393 606 €	963 407 €
Maloobchod	65 027 656 €	329 421 652 €	16 333 107 €	4 055 020 €
Média, vydavateľstvá a kultúra	2 262 449 €	7 500 040 €	710 506 €	173 099 €
Nehnuteľnosti	17 356 238 €	44 180 925 €	9 597 732 €	2 266 442 €
Odevy a obuv	6 563 158 €	11 306 691 €	895 580 €	216 812 €
Poľnohospodárstvo a lesníctvo	61 604 454 €	243 224 955 €	36 126 111 €	6 795 373 €
Potravinárstvo	41 085 166 €	213 129 458 €	8 015 105 €	2 013 082 €
Právo, poradenstvo a účtovníctvo	8 155 592 €	36 982 958 €	2 586 273 €	581 907 €
Predaj a údržba vozidiel	16 678 316 €	140 672 463 €	4 628 916 €	1 124 520 €
Projektovanie a inžiniering	7 347 857 €	30 429 431 €	5 217 385 €	1 165 504 €
Reklama	2 846 841 €	9 707 173 €	600 920 €	188 814 €
Služby	19 350 872 €	67 573 279 €	5 005 890 €	694 257 €
Spracovanie odpadov	1 381 445 €	14 261 854 €	-329 837 €	169 509 €
Sprostredkovanie	24 720 173 €	115 317 088 €	8 373 676 €	1 494 793 €
Stavebníctvo	40 886 727 €	285 402 072 €	18 951 595 €	2 943 500 €
Strojárstvo	29 937 937 €	443 822 518 €	-12 036 513 €	-695 180 €
Školstvo a vzdelávanie	1 484 802 €	3 912 508 €	530 364 €	131 398 €
Telekomunikácie	803 727 €	2 023 620 €	276 028 €	59 598 €
Veľkoobchod	53 024 852 €	590 677 671 €	22 352 398 €	5 016 172 €
Výroba - ostatné	6 271 405 €	24 756 021 €	-2 176 824 €	153 693 €
Vývoj a testovanie	2 420 665 €	13 034 340 €	1 005 882 €	229 732 €
Zdravotníctvo	44 027 106 €	99 547 500 €	10 160 004 €	2 351 157 €
CELKOM	712 913 408 €	3 807 991 661 €	181 309 451 €	46 452 384 €

Zdroj: databáza FINSTAT

V okrese Galanta pôsobí celkovo 3 794 podnikov (obchodných spoločností), z ktorých najväčší počet tvoria podniky do 9 zamestnancov. Celkovo 7 podnikov v okrese zamestnáva 250 a viac zamestnancov. Najväčší počet podnikov v okrese pôsobí v odvetviach stavebníctvo, maloobchod, doprava a logistika a cestovný ruch.

Tab. 13: Počet podnikov podľa odvetví a počtu zamestnancov v okrese Galanta

počet podnikov rok 2022	do 9 zamestnanco v	10 - 49 zamestnancov	50 - 249 zamestnanco v	nad 250 zamestnanco v	nezistený počet zamestnancov	CELKO M
Automobilový priemysel	1	2	1	0	1	5
Cestovný ruch a gastro	124	18	1	0	54	197
Doprava a logistika	194	29	4	2	78	307
Drevo a papier	22	3	1	0	26	52
Elektrotechnika	23	1	0	1	11	36
Energie a ťažba	7	3	0	0	8	18
Financie	42	0	0	0	37	79
Hazard	2	0	0	0	1	3
Chémia a plasty	13	5	4	1	4	27
Informačné technológie	109	2	0	0	50	161
Kovovýroba a hutníctvo	55	7	5	0	25	92
Maloobchod	238	13	0	1	95	347
Média, vydavateľstvá a kultúra	27	2	0	0	15	44
Nehnuteľnosti	120	4	0	0	98	222
Odevy a obuv	19	3	1	0	10	33
Poľnohospodárstvo a lesníctvo	66	15	2	0	31	114
Potravinárstvo	33	20	3	1	14	71
Právo, poradenstvo a účtovníctvo	171	2	0	0	81	254
Predaj a údržba vozidiel	58	3	0	0	19	80
Projektovanie a inžiniering	61	0	0	0	27	88
Reklama	35	0	0	0	16	51
Služby	178	8	0	0	111	297
Spracovanie odpadov	8	5	0	0	6	19
Sprostredkovanie	74	8	3	0	56	141
Stavebníctvo	427	17	3	0	134	581
Strojárstvo	37	3	1	0	13	54
Školstvo a vzdelávanie	15	2	0	0	22	39
Telekomunikácie	4	0	0	0	0	4
Veľkoobchod	124	21	2	0	67	214
Výroba - ostatné	7	2	0	0	6	15
Vývoj a testovanie	17	4	0	0	7	28
Zdravotníctvo	106	6	0	1	8	121
CELKOM	2 417	208	31	7	1 131	3 794

Zdroj: databáza FINSTAT

Podniky v okrese Galanta vytvorili v roku 2022 pridanú hodnotu v kumulatívnej výške 672 mil. eur, pričom najúspešnejším odvetvím sa stala doprava a logistika a elektrotechnika. Navzdory pomerne veľkému počtu podnikov, stavebníctvo vytvorilo v roku 2022 pridanú hodnotu len vo výške 37 mil. eur.

Podniky v okrese Galanta vygenerovali v roku 2022 tržby v celkovej výške 4,3 mld. eur a dosiahli zisk pred zdanením vo výške 210 mil. eur, z čoho zaplatili daň z príjmov vo výške 49 mil. eur. Efektívna sadzba dane z príjmov dosiahla v priemere úroveň 23 %.

Tab.14: Hospodárske ukazovatele podnikov podľa odvetví v okrese Galanta

rok 2022	Pridaná hodnota	Tržby (spolu)	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením	Daň z príjmov z bežnej činnosti
Automobilový priemysel	4 674 671 €	14 395 690 €	758 755 €	131 096 €
Cestovný ruch a gastro	5 706 465 €	22 351 341 €	-885 915 €	229 638 €
Doprava a logistika	133 454 166 €	705 375 487 €	24 455 492 €	6 105 675 €
Drevo a papier	6 457 916 €	22 269 850 €	2 379 870 €	530 758 €
Elektrotechnika	131 015 552 €	1 653 720 669 €	67 061 862 €	12 626 537 €
Energie a ťažba	2 736 311 €	10 425 437 €	-2 557 413 €	54 220 €
Financie	1 317 837 €	7 878 951 €	94 751 €	146 750 €
Hazard	53 941 €	232 605 €	22 094 €	5 290 €
Chémia a plasty	30 552 139 €	212 664 890 €	-2 121 555 €	245 681 €
Informačné technológie	5 404 901 €	12 509 440 €	3 112 782 €	644 447 €
Kovovýroba a hutníctvo	30 383 290 €	105 877 937 €	8 309 849 €	1 237 265 €
Maloobchod	35 447 743 €	236 052 372 €	5 489 212 €	1 679 689 €
Média, vydavateľstvá a kultúra	1 841 688 €	12 787 623 €	48 717 €	99 188 €
Nehnuteľnosti	25 658 762 €	45 825 664 €	10 969 141 €	3 383 792 €
Odevy a obuv	5 284 911 €	31 475 316 €	631 118 €	263 637 €
Poľnohospodárstvo a lesníctvo	26 329 569 €	89 510 399 €	16 479 316 €	3 273 413 €
Potravinárstvo	63 150 080 €	267 680 627 €	26 456 716 €	6 445 650 €
Právo, poradenstvo a účtovníctvo	5 133 368 €	16 939 412 €	1 337 095 €	418 654 €
Predaj a údržba vozidiel	5 118 399 €	55 225 536 €	1 384 694 €	333 891 €
Projektovanie a inžiniering	1 640 147 €	9 029 525 €	410 515 €	152 139 €
Reklama	784 758 €	3 403 407 €	297 241 €	72 676 €
Služby	5 469 491 €	34 558 471 €	1 274 879 €	459 526 €
Spracovanie odpadov	6 192 684 €	22 895 286 €	2 721 029 €	606 584 €
Sprostredkovanie	13 679 154 €	34 516 157 €	1 441 285 €	502 324 €
Stavebníctvo	37 216 101 €	219 086 007 €	12 503 422 €	2 995 989 €
Strojárstvo	5 681 224 €	23 401 888 €	1 223 117 €	302 924 €
Školstvo a vzdelávanie	2 464 481 €	5 968 647 €	352 149 €	74 276 €
Telekomunikácie	61 968 €	282 208 €	1 269 €	930 €
Veľkoobchod	43 046 908 €	382 292 652 €	20 147 676 €	4 444 551 €
Výroba - ostatné	1 221 105 €	4 383 701 €	-2 010 €	52 543 €
Vývoj a testovanie	2 135 020 €	5 455 520 €	234 364 €	85 474 €
Zdravotníctvo	32 385 045 €	54 359 551 €	5 608 162 €	1 221 143 €
CELKOM	671 699 795 €	4 322 832 266 €	209 639 679 €	48 826 350 €

Zdroj: databáza FINSTAT

Prvých 50 najväčších podnikov v Trnavskom samosprávnom kraji z hľadiska celkových tržieb za rok 2022 generuje 54 % tržieb a 32 % dane z príjmov právnických osôb v kraji. Ich efektívna sadzba dane z príjmov právnických osôb tvorí v priemere 21,8 %.

Tab.15: 50 najväčších podnikov v Trnavskom samosprávnom kraji podľa tržieb v roku 2022

Názov podniku	Odvetvie	Veľkostná kategória podniku	Mesto	Tržby (spolu)	Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením	Daň z príjmov z bežnej činnosti
PCA Slovakia, s.r.o.	Automobilový priemysel	3000-3999 zamestnancov	Trnava	3 658 551 000 €	42 075 000 €	7 761 000 €
SAMSUNG Electronics Slovakia s.r.o.	Elektrotechnika	500-999 zamestnancov	Galanta	1 648 235 000 €	66 754 000 €	12 543 000 €

Power trade s.r.o. & co., k.s.	Služby	3-4 zamestnanci	Trnava	829 971 862 €	4 387 294 €	921 379 €
ZF Slovakia, a.s.	Automobilový priemysel	3000-3999 zamestnancov	Trnava	679 752 000 €	11 593 000 €	2 659 000 €
Vaillant Industrial Slovakia s.r.o.	Kovovýroba a hutníctvo	1000-1999 zamestnancov	Skalica	595 240 000 €	27 697 000 €	6 420 000 €
INTERAGROS, a. s.	Veľkoobchod	100-149 zamestnancov	Trnava	470 157 629 €	3 844 448 €	920 899 €
Schaeffler Skalica, spol. s r.o.	Strojárstvo	3000-3999 zamestnancov	Skalica	452 007 000 €	5 003 000 €	1 563 000 €
ArcelorMittal Gonvarri SSC Slovakia, s.r.o.	Kovovýroba a hutníctvo	150-199 zamestnancov	Senica	404 647 020 €	29 812 970 €	6 273 568 €
ZSE Elektrárne, s.r.o.	Energie a ťažba	25-49 zamestnancov	Trakovice	309 256 302 €	4 212 705 €	1 578 116 €
ENAGRO, a.s.	Veľkoobchod	10-19 zamestnancov	Leopoldov	305 105 362 €	5 640 288 €	765 283 €
MAGNA ENERGIA a.s.	Energie a ťažba	25-49 zamestnancov	Piešťany	305 092 552 €	2 117 324 €	-188 305 €
Schindler Dunajská Streda a. s.	Strojárstvo	250-499 zamestnancov	Kostolné Kračany	274 595 278 €	-9 139 700 €	-1 431 606 €
ENVIRAL, a.s.	Chémia a plasty	200-249 zamestnancov	Leopoldov	262 539 245 €	11 360 188 €	2 177 634 €
MEROCO, a.s.	Chémia a plasty	50-99 zamestnancov	Leopoldov	232 273 704 €	612 569 €	139 316 €
Agropodnik a. s. Trnava	Veľkoobchod	150-199 zamestnancov	Trnava	227 031 822 €	11 452 762 €	2 510 130 €
METRANS /Danubia/, a.s.	Doprava a logistika	500-999 zamestnancov	Dunajská Streda	222 695 994 €	28 479 095 €	6 293 709 €
Samsung SDS Global SCL Slovakia, s.r.o.	Doprava a logistika	100-149 zamestnancov	Galanta	222 667 651 €	8 978 246 €	1 969 634 €
Solar 2009, a. s.	Veľkoobchod	10-19 zamestnancov	Trnava	214 203 772 €	1 945 265 €	411 895 €
Tate & Lyle Boleraz, s.r.o.	Potravinárstvo	200-249 zamestnancov	Boleráz	176 685 033 €	16 501 192 €	2 986 731 €
BOGE Elastmetall Slovakia, a.s.	Automobilový priemysel	500-999 zamestnancov	Trnava	164 876 106 €	2 802 287 €	737 290 €
BIC Slovakia s.r.o.	Doprava a logistika	25-49 zamestnancov	Sereď	157 274 071 €	3 148 261 €	818 518 €
Johns Manville Slovakia, a.s.	Výroba - ostatné	500-999 zamestnancov	Trnava	157 156 482 €	15 352 621 €	3 401 605 €
HAVI Logistics s.r.o.	Doprava a logistika	50-99 zamestnancov	Zavar	150 239 966 €	374 197 €	101 712 €
Semikron Danfoss, s.r.o.	Elektrotechnika	500-999 zamestnancov	Vrbové	130 254 749 €	-4 877 310 €	-624 086 €
BIO OIL Development s.r.o. & co., k.s.	Spracovanie odpadov	10-19 zamestnancov	Trnava	121 622 111 €	3 813 850 €	815 221 €
Poľnoservis, a.s.	Chémia a plasty	25-49 zamestnancov	Leopoldov	115 392 006 €	33 329 175 €	7 027 823 €
VUJE, a.s.	Projektovanie a inžiniering	500-999 zamestnancov	Trnava	114 189 593 €	9 040 151 €	2 167 462 €
Amazon Fulfillment Slovakia s. r. o.	Doprava a logistika	2000-2999 zamestnancov	Sereď	106 972 206 €	3 226 075 €	930 196 €
COOP Jednota Galanta, spotrebné družstvo	Maloobchod	500-999 zamestnancov	Galanta	106 242 383 €	1 754 786 €	428 458 €
Webasto Convertibles Slovakia s.r.o.	Automobilový priemysel	500-999 zamestnancov	Veľký Meder	106 222 999 €	2 099 804 €	780 993 €
MAHLE Behr Senica s.r.o.	Automobilový priemysel	250-499 zamestnancov	Senica	99 722 804 €	-2 776 002 €	N/A
COOP VOZ, a.s.	Veľkoobchod	150-199 zamestnancov	Trnava	92 792 747 €	628 975 €	174 467 €

ŽOS Trnava, a.s.	Strojárstvo	500-999 zamestnancov	Trnava	90 729 011 €	3 011 325 €	751 811 €
Metalimpex Slovakia, s.r.o.	Veľkoobchod	50-99 zamestnancov	Trnava	88 513 079 €	1 741 658 €	382 646 €
ArcelorMittal Construction Slovakia s.r.o.	Kovovýroba a hutníctvo	25-49 zamestnancov	Senica	88 043 269 €	11 134 247 €	2 452 602 €
POSS-SLPC s.r.o.	Kovovýroba a hutníctvo	25-49 zamestnancov	Voderady	87 968 509 €	-1 109 873 €	-180 574 €
SCHINDLER ESKALÁTORY, s.r.o.	Strojárstvo	250-499 zamestnancov	Dunajská Streda	85 266 306 €	-8 315 726 €	-456 542 €
Pierre Baguette s. r. o.	Potravinárstvo	250-499 zamestnancov	Sládkovičovo	83 388 258 €	14 606 682 €	3 175 615 €
JASPLASTIK-SK spol. s r.o.	Chémia a plasty	500-999 zamestnancov	Matúškovo	83 203 067 €	-873 558 €	-9 144 €
DATALOGIC SLOVAKIA, s.r.o.	Elektrotechnika	200-249 zamestnancov	Zavar	81 927 519 €	3 840 159 €	943 045 €
Audia Plastics, s. r. o.	Chémia a plasty	100-149 zamestnancov	Voderady	80 117 063 €	3 962 460 €	945 562 €
ArcelorMittal Gonvarri Nitra, s. r. o.	Kovovýroba a hutníctvo	20-24 zamestnancov	Senica	79 731 598 €	4 286 345 €	903 832 €
COLAS Slovakia, a.s.	Stavebníctvo	250-499 zamestnancov	Trnava	78 480 000 €	208 000 €	6 000 €
JP-AUTO, s. r. o.	Chémia a plasty	200-249 zamestnancov	Matúškovo	78 090 475 €	-1 490 480 €	2 219 €
COOP Jednota Senica, spotrebné družstvo	Maloobchod	500-999 zamestnancov	Senica	73 956 503 €	844 324 €	173 502 €
Saneca Pharmaceuticals a. s.	Chémia a plasty	500-999 zamestnancov	Hlohovec	73 201 930 €	1 063 846 €	-614 396 €
Emil Krajčík, s.r.o.	Maloobchod	500-999 zamestnancov	Senica	72 776 489 €	3 491 420 €	753 660 €
Power Solutions, s.r.o.	Energie a ťažba	1 zamestnanec	Trnava	72 482 803 €	1 683 491 €	354 371 €
JAF HOLZ Slovakia, s.r.o.	Veľkoobchod	250-499 zamestnancov	Špačince	71 502 985 €	3 597 568 €	791 085 €

Zdroj: databáza FINSTAT

Prehľad priemyselných zón a parkov a iných významných priemyselných lokalít v TTSK

	Priemyselné zóny a parky TTSK	Vlastníctvo	Typ	Voľná plocha
1.	CTPark Trnava + Trnava II.	súkromné	Brownfield/haly	208,379 m ²
2.	CTPark Voderady	súkromné	Brownfield/haly	37,200 m ²
3.	Panattoni Trnava	súkromné	Greenfield	264,999 m ²
4.	Zavar	súkromné	Greenfield	536,000 m ²
5.	Voderady DSN	súkromné	Greenfield	201,258 m ²
6.	Voderady PZ	súkromné	Greenfield	51,985 m ²
7.	Senica - mesto	mestské	Greenfield	200,000 m ²
8.	Zeleneč	súkromné	Greenfield	226,000 m ²
9.	Hubice	súkromné	Greenfield	95,000 m ²
10.	Vysielač- Veľké Kostolany	súkromné	Greenfield	70,000 m ²
11.	Dojč- OMS	súkromné	Brownfield/haly	26,000 m ²

	Okres Dunajská Streda	Vlastníctvo	Typ	Voľná plocha
1.	Dunajská Streda ARETE	súkromné	Brownfield/haly	13 000 m ²
2.	Dunajská Streda-Mliečany	súkromné	Greenfield	165 431 m ²
3.	Šamorín GF	súkromné	Greenfield	11 028 m ²
4.	Šamorín (plánovaná hala)	súkromné	Greenfield	3000 m ²
5.	Kostolné Kračany	súkromné	Greenfield	87 000 m ²
6.	Veľký Meder	štátne/mestské	Greenfield	299 500 m ²
7.	Gabčíkovo North	súkromné	Greenfield	197 474 m ²
8.	Dolný Bar	súkromné	Greenfield	196 465 m ²
9.	Vieska	súkromné	Greenfield	42 809 m ²
10.	Dolný Štál	súkromné	Greenfield	31 223 m ²

	Okres Galanta	Vlastníctvo	Typ	Voľná plocha
1.	Sládkovičovo- cukrovar	súkromné	Brownfield	274,204 m2
2.	Mountpark Sereď	súkromné	Greenfield	155,142 m2
3.	Šoporňa	súkromné	Greenfield	191,660 m2
4.	Pata	súkromné	Greenfield	62,000 m2
5.	PZ Sereď	súkromné	Greenfield	398,361 m2
6.	Pusté Úľany	súkromné	Greenfield	380,000 m2

*Niektoré z uvedených zón nedisponujú vybudovanou infraštruktúrou.

Investičné projekty v Trnavskom kraji

Vláda SR od roku 2012 schválila poskytnutie štátnej/investičnej pomoci nasledovných spoločnostiam:

Spoločnosť	Umiestnenie prevádzky	Rok	Investícia (v mil. eur)	Nové miesta	Spolu štátna pomoc (v mil. eur)	odvetvie (SK NACE)
Bekaert Slovakia, s. r. o.	Sládkovičov o	2012	35,96	287	8,41	25 Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení
SAMSUNG Electronics Slovakia s.r.o.	Galanta	2012	70,00	★	19,80	26 Výroba počítačových elektronických a optických výrobkov
BROVEDANI SLOVAKIA, s.r.o.	Galanta	2013	14,35	130	3,59	25 Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení
Schindler Dunajská Streda a.s.	Dunajská Streda	2014	28,99	266	8,70	28 Výroba strojov a zariadení i n.
Duslo, a.s.	Šaľa	2014	310,00	0	58,56	20 Výroba chemikálií a chemických produktov
PCA Slovakia, s.r.o.	Trnava	2017	99,01	420	18,63	29 Výroba motorových vozidiel návesov a prívesov
Optotune Slovakia s.r.o.	Trnava	2018	0,52	50	1,26	72 Vedecký výskum a vývoj

MAHLE Behr Senica s.r.o.	Senica	2020	0,91	79	1,30	72 Vedecký výskum a vývoj
VAILLANT GROUP Heat Pump Production s.r.o.	Senica	2021	120,00	841	18,00	28 Výroba strojov a zariadení i n. + 72 Vedecký výskum a vývoj
PCA Slovakia, s.r.o.	Trnava	2022	100,36	0	15,00	29 Výroba motorových vozidiel návesov a prívesov
SAMSUNG Electronics Slovakia s.r.o.	Galanta	2022	36,00	140	9,00	26 Výroba počítačových elektronických a optických výrobkov
Spolu			2 456,93	8 720	468,79	

* povinnosť udržať 760 existujúcich miest

- spoločnosti Optotune Slovakia s.r.o. a MAHLE Behr Senica s.r.o. vynaložia okrem investičných nákladov uvedených v tab. aj mzdové náklady v súhrnnej výške 9,05 mil. eur.

Vyhlásené výzvy v rámci Plánu obnovy a odolnosti SR v gescii MH SR_ Komponent 3_ Udržateľná doprava

a) Výzva na podporu budovania nabíjacej infraštruktúry pre elektrické vozidlá pre územnú samosprávu a nimi zriadené organizácie -03I04-26-V01

- Celková alokácia výzvy 10,24 mil. eur
- Plán podporiť vybudovanie 160+ DC (50+kW) a 1 800+ AC (11+kW) nabíjacích bodov
- Oprávnení žiadatelia: okresné mestá a obce nad 7 000 obyvateľov
- Intenzita pomoci = 100 %, resp. do výšky oprávnených nákladov (1 DC bod 29 000 eur, 1 AC bod 3 000 eur)
- **Vyhlásenie výzvy – 28. 4. 2023, výzva otvorená do vyčerpania alokovaných zdrojov**
- **4. kolo otvorené do 31. 3. 2024**

Tab. 16: Stanovená alokácia pre okresy Dunajská Streda a Galanta

Okres	Alokácia (eur)	Odhad		Oprávnení žiadatelia			
		AC (počet)	DC (počet)				
Dunajská Streda	229 000	40	4	TSK	Dunajská Streda*	Šamorín	Veľký Meder
Galanta	175 000	31	3		Galanta*	Sládkovičovo*	
TSK	1 040 000	180	16				

*Do výzvy sa k 23.2. 2024 nezapojili z okresov Dunajská Streda a Galanta traja oprávnení žiadatelia vrátane oboch okresných miest

b) Výzva na podporu budovania nabíjacej infraštruktúry pre elektrické vozidlá pre právnické osoby a fyzické osoby podnikateľov - 03I04-26-V02

- Celková alokácia 6,24 mil. eur
- Plán podporiť vybudovanie 800+ AC (11+kW) a 360+ DC (50+kW) nabíjacích bodov
- Oprávnení žiadatelia: Právnické osoby
- Poskytovanie prostriedkov mechanizmu pre oprávnených žiadateľov je najviac do výšky 50 % celkových oprávnených výdavkov projektu maximálne však do výšky 50 % z uvedených jednotkových cien, a to:
 - na jeden nabíjací bod AC ≥ 11 kW – najviac vo výške 1 500 eur;
 - na jeden nabíjací bod DC ≥ 50 kW – 14 500 eur.
- **Vyhlásenie výzvy – 28. 8. 2023, výzva otvorená do vyčerpania alokovaných zdrojov**
- Minimálna výška oprávnených výdavkov na podanie žiadosti – 24 000 eur
- **3. kolo na podanie žiadostí otvorené do 31. 3. 2023**

Vodíkové technológie

V rámci využívania vodíka je v regióne potenciál v doprave a to na neelektrifikovaných tratiach využiť vodíkové vlaky. V rámci výroby a využitia v hromadnej doprave je potenciál vo výrobe vodíkových autobusov. Zároveň je možnosť využitia vodíka aj pre lodnú dopravu a transport v TEN-T koridore.

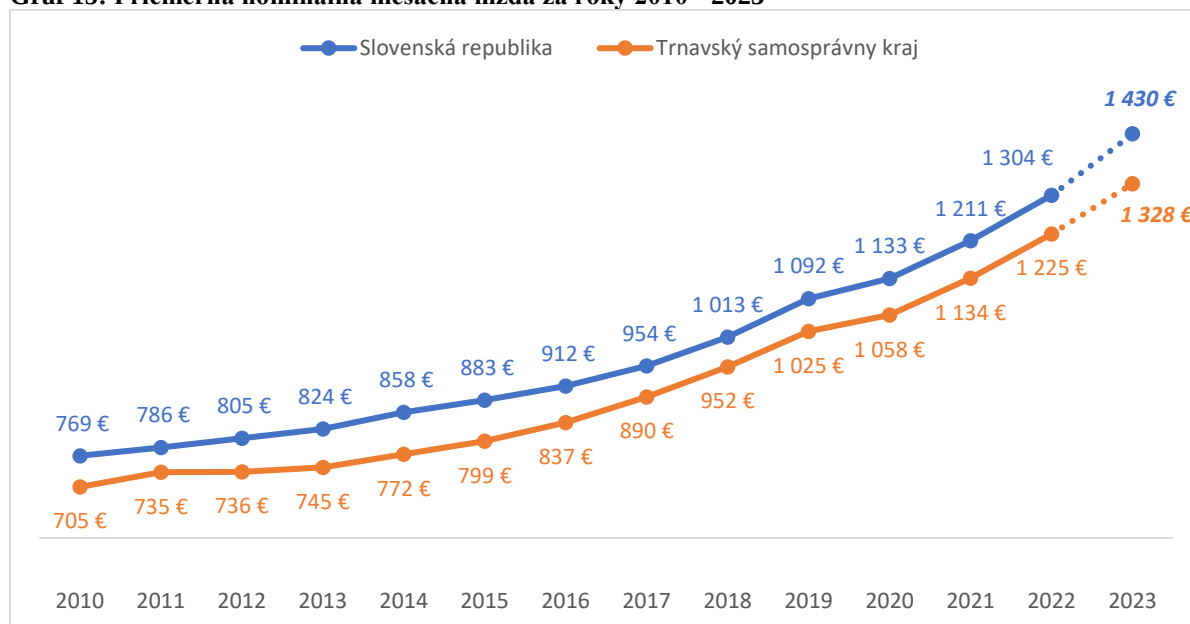
Komponent 9 Efektívnejšie riadenie a posilnenie financovania výskumu, vývoja a inovácií:

- a) zverejnená výzva na podporu projektov, ktorým bola udelená známka excelentnosti za kvalitu (**Seal of Excellence**)
- plánovaný termín uzavretia výzvy je 30. 4. 2024
 - alokácia 9,9 mil. eur, určená pre celé územie SR
 - oprávnení žiadatelia – Malé a stredné podniky
- b) zverejnená výzva na podporu na podporu **vývoja inovatívnych riešení v oblasti dekarbonizácie**
- plánovaný termín uzavretia výzvy je 14. 4. 2024
 - alokácia 41,36 mil. eur, určená pre celé územie SR
 - oprávnení žiadatelia – podnikatelia (fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie)
- c) zverejnená výzva na podporu na podporu **vývoja inovatívnych digitálnych riešení**
- plánovaný termín uzavretia výzvy je 14. 4. 2024
 - alokácia 45,32 mil. eur, určená pre celé územie SR
 - oprávnení žiadatelia – podnikatelia (fyzické alebo právnické osoby oprávnené na podnikanie)
- d) **inovačné vouchery**
- plánovaný termín uzavretia výzvy je 31. 12. 2025
 - výzva vyhlásená SIEA, k dispozícii do vyčerpania alokácie
 - alokácia 9,15 mil. eur, určená pre celé územie SR
 - oprávnení žiadatelia – Malé a stredné podniky.

5. Priemerná mzda

Vzhľadom na to, že najvyššia dostupná granularita údajov o priemernej mzde je na úrovni odvetví v členení SK NACE a samosprávnych krajov, budeme pristupovať k okresom Dunajská Streda a Galanta, pri popise mesačnej hrubej priemernej mzdy, na úrovni Trnavského samosprávneho kraja.

Graf 15: Priemerná nominálna mesačná mzda za roky 2010 - 2023

Zdroj: https://datacube.statistics.sk/#/view/sk/VBD_SK_WIN/np3104rr/v_np3104rr_00_00_00_sk

Rozdiel medzi priemernou mzdou na Slovensku a v Trnavskom samosprávnom kraji sa pohybuje okolo 7 %. Priepastný rozdiel je však medzi priemernou nominálnou mesačnou hrubou mzdou v Bratislavskom kraji a Trnavskom kraji. Konkrétne ide až o 24 % v prospech Bratislavského kraja.

Tab. 2: Priemerná nominálna hrubá mesačná mzda podľa odvetví SK NACE v roku 2022

rok 2022	BA kraj	TT kraj	TN kraj	NR kraj	ZA kraj	BB kraj	PO kraj	KE kraj
Celé hospodárstvo	1 906 €	1 421 €	1 393 €	1 359 €	1 400 €	1 340 €	1 223 €	1 415 €
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	1 422 €	1 416 €	1 361 €	1 389 €	1 187 €	1 275 €	1 159 €	1 143 €
Ťažba a dobývanie	2 215 €	1 692 €	1 424 €	N/A	1 511 €	1 396 €	1 288 €	1 486 €
Priemyselná výroba	1 944 €	1 545 €	1 509 €	1 424 €	1 534 €	1 375 €	1 188 €	1 552 €
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	2 790 €	2 151 €	2 011 €	2 238 €	1 945 €	1 855 €	1 514 €	1 830 €
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	1 790 €	1 513 €	1 220 €	1 234 €	1 317 €	1 275 €	1 107 €	1 301 €
Stavebníctvo	1 686 €	1 201 €	1 171 €	1 176 €	1 246 €	1 202 €	1 052 €	1 357 €
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	1 793 €	1 347 €	1 298 €	1 274 €	1 256 €	1 215 €	1 143 €	1 151 €
Doprava a skladovanie	1 713 €	1 382 €	1 223 €	1 162 €	1 280 €	1 309 €	1 277 €	1 277 €
rok 2022	BA kraj	TT kraj	TN kraj	NR kraj	ZA kraj	BB kraj	PO kraj	KE kraj
Ubytovacie a stravovacie služby	977 €	933 €	906 €	783 €	926 €	927 €	831 €	850 €
Informácie a komunikácia	2 778 €	1 721 €	1 595 €	1 559 €	1 732 €	2 046 €	1 304 €	2 014 €
Finančné a poisťovacie činnosti	2 504 €	1 804 €	1 768 €	1 683 €	1 709 €	1 692 €	1 648 €	1 743 €
Činnosti v oblasti nehnuteľností	1 799 €	918 €	1 260 €	1 375 €	1 275 €	1 214 €	1 091 €	1 097 €
Odborné, vedecké a technické činnosti	2 152 €	1 305 €	1 388 €	1 350 €	1 432 €	1 082 €	1 132 €	1 416 €
Administratívne a podporné služby	1 510 €	1 180 €	953 €	939 €	1 050 €	972 €	878 €	1 083 €
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	2 055 €	1 597 €	1 624 €	1 554 €	1 615 €	1 581 €	1 497 €	1 558 €
Vzdelávanie	1 389 €	1 326 €	1 239 €	1 290 €	1 255 €	1 274 €	1 295 €	1 389 €
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	1 837 €	1 477 €	1 472 €	1 569 €	1 605 €	1 476 €	1 403 €	1 586 €
Umenie, zábava a rekreácia	1 396 €	1 115 €	997 €	1 155 €	1 201 €	1 215 €	1 176 €	1 167 €

Ostatné činnosti	1 408 €	1 293 €	1 237 €	888 €	1 116 €	969 €	814 €	1 102 €
------------------	---------	---------	---------	-------	---------	-------	-------	---------

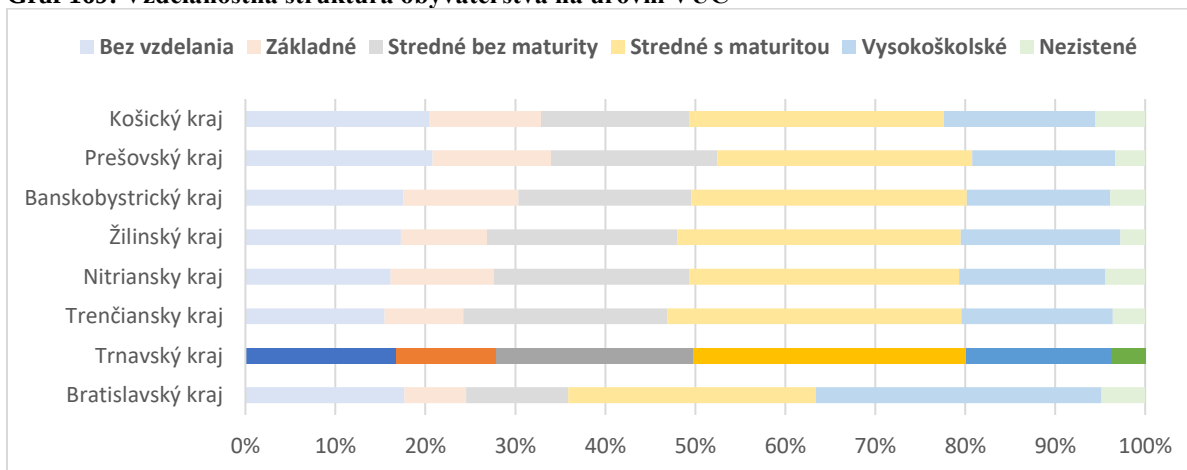
Zdroj: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/np3104rr/v_np3104rr_00_00_00_sk

Rozkladom priemernej mesačnej hrubej nominálnej mzdy v národnom hospodárstve na jednotlivé odvetvia, podľa klasifikácie SK NACE, je jasne vidieť, že v Trnavskom samosprávnom kraji dosahujú zamestnanci mzdy na úrovni priemeru Slovenska v drvivej väčšine odvetví. Výnimkou je odvetvie nehnuteľností, kde dosahujú zamestnanci v Trnavskom samosprávnom kraji najnižšiu priemernú mzdu spomedzi samosprávnych krajov.

6. Vzdelávanie

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov Trnavského samosprávneho kraja je charakteristická rekordným podielom nevzdelaného obyvateľstva, podpriemerným podielom vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva a nadpriemerným podielom obyvateľstva s dosiahnutým stredoškolským vzdelaním s maturitou.

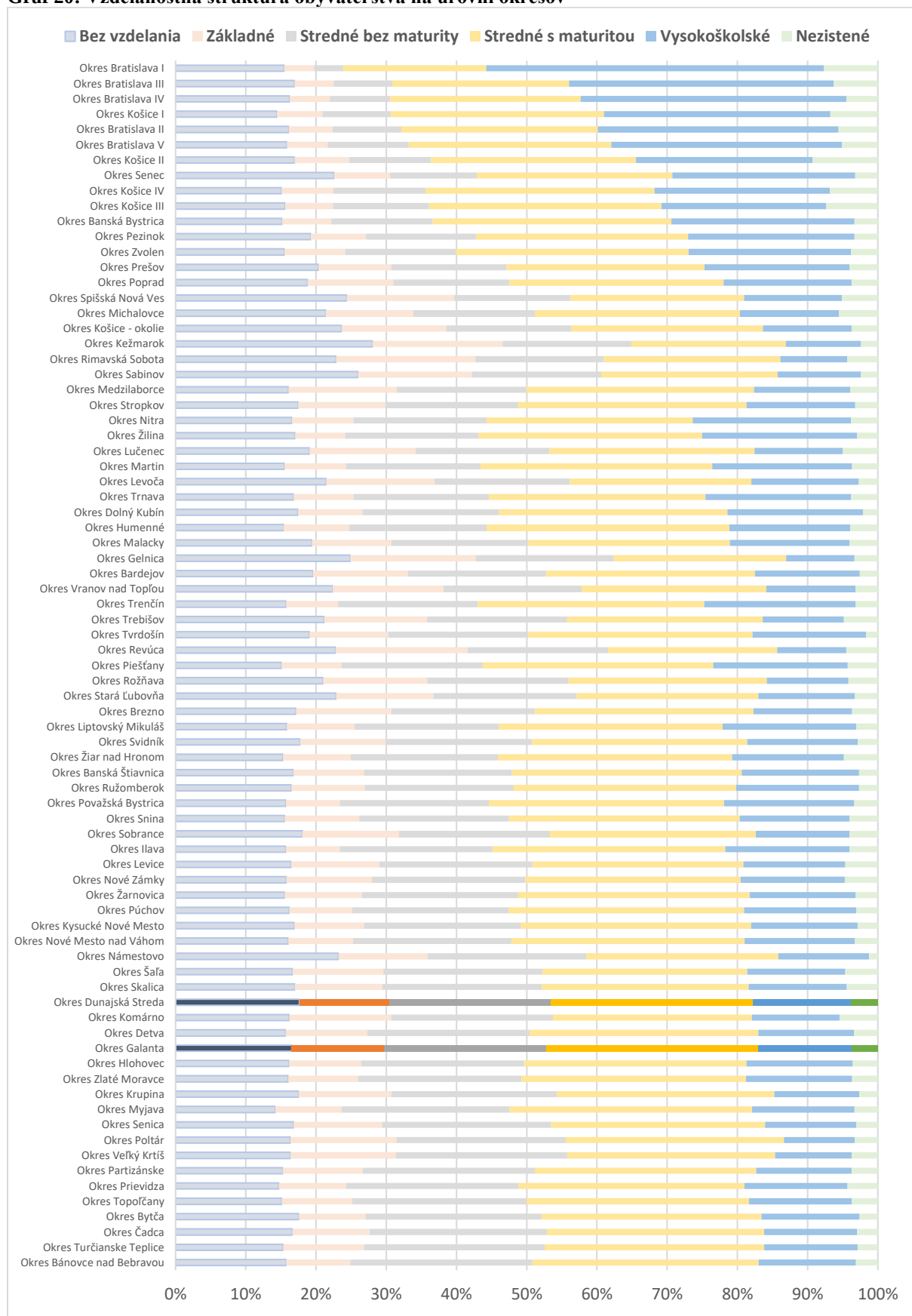
Graf 169: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva na úrovni VÚC

Zdroj: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7054rr/v_om7054rr_00_00_00_sk

Okresy Dunajská Streda a Galanta sú, z hľadiska potenciálu pracovnej sily, charakteristické silnou vrstvou stredoškolsky vzdelaného obyvateľstva, pričom tak okres Dunajská Streda ako aj okres Galanta patria medzi okresy s veľmi významným podielom obyvateľstva s ukončeným stredným odborným vzdelaním s maturitou.

Graf 20: Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva na úrovni okresov

Zdroj: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7054rr/v_om7054rr_00_00_00_sk

Analýza vybavenosti Trnavského samosprávneho kraja školskou infraštruktúrou ukazuje, že kapacity vzdelávacích inštitúcií nie sú v okresoch Dunajská Streda a Galanta dostatočné, pričom podpriemerné kapacity oproti priemeru Slovenska pozorujeme pri všetkých typoch škôl, ktoré sú v katastroch oboch okresov. Naopak, na úrovni samosprávneho kraja vykazujú kapacity škôl nadpriemerné hodnoty.

Tab. 38: Prepočet kapacít škôl na mernú jednotku

kapacita školských zariadení	prepočet na mernú jednotku	Trnavský kraj	okr. Dunajská Streda	okr. Galanta	Priemer SR
materské školy	na 1 dieťa vo veku 3-5 rokov	1,04	1,03	0,96	0,99
základné školy	na 1 žiaka vo veku 6 - 14 rokov	1,06	1,01	1,03	0,84
stredné odborné školy	na 1 žiaka vo veku 15 - 19 rokov	1,27	0,38	0,29	0,64
gymnázia	na 1 žiaka vo veku 15 - 19 rokov	0,90	0,29	0,23	0,36

Zdroj: https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia.html?page_id=9580; https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7006rr/v_om7006rr_00_00_00_sk

Vzdelávanie je v okresoch Dunajská Streda a Galanta zabezpečované prostredníctvom 134 materských škôl s celkovou kapacitou 6 803 detí, 87 základných škôl s celkovou kapacitou 18 526 žiakov, 11 gymnázií s celkovou kapacitou 2 626 žiakov a 13 stredných odborných škôl s celkovou kapacitou 3 343 žiakov.

Tab. 19: Počet a kapacita škôl v okresoch Dunajská Streda a Galanta

	okres Dunajská Streda	okres Galanta
materské školy		
počet	88	46
kapacita žiakov (celodenná kapacita)	4 022	2 781
základné školy		
počet	46	41
kapacita žiakov	10 458	8 068
Gymnázia		
počet	7	4
kapacita žiakov	1 644	982
stredné odborné školy		
počet	8	5
kapacita žiakov	2 118	1 225

Zdroj: https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia.html?page_id=9580

Z 13 stredných škôl v oboch okresoch je najväčšou Súkromná stredná odborná škola s vyučovacím jazykom maďarským v Dunajskej Strede s kapacitou 434 žiakov a z 11 gymnázií je najväčšia Spojená škola v Dunajskej Strede s kapacitou 365 žiakov. V okrese Dunajská Streda taktiež pôsobí stredná zdravotnícka škola, stredná odborná škola technická a stredná hotelová škola a v okrese Galanta stredná odborná škola obchodu a služieb a stredná odborná škola technická.

6.1. K problematike výchovy a vzdelávania v materinskom jazyku

Materské školy

Na základe dát centra vedecko-technických informácií SR počet materských škôl v okresoch Galanta a Dunajská Streda v školskom roku 2023/2024:

Tab. 20: Prehľad materských škôl podľa výchovného jazyka v roku 2023/2024

	slovenský	slovensko-maďarský	maďarský
Galanta	28	6	12
Dunajská Streda	12	13	62

Zdroj: cvtisr.sk

Pre porovnanie dlhodobého vývoja sme použili dostupnú štatistiku CVTISR a porovnali s obdobím 2003/2004. Za dvadsať rokov v okrese Galanta ubudlo šesť materských škôl s jazykom slovenským, pribudli tri materské školy s jazykom maďarským a pribudli tri materské školy so slovensko-maďarským jazykom.

V okrese Dunajská Streda pribudli dve materské školy s jazykom slovenským a ubudlo sedem materských škôl s jazykom maďarským. Počet materských škôl so slovensko-maďarským jazykom sa nezmenil.

Tab. 21: Prehľad počtu detí v materských školách podľa národnosti v okresoch Galanta a Dunajská Streda v roku 2023/2024

	celkový počet	občan SR	slovenská národnosť	maďarská národnosť
Galanta	2 905	2 864	2 183	672
Dunajská Streda	4 194	4 133	1 608	2 507

Zdroj: cvtisr.sk

Tab. 22: Počet detí podľa národnosti v jednotlivých typoch materských škôlok v okrese Galanta

školský rok 2023/2024	deti so slovenskou národnosťou	deti s maďarskou národnosťou
slovenská materská škola	1 765	82
dvojazyčná materská škola maďarsko-slovenská	33	122
dvojazyčná materská škola slovensko-maďarská	288	49
maďarská materská škola	99	419

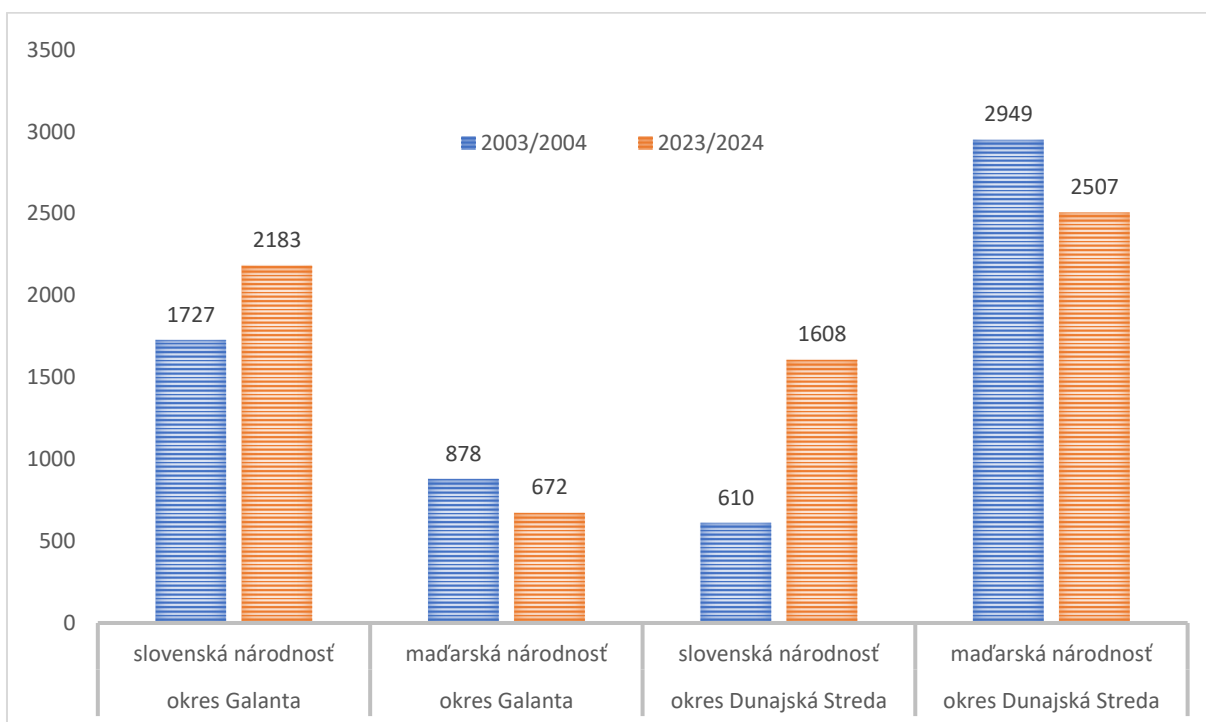
Zdroj: Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR

Tab. 23: Počet detí podľa národnosti v jednotlivých typoch materských škôlok v okrese Dunajská Streda

školský rok 2023/2024	deti so slovenskou národnosťou	deti s maďarskou národnosťou
slovenská materská škola	680	154
dvojazyčná materská škola maďarsko-slovenská	77	455
dvojazyčná materská škola slovensko-maďarská	444	140
maďarská materská škola	396	1 774

Zdroj: Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR

Graf 21: Zmeny v počte detí v materských školách na základe národnosti

Zdroj: cvtisir.sk

Základné školy

Počet základných škôl v okresoch Galanta a Dunajská Streda školskom roku 2023/2024 podľa výchovného jazyka

Tab. 24: Prehľad základných škôl podľa výchovného jazyka v roku 2023/2024

	slovenský jazyk		maďarský jazyk		slovensko-maďarský jazyk
	1.- 9. ročník	1.- 4. ročník	1.- 9. ročník	1.- 4. ročník	1.- 9. ročník
Galanta	19	8	9	5	0
Dunajská Streda	9	3	24	8	1

Zdroj: cvtisir.sk

Z uvedeného počtu sú tri základné školy v správe cirkví (1 málotriedna slovenská škola a 2 plno-organizované maďarské školy).

Za 20 rokov, teda oproti školskému roku 2003/2004, je v okresoch Galanta a Dunajská Streda stabilizovaný počet plno-organizovaných škôl, avšak počet málotriednych škôl klesol: v okrese Dunajská Streda zaniklo 5 slovenských a 21 maďarských málotriednych škôl. V okrese Galanta bol pokles miernejší: zanikli 4 slovenské a 3 maďarské málotriedne školy.

Tab. 25: Prehľad počtu žiakov na základných školách podľa národnosti v okresoch Galanta a Dunajská Streda v roku 2023/2024

	celkový počet	občan SR	slovenská národnosť	maďarská národnosť
Galanta	8 068	7 778	5 948	1 796
Dunajská Streda	104 58	10 084	3 492	6 535

Zdroj: cvtisr.sk

Tab. 26: Počet žiakov podľa národnosti v jednotlivých typoch základných škôl v okrese Galanta

školský rok 2023/2024	žiaci so slovenskou národnosťou	žiaci so maďarskou národnosťou
základná škola s vyučovacím jazykom slovenským	5 900	325
základná škola s vyučovacím jazykom maďarským	58	1 481

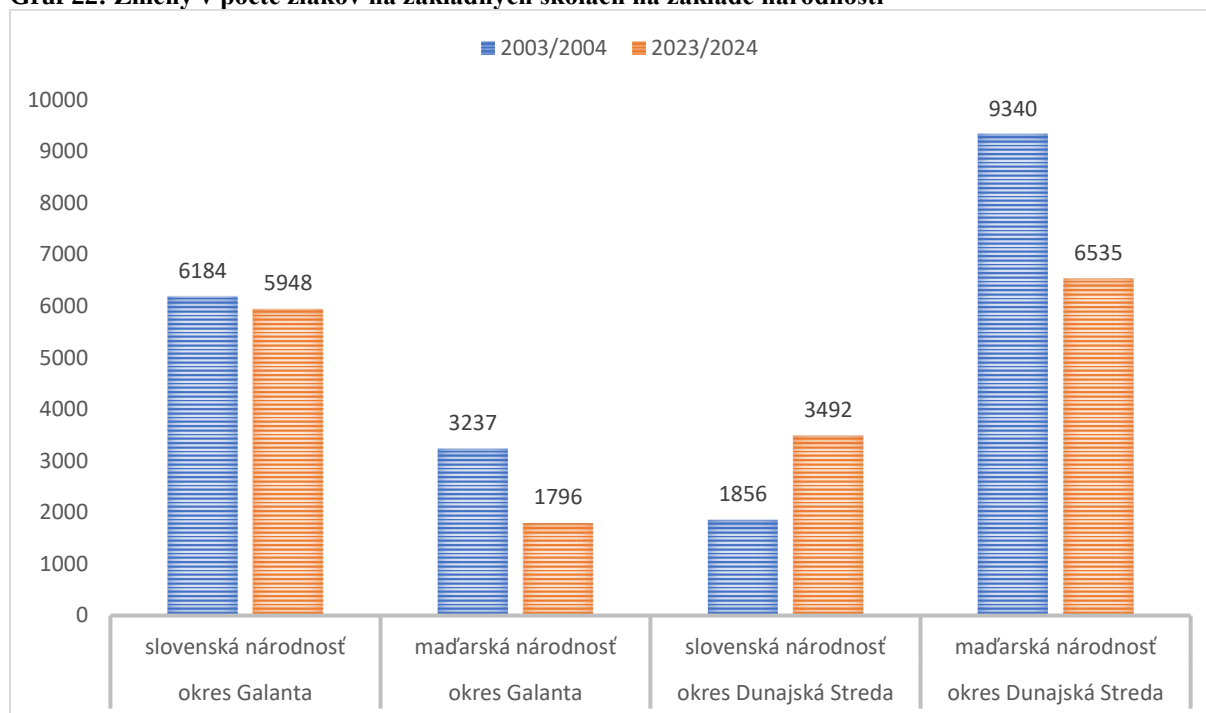
Zdroj: Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR

Tab. 27: Počet žiakov podľa národnosti v jednotlivých typoch základných škôl v okrese Dunajská Streda

školský rok 2023/2024	žiaci s slovenskou národnosťou	žiaci s maďarskou národnosťou
základná škola s vyučovacím jazykom slovenským	3 318	702
základná škola s vyučovacím jazykom maďarským	129	5 826

Zdroj: Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR

Graf 22: Zmeny v počte žiakov na základných školách na základe národnosti

Zdroj: cvtisr.sk

Stredné školy

V Trnavskom samosprávnom kraji je zriadených 29 stredných odborných škôl. V okrese Galanta sú 2 slovenské stredné odborné školy, 2 dvojazyčné stredné odborné školy, 1 stredná odborná škola s maďarským jazykom, 2 slovenské a 1 maďarské gymnázium. V okrese Dunajská Streda sú 2 gymnázia, 2 stredné odborné školy slovenským vyučovacím jazykom, 4 stredné odborné školy sú dvojazyčné a 3 stredné odborné školy, 3 gymnázia sú maďarské.

Zhrnutie aktuálnej situácie v okrese Galanta a Dunajská Streda v oblasti vzdelávania

Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVaM SR“) dlhodobo vníma nepriaznivú situáciu týkajúcu sa zabezpečenia výchovy a vzdelávania všetkých detí v ich materinskom jazyku na národnostne zmiešanom území v školách s vyučovacím jazykom slovenským a vyučovacím jazykom národnostnej menšiny na území Trnavského samosprávneho kraja. Táto situácia je však súčasťou širšieho problému.

Zámerom MŠVVaM SR je navrhnuť systémové riešenie koncipované na základe spracovania výsledkov komplexnej analýzy, ktorá poukáže na opatrenia potrebné na zabezpečenie výchovy a vzdelávania v materinskom jazyku pre každé dieťa žijúce na národnostne zmiešanom území Slovenskej republiky. MŠVVaM SR následne navrhne systémové legislatívne zmeny a potrebné kroky na zabezpečenie tohto cieľa.

Momentálne je možné sa uchádzať o finančné prostriedky na budovanie a rozšírenie kapacít ZŠ z Plánu obnovy a odolnosti a taktiež prostredníctvom Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“). Finančné prostriedky z EŠIF môžu jednotlivé kraje alokovať prostredníctvom mechanizmu Integrovaných územných investícií.

MŠVVaM SR eviduje aktuálne žiadosť z okresu Dunajská Streda od cirkevnej organizácie, ktorá plánuje rozšíriť kapacity svojej základnej školy v Hviezdoslavove z finančných prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti SR. Tento žiadateľ splnil podmienky, avšak kvôli

nedostatočnej alokácii je momentálne na rezervnom zozname. V prípade, že sa alokácia vo výzve navýši, žiadateľ bude môcť svoj projekt realizovať a vybudovať 170 nových kapacít.

Po vyhodnotení analýzy bude MŠVVaM SR potrebovať súčinnosť partnerov – Ministerstva financií SR, Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, Úradu podpredsedu vlády SR a Trnavského samosprávneho kraja.

7. Sociálne služby

V Trnavskom samosprávnom kraji poskytuje služby 823 zariadení sociálnych služieb s celkovou kapacitou 11 679 osôb. Na základe analýzy kapacít a potrieb sociálnych služieb je možné konštatovať, že významne nedostatočné sú v Trnavskom samosprávnom kraji predovšetkým kapacity:

- denných centier a denných stacionárov;
- domovov sociálnych služieb;
- jedální; a
- zariadení pre seniorov.

Tab. 28: Podrobná štatistika zariadení sociálnych služieb v Trnavskom samosprávnom kraji

	kapacita sociálnych zariadení	prepočet na mernú jednotku	TTSK kapacity na m.j	SR kapacity na m.j.
denné centrum	2 044	na 1000 dôchodcov	17	13
denný stacionár	250	na 1000 dôchodcov	2	9
domov na polceste	4	na 1000 osôb	0,01	0,07
domov sociálnych služieb	1 444	na 1000 osôb	2,55	2,96
integračné centrum	0	na 1000 osôb	0,00	0,01
jedáleň	618	na 1000 osôb	1,09	1,49
komunitné centrum	130	na 1000 osôb	0,23	1,43
krízová pomoc poskytovaná telekomunikačnými technológiami	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	42	na 1000 osôb	0,07	0,22
nízkoprahové denné centrum	38	na 1000 osôb	0,07	0,10
nocľaháreň	104	na 1000 osôb	0,18	0,30
odľahčovacia služba	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
opatrovateľská služba	0	na 1000 osôb	0,00	0,07
podpora samostatného bývania	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
požičiavanie pomôcok	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
práčovňa	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
prepravná služba	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
rehabilitačné stredisko	10	na 1000 osôb	0,02	0,14
služba na podporu zosúladovania rodinného života a pracovného života	6	na 1000 osôb	0,01	0,02
služba včasnej intervencie	4	na 1000 osôb	0,01	0,08
sociálna rehabilitácia	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
sociálne poradenstvo - špecializované	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
sociálne poradenstvo - základné	0	na 1000 osôb	0,00	0,09
sprievodcovská služba a predčitateľská služba	0	na 1000 osôb	0,00	0,00

sprostredkovanie osobnej asistencie	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
sprostredkovanie tlmočnickej služby	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
stredisko osobnej hygieny	1	na 1000 osôb	0,00	0,01
špecializované zariadenie	662	na 1000 osôb	1,17	1,81
terénna sociálna služba krízovej intervencie	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
tlmočnická služba	0	na 1000 osôb	0,00	0,00
útulok	179	na 1000 osôb	0,32	0,54
zariadenie dočasnej starostlivosti o deti	0	na 1000 detí do 15 rokov	0,00	0,06
zariadenie núdzového bývania	131	na 1000 osôb	0,23	0,23
zariadenie opatrovateľskej služby	235	na 1000 osôb	0,42	0,61
zariadenie podporovaného bývania	5	na 1000 osôb	0,01	0,18
zariadenie pre seniorov	3 324	na 1000 dôchodcov	27	21
zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa	441	na 1000 detí do 3 rokov	20	18
Celkový súčet	9 672		N/A	N/A

Zdroj: <https://sos.mpsvr.gov.sk/pm/poskytovatel-sos>

V okrese Dunajská Streda poskytuje sociálne služby celkovo 18 zariadení, s celkovou kapacitou 1 111 osôb a v okrese Galanta celkovo 21 zariadení s kapacitou 1 055 osôb.

Tab. 29: Zariadenia sociálnych služieb v okresoch Dunajská Streda a Galanta

	Trnavský samosprávny kraj	okres Dunajská Streda	okres Galanta
Počet miest v domovoch soc. služ. pre postihnuté deti	40	0	5
Počet miest v domovoch soc. služ. pre postihnutých dospelých	1 688	431	284
Počet miest v domovoch soc. služ. pre postihnuté deti a dospelých	414	151	74
Počet miest v detských domovoch	469	29	24
Počet miest v penziónoch	228	0	0
Počet miest v zariadeniach pre seniorov	3 070	500	668
Počet miest k 31.12.2021 spolu	5 909	1 111	1 055
Počet zariadení	116	18	21

Zdroj: <https://sos.mpsvr.gov.sk/pm/poskytovatel-sos>

8. Cestovný ruch a kultúrne dedičstvo

Okresy Galanta a Dunajská Streda ponúkajú určitú škálu zaujímavostí v oblasti cestovného ruchu a kultúrneho dedičstva. Oba okresy sú bohaté na prírodné scenérie, vrátane riek Dunaja a Váhu a ich okolia, ako aj mnohých jazier a lesných oblastí. Rovnako okresy ponúkajú množstvo cyklistických a turistických trás pre aktívny oddych. Populárnymi aktivitami v tomto regióne je i rybolov a vodné športy.

Hmotné kultúrne dedičstvo

Oba okresy majú bohaté kultúrne dedičstvo, ktoré zahŕňa zachovalé historické mestské centrá, kostoly, množstvo sôch, kaštiele, parky, meštianske a ľudové domy, synagógu, židovské kúpele, či kalváriu.

Z hľadiska cestovného ruchu je v oboch okresoch nedocenená stredoveká sakrálna architektúra, románska a gotická. Fungujúca Gotická cesta na Spiši a Gemeri, by mohla byť príkladom pri vytvorení napr. Románskej sakrálnej cesty, pričom k zvýšeniu atraktivity týchto lokalít a samotnej cesty by pomohli cyklotrasy, propagácia v podobe webovej stránky, bulletinov, zvýšenie dotácií na obnovu pamiatok, ale tiež lepší systém sprístupnenia samotných objektov pre verejnosť. Ide o románske kostoly – národné kultúrne pamiatky v týchto lokalitách: Gáň, Malá Mača, Čierny Brod, Jelka, Hubice, Štvrtok na Ostrove, Mierovo, Šamorín, Bučuháza – Šámot, Rohovce, Holice, Vrakúň a Dolný Štál.

Okrem nich sú významné sakrálne stavby aj v ďalších lokalitách, napr. v Šamoríne, Báci, Dunajskej Strede, Galante.

Z hľadiska cestovného ruchu sú verejnosti najlepšie dostupné vodné mlyny na Malom Dunaji – Dunajský Klátov, Jahodná, Hoste, Jelka, Tomášikovo, mnohé z nich sú prístupné aj cyklocestami alebo v rámci splavovania Malého Dunaja.

Napriek tomu, že ľudová architektúra sa najrýchlejšie a definitívne vytráca z urbanizmu našich miest a obcí, sú objekty, ktoré sú kultúrnymi pamiatkami, v dobrom technickom stave a prístupné verejnosti. Slúžia ako expozície ľudového staviteľstva v lokalitách Dolný Štál, Kráľovičove Kračany, Vrakúň, Matúškovo, Tomášikovo.

Význam kaštieľov z hľadiska cestovného ruchu je nedocenený. Približne polovica z nich, ktorá je vo vlastníctve obcí a VÚC, je v zlom stavebno-technickom stave a len malá časť je sprístupnená verejnosti.

Ich obnova je finančne nákladná a determinuje ju okrem nutnosti energetickej úspory (30 %), ak je financovaná z Plánu obnovy, aj problémy pri verejnom obstarávaní, kedy najnižšia cena je takmer s pravidelnou zárukou nekvalitnej práce a použitia najlacnejších nekvalitných materiálov. Nezriedka sa taktiež stáva, že (neseriózny) zhotoviteľ v akomkoľvek štádiu prác odstúpi od zmluvy/stavby a tá zostáva napr. bez strechy.

Podpora kaštieľov, napr. zameraná na sídla významného rodu Esterházyovcov (Galanta, Sered', Tomášikovo) by mohla pomôcť cestovnému ruchu v regióne, obciam ako aj samotným kultúrnym pamiatkam.

Tab. 30: Zoznam nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok (NNKP) v okrese Galanta

Č. ÚZPF NNKP	Okres	Obec	Miestna časť	Unifikovaný názov NNP	Zaužívaný názov NNP
1	Galanta	Abrahám	Abrahám	KRÍŽ S KORPUSOM NA STĹPE	kríž pri kostole
11208	Galanta	Čierna Voda	Čierna Voda	KAPLNKA SO SOCHOU	kaplnka sv.Jána Nepomuckého
4	Galanta	Čierny Brod	Čierny Brod	NÁHROBNÍKY-SÚBOR	náhrobníky zo zanikn.cintorína
9	Galanta	Čierny Brod	Čierny Brod	KOSTOL A KAPLNKA	kostol Narodenia Panny Márie
11	Galanta	Čierny Brod	Čierny Brod	SÚSOŠIE NA PILIERI	súsošie Piety
11298	Galanta	Čierny Brod	Čierny Brod	KAPLNKA	Thurzovská kaplnka
14	Galanta	Dolná Streda	Dolná Streda	SOCHA NA STĹPE	socha sv.Jána Nepomuckého
2516	Galanta	Dolná Streda	Dolná Streda	KOSTOL	far.kostol sv.Jakuba apoštola
18	Galanta	Galanta	Galanta	KAŠTIEĽ A PARK	Esterházyovský kaštieľ
20	Galanta	Galanta	Galanta	KOSTOL S AREÁLOM	farský kostol sv.Štefana
2189	Galanta	Galanta	Galanta	KAŠTIEĽ	Renesančný kaštieľ
11077	Galanta	Galanta	Galanta	KAPLNKA POHREBNÁ	kaplnka Esterházyovcov
3	Galanta	Gáň	Gáň	KOSTOL	farský kostol sv.Rodiny
2511	Galanta	Hoste	Hoste	MLYN VODNÝ	Hustého mlyn
24	Galanta	Jelka	Jelka	KOSTOL	farský kostol sv.Jána Krstiteľa

2512	Galanta	Jelka	Jelka	MLYN VODNÝ	Némethov mlyn
26	Galanta	Košúty	Košúty	HROBY-SÚBOR	obete košútskych udalostí
2273	Galanta	Košúty	Košúty	POMNÍK	pomník Štefana Majora
11348	Galanta	Kráľov Brod	Kráľov Brod	SOCHA NA STĹPE	socha sv.Michala
32	Galanta	Malá Mača	Malá Mača	KOSTOL	filiálny kostol sv.Margity
2515	Galanta	Malá Mača	Malá Mača	ZVONICA	zvonica
34	Galanta	Matúškovo	Matúškovo	DVOR ROENÍCKY	roľnícka usadlosť
11385	Galanta	Matúškovo	Matúškovo	BOŽIA MUKA	božia muka s Pietou
11431	Galanta	Matúškovo	Matúškovo	KAPLNKA	kaplnka sv.Jána Nepomuckého
35	Galanta	Mostová	Mostová	KOSTOL	far.kostol Povýšenia sv.Kríža
22	Galanta	Galanta	Nebojsa	SOCHA	Pieta
23	Galanta	Galanta	Nebojsa	SOCHA NA PODSTAVCI	socha Panny Márie-Immaculaty
2258	Galanta	Galanta	Nebojsa	KAŠTIEĽ	Nebojsa
11398	Galanta	Pusté Úľany	Pusté Úľany	SOCHA NA PODSTAVCI	socha prícestná sv.Floriána
11399	Galanta	Pusté Úľany	Pusté Úľany	POMNÍK	pomník padlým v I.sv.vojne
11400	Galanta	Pusté Úľany	Pusté Úľany	SOCHA NA PODSTAVCI	socha sv.Jána Nepomuckého
56	Galanta	Šalgočka	Šalgočka	KOSTOL	filiálny kostol sv.Terézie
2259	Galanta	Šalgočka	Šalgočka	KÚRIA A PARK	kúria Davidovcov,Sándorovcov
48	Galanta	Sereď	Sereď	SÚSOŠIE NA PILIERI	trojičný stĺp,Trojička
2257	Galanta	Sereď	Sereď	KAŠTIEĽ A PARK	Šintavský hrad
2517	Galanta	Sereď	Sereď	KOSTOL	far.kostol sv.Jána Krstiteľa
2518	Galanta	Sereď	Sereď	PIVOVAR A STAVBA HOSPODÁRSKA	pivovar
10693	Galanta	Sereď	Sereď	DOM MEŠTIANSKY	Ružičkov dom
11428	Galanta	Sereď	Sereď	SOCHA NA STĹPE	mariánsky morový stĺp
11430	Galanta	Sereď	Sereď	KÚPELE ŽIDOVSKÉ	Mikve
11604	Galanta	Sereď	Sereď	TÁBOR PRACOVNÝ	židovský pracovný tábor
45	Galanta	Šintava	Šintava	POMNÍK	pomník padlým vojakom
11913	Galanta	Sládkovičovo	Sládkovičovo	MLYN ELEKTRICKÝ	Mária mlyn
11938	Galanta	Sládkovičovo	Sládkovičovo	SÝPKA	baroková sýpka v parku
11944	Galanta	Sládkovičovo	Sládkovičovo	MLYN PARNÝ	Gazdovský mlyn,sklad repy
11965	Galanta	Sládkovičovo	Sládkovičovo	CUKROVAR	Kuffnerovský cukrovar
12236	Galanta	Sládkovičovo	Sládkovičovo	MAUZÓLEUM	mauzóleum Kuffnerovcov
12304	Galanta	Sládkovičovo	Sládkovičovo	KAŠTIEĽ S AREÁLOM	Kuffnerovský kaštieľ
59	Galanta	Tomášikovo	Tomášikovo	KAŠTIEĽ S AREÁLOM	kaštieľ Esterházyovcov
2520	Galanta	Tomášikovo	Tomášikovo	MLYN VODNÝ	Kolový vodný mlyn
60	Galanta	Veľká Mača	Veľká Mača	SOCHA NA PODSTAVCI	socha sv.Jána Nepomuckého
2522	Galanta	Veľké Úľany	Veľké Úľany	KALVÁRIA	kalvária
11241	Galanta	Veľký Grob	Veľký Grob	DOM ĽUDOVÝ PAMÄTNÝ	rodný dom Kataríny Brinzovej
62	Galanta	Vinohrady nad Váhom	Vinohrady nad Váhom	KOSTOL	filiálny kostol Navštívenia PM
64	Galanta	Zemianske Sady	Zemianske Sady	SOCHA NA STĹPE	socha sv.Vendelína

č.ÚZPF - číslo Ústredného zoznamu pamiatkového fondu, pod ktorým je národná kultúrna pamiatka evidovaná v registri pamiatkového fondu

Tab. 31: Zoznam NNKP v okrese Dunajská Streda

Č. ÚZPF NNKP	Okres	Obec	Miestna časť	Unifikovaný názov NNKP	Zaužívaný názov NNKP
65	Dunajská Streda	Báč	Báč	KALVÁRIA	Kalvária
66	Dunajská Streda	Báč	Báč	KLÁŠTOR FRANTIŠKÁNOV	františkánsky kláštor
67	Dunajská Streda	Báč	Báč	SOCHA NA PILIERI	socha sv.Antona Paduánskeho
12302	Dunajská Streda	Blatná na Ostrove	Blatná na Ostrove	KOSTOL	kaplnka sv.Trojice

106	Dunajská Streda	Šamorín	Bučuháza	KOSTOL A CINTORÍN PRÍKOSTOLNÝ	kaplnka a príkostolný cintorín
69	Dunajská Streda	Čakany	Čakany	KAŠTIEĽ A ZÁHRADA	kaštieľ so záhradou
12285	Dunajská Streda	Veľký Meder	Čalovo	DOM ĽUDOVÝ	želiarsky dom, Vlastivedný dom
98	Dunajská Streda	Povoda	Čenkesfa	SOCHA NA PODSTAVCI	socha sv. Jána Nepomuckého
12088	Dunajská Streda	Veľká Paka	Čukárska Paka	MOHYLA	mohyla
2063	Dunajská Streda	Janíky	Dolné Janíky	MOHYLNÍK	Mohylník Janíky
2065	Dunajská Streda	Janíky	Dolné Janíky	HRÁDOK	Csillagvar, zemná pevnosť
88	Dunajská Streda	Dolný Štál	Dolný Štál	KOSTOL	kostol sv. Martina
2286	Dunajská Streda	Dolný Štál	Dolný Štál	DOM ĽUDOVÝ	ľudový dom, Némethov dom
2287	Dunajská Streda	Dolný Štál	Dolný Štál	DOM ĽUDOVÝ	ľudový dom
78	Dunajská Streda	Dunajská Streda	Dunajská Streda	KAŠTIEĽ A ZÁHRADA	Žltý kaštieľ, sárga kastély
80	Dunajská Streda	Dunajská Streda	Dunajská Streda	KOSTOL	pôv. kostol sv. Juraja
81	Dunajská Streda	Dunajská Streda	Dunajská Streda	SOCHY-SÚBOR	Golgota, súsošie veľkej Kalvárie
2302	Dunajská Streda	Dunajská Streda	Dunajská Streda	VILA	Vermesova vila, Vermes villa
11656	Dunajská Streda	Dunajská Streda	Dunajská Streda	SOCHA	socha sv. Mikuláša
11657	Dunajská Streda	Dunajská Streda	Dunajská Streda	SÚSOŠIE NA STĹPE	trojičný stĺp
11658	Dunajská Streda	Dunajská Streda	Dunajská Streda	SOCHA NA PILIERI	mariánsky stĺp
2301	Dunajská Streda	Dunajský Klátov	Dunajský Klátov	MLYN VODNÝ	pobrežný vodný mlyn
107	Dunajská Streda	Nový Život	Eliášovce	KOSTOL	farský kostol sv. Petra a Pavla
108	Dunajská Streda	Nový Život	Eliášovce	KAŠTIEĽ A PARK	Pálffyovský palác
82	Dunajská Streda	Gabčíkovo	Gabčíkovo	KAŠTIEĽ A PARK	Amadeovský kaštieľ
83	Dunajská Streda	Gabčíkovo	Gabčíkovo	KOSTOL	kostol sv. Margity
84	Dunajská Streda	Gabčíkovo	Gabčíkovo	SÚSOŠIE	Pieta
93	Dunajská Streda	Janíky	Horné Janíky	SOCHY	sochy
89	Dunajská Streda	Hubice	Hubice	KAŠTIEĽ S AREÁLOM	Hubický kaštieľ
91	Dunajská Streda	Hubice	Hubice	KOSTOL	kostol Navštívenia Panny Márie
92	Dunajská Streda	Jahodná	Jahodná	MLYN, PÍLA A ELEKTRÁREŇ	Vodný mlyn Jahodná
103	Dunajská Streda	Michal na Ostrove	Kolónia	KOSTOL	kostol sv. Michala
104	Dunajská Streda	Michal na Ostrove	Kolónia	KRÍŽ	kríž pri kostole
85	Dunajská Streda	Holice	Kostolná Gala	PRANIER	Stĺp hanby
86	Dunajská Streda	Holice	Kostolná Gala	KOSTOL	kostol sv. Petra a Pavla
87	Dunajská Streda	Holice	Kostolná Gala	SOCHA NA STĹPE	Madona, mariánsky stĺp
95	Dunajská Streda	Kostolné Kračany	Kostolné Kračany	KOSTOL	farský kostol sv. Bartolomeja
105	Dunajská Streda	Šamorín	Kráľovianky	POMNÍK	pomník padlým v r. 1849

2288	Dunajská Streda	Kráľovičove Kračany	Kráľovičove Kračany	DOM ĽUDOVÝ	ľudový dom,tájház
96	Dunajská Streda	Kráľovičove Kračany	Lesné Kračany	KAŠTIEĽ A PARK	kaštieľ Bartolovcov,nemocnica
100	Dunajská Streda	Lúč na Ostrove	Malá Lúč	KAŠTIEĽ A ZÁHRADA	kaštieľ a záhrada
102	Dunajská Streda	Mierovo	Mierovo	KAŠTIEĽ	Škola
11340	Dunajská Streda	Mierovo	Mierovo	KOSTOL	kostol Všetkých svätých
130	Dunajská Streda	Vrakúň	Nekyje na Ostrove	SOCHA NA PODSTAVCI	socha sv.Jána Nepomuckého
111	Dunajská Streda	Rohovce	Rohovce	KAŠTIEĽ A PARK	kaštieľ a park
112	Dunajská Streda	Rohovce	Rohovce	KOSTOL	filiálny kostol sv.Ondreja
113	Dunajská Streda	Rohovce	Rohovce	SOCHA NA PODSTAVCI	socha sv.Jána Nepomuckého
114	Dunajská Streda	Šamorín	Šamorín	RADNICA	radnica
118	Dunajská Streda	Šamorín	Šamorín	KOSTOL	evanjelický kostol
119	Dunajská Streda	Šamorín	Šamorín	KLÁŠTOR PAULÁNOV	paulánsky kláštor
121	Dunajská Streda	Šamorín	Šamorín	KOSTOL S AREÁLOM	kalvínsky kostol
2529	Dunajská Streda	Šamorín	Šamorín	SYNAGÓGA	synagóga,zsinagóga
122	Dunajská Streda	Štvrtok na Ostrove	Štvrtok na Ostrove	KOSTOL	kostol sv.Jakuba staršieho
123	Dunajská Streda	Topoľníky	Topoľníky	POMNÍK	pomník bojov v r.1848-49
124	Dunajská Streda	Topoľníky	Topoľníky	PRANIER	Stĺp hanby
99	Dunajská Streda	Lehnice	Veľký Lég	KOSTOL	farský kostol sv.Alžbety
2311	Dunajská Streda	Lehnice	Veľký Lég	KAŠTIEĽ A PARK	kaštieľ a park
127	Dunajská Streda	Vojka nad Dunajom	Vojka nad Dunajom	KOSTOL	farský kostol sv.Michala
128	Dunajská Streda	Vrakúň	Vrakúň	KAŠTIEĽ A PARK	kaštieľ a park
129	Dunajská Streda	Vrakúň	Vrakúň	KOSTOL A PRANIER	kostol sv.Jakuba staršieho
2535	Dunajská Streda	Vrakúň	Vrakúň	DOM ĽUDOVÝ	ľudový dom

Živé kultúrne dedičstvo

Dôležitou súčasťou cestovného ruchu sú každoročné festivaly, trhy a podujatia, ktoré slúžia na oslavu miestneho folklóru a tradícií.

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) eviduje v zozname remeselníkov a ľudových výrob 26 remeselníkov pôsobiacich v okrese Galanta a 23 pôsobiacich v okrese Dunajská Streda.

Zoznam remeselníkov v evidencii ÚĽUV			
okres	Remeselník	Miesto pôsobenia	Remeselná skupina
Galanta	Antalová Mária *	Šoporňa	výroba z textilu – výšivkárstvo
	Eliáš Ján	Sereď	výroba z dreva – rezbárstvo
	Forová Terézia	Váhovce	výroba z prírodných pletív – košíkárstvo
	Grusová Oľga	Pusté Úľany	výroba šupoľových figúrok
	Hantos Attila	Matúškovo	výroba z kože
	Hupka Eduard *	Gáň	výroba z dreva – tokárstvo
	Janica Milan	Šoporňa	výroba paličkovanej čipky
	Kiliková Oľga *	Pusté Úľany	výroba z prírodných pletív – košíkárstvo
	Kosíková Beata	Sereď	výroba z textilu – výšivkárstvo
	Kubalová Anna	Šoporňa	výroba paličkovanej čipky

	Kunová Monika *	Sereď	výroba z textilu – výšivkárstvo
	Laššuvá Edita *	Sládkovičovo	výroba z textilu – krojová výroba
	Localhand s.r.o.	Galanta	výroba z textilu
	Maszayová Marta	Pusté Úľany	výroba šúpoľových figúrok
	Maszayová Milada	Pusté Úľany	výroba šúpoľových figúrok
	Pallesichová Mária	Šoporňa	výroba paličkovanej čipky
	Práznovská Halina	Zemianske Sady	výroba papúč z vlny
	Rozkoš Štefan	Matúškovo	výroba z dreva a kože
	Sas Volodymyr	Galanta	výroba z prírodných pletív – košíkárstvo
	Sasová Mária	Horné Saliby	výroba z prírodných pletív – košíkárstvo
	Šeboková Zuzana *	Horné Saliby	výroba z textilu - tkanie
	Šidlíková Beata	Galanta	výroba z dreva – rezbárstvo
	Šupová Anna *	Sereď	výroba z textilu – výšivkárstvo
	Tóth Ján	Horné Saliby	výroba z kože
	Valkovičová Miriam	Galanta	výroba šperkov z dreva, kovu, kože, keramiky
	Viskupič Marián	Sereď	výroba z kovu – drotárstvo
Dunajská Streda	Alföldi Štefan	Dunajská Streda	výroba keramiky – hrnčiarstvo
	Babirák Milan	Šamorín	výroba hudobných nástrojov – pišťalkárstvo
	Bognárová Terézia	Kostolné Kračany	výroba paličkovanej čipky
	Borároš Jozef	Šamorín	výroba z kovu – zvonkárstvo
	Cabalka Evžen	Trnávka	výroba keramiky – hrnčiarstvo
	Cabalková Cviková Lubica	Trnávka	výroba keramiky – hrnčiarstvo
	Gabrišková Júlia *	Dunajská Streda	výroba šúpoľových figúrok
	Gabrišková Lenka	Báč	výroba šúpoľových figúrok
	Jedličková Zuzana	Dunajská Streda	výroba paličkovanej čipky
	Kalmár Alexander	Veľký Meder	výroba z dreva – tokárstvo
	Liptáková Eva	Oľdza	výroba podmalieb na skle
	Molnár Erzsébet	Dunajská Streda	výroba paličkovanej čipky
	Nagyová Mária	Kútniky	výroba z textilu – tkanie
	Németh Dezider	Dolný Bar	výroba z dreva – rezbárstvo
	Sátor Jozef	Baka	výroba z dreva – rezbárstvo
	Suchá Helena	Veľká Paka	výroba z kovu – drotárstvo
	Suchý Peter	Veľká Paka	výroba z kovu – drotárstvo
	Sujová Zita	Horný Bar	výroba keramiky – hrnčiarstvo
	Švorcová Eva	Šamorín	výroba šúpoľových figúrok
	Tomčala Jozef *	Lehnice	výroba z kovu – kováčstvo
	Váradí Miroslav	Vrakúň	výroba z kovu – kováčstvo
	Varga Kálmán	Ohrady	výroba z prírodných pletív – košíkárstvo
	Velsicz Ladislav	Dunajská Streda	výroba z dreva – stolárstvo, rezbárstvo

*držiteľ/ka ocenenia Majster ľudovej umeleckej výroby

Múzeá, galérie, knižnice

V okrese Galanta je osem múzeí a 33 verejných knižníc, v okrese Dunajská Streda 4 múzeá, 2 galérie a 59 knižníc.

Jediným múzeom v zriaďovateľskej kompetencii Ministerstva kultúry v daných okresoch je **SNM – Múzeum holokaustu v Sereďi** v autentických priestoroch piatich pôvodných budovách bývalého pracovného a koncentračného tábora. Okrem samotnej expozície viažucej sa k tragickému obdobiu riešenia židovskej otázky na Slovensku počas druhej svetovej vojny je jeho súčasťou aj Vzdelávacie stredisko, ktorého hlavným cieľom aktivít je spomienka na obete holokaustu a boj proti antisemitizmu, rasizmu a xenofóbii. Vo **Vlastivednom múzeu v Galante** je sprístupnená stála expozícia sakrálnych pamiatok i tradičnej ľudovej kultúry a remesiel galantského regiónu. Múzeum pripravilo aj expozíciu o histórii mesta, ktorá je inštalovaná v Renesančnom kaštieli v Galante a v severnom krídle nedávno obnoveného neogotického kaštieľa v mestskom parku sprístupnilo dve pamätné izby – izba hudobného skladateľa Zoltána Kodálya a izba speváka Karola Duchoňa, rodáka z Galanty. Tradíciu mlynárskeho remesla

prezentujú vysunuté expozície galantského Vlastivedného múzea **Vodný kolový mlyn** v Jelke, **Parný mlyn** v Dolných Salibách a toho času pre rekonštrukciu uzavretý **Vodný kolový mlyn** v Tomášikove. Expozície v Domoch ľudového bývania sú v Matúškove, Šali, Žihárci a vo Veľkých Úľanoch. **Mestské múzeum v Seredi** sídli v budove bývalej rímskokatolíckej fary, dnes známej ako Fándlyho fara. **Múzeum Veľká Mača** prezentuje nálezy pochádzajú hlavne zo známej archeologickej lokality mačianske vršky. Na hranici okresu je aj **Včelárska paseka a skanzen** v Kráľovej pri Senci, zariadenie Slovenského zväzu včelárov prezentujúce unikátne zbierky reliéfnych vyrezaných úľov. Zbierka diel výtvarných umelcov regiónu je sprístupnená v priestoroch Vlastivedného múzea v Galante a výtvarné diela prezentuje aj galantská súkromná 4D Gallery.

S pomedzi 33 knižníc v okrese Galanta je 31 fungujúcich a 2 stagnujúce. K fungujúcim patria aj 1 regionálna **Galantská knižnica**, 2 mestské knižnice v Sládkovičove a Seredi, 3 špeciálne - **Knižnica Vlastivedného múzea** v Galante, **Lekárska knižnica Regionálneho ústavu verejného zdravotníctva Galanta** a **Lekárska knižnica Nemocnice s poliklinikou sv. Lukáša – Galanta**. Z 25 fungujúcich obecných knižníc je 5 profesionalizovaných, zvyšok neprofesionalizované. Knižničný fond predstavoval spolu 273 813 knižničných jednotiek. V porovnaní s predchádzajúcim rokom prírastky knižničného fondu poklesli a knižnice získali do svojich fondov kúpou a darom 4 011 k. j. (úbytok predstavoval 12 431 k. j. – zaznamenaný zvýšený úbytok je odzrkadlením preradenia funkčných knižníc do stagnácií v minulosti). Jedným z hlavných zdrojov finančných prostriedkov na nákup knižničného fondu boli dotácie z Fondu na podporu umenia MK SR. Verejné knižnice v okrese Galanta zrealizovali v roku 2022 spolu 135 350 výpožičiek knižničných dokumentov a 284 vzdelávacích a kultúrno-výchovných podujatí. S cieľom využiť služby knižnice a/alebo zúčastniť sa podujatí navštívilo verejné knižnice v roku 2022 spolu 40 466 fyzických návštevníkov.¹

Z pomedzi 59 knižníc v okrese Dunajská Streda je 39 fungujúcich a 20 stagnujúcich. K fungujúcim patria regionálna **Žitnoostrovská knižnica** v Dunajskej Strede, 2 mestské knižnice – vo Veľkom Mederí a **Mestská knižnica Zsigmonda Zalabaiho** v Šamoríne, jedna špeciálna **Knižnica Žitnoostrovského múzea** v Dunajskej Strede a z fungujúcich 35 obecných knižníc je 7 profesionalizovaných. Knižničný fond predstavoval spolu 343 429 knižničných jednotiek. V porovnaní s predchádzajúcim rokom prírastky knižničného fondu poklesli a knižnice získali do svojich fondov celkovo 6 526 k. j. (úbytok predstavoval 3 785 k. j.). Jedným z hlavných zdrojov finančných prostriedkov na nákup knižničného fondu boli dotácie z Fondu na podporu umenia MK SR. Verejné knižnice v okrese Dunajská Streda zrealizovali v roku 2022 spolu 134 927 výpožičiek knižničných dokumentov (čo predstavovalo takmer polovičný nárast oproti minulému roku) a 284 vzdelávacích a kultúrno-výchovných podujatí. S cieľom využiť služby knižnice a/alebo zúčastniť sa podujatí navštívilo verejné knižnice v roku 2022 spolu 68 402 fyzických návštevníkov.²

Galéria súčasných maďarských umelcov zhromažďuje a prezentuje diela hornozemských maďarských výtvarníkov, umelcov z Maďarska a maďarských umelcov žijúcich v rôznych častiach Európy. Galéria sídli v impozantnej Vermes villa v Dunajskej Strede. Pre verejnosť je otvorená pondelok až sobotu.

At Home Gallery vystavuje súčasné výtvarné umenie autorov z rôznych končín sveta. Sídli v krásne zrekonštruovanej synagóge v Šamoríne, v ktorej usporadúva koncerty, medzinárodné hudobné podujatia a iné kultúrne akcie.

Žitnoostrovské múzeum sídli v budove Žltého kaštieľa v Dunajskej Strede. Prezentuje históriu Dunajskej Stredu a okolia, vývoj prírody a dejiny poľnohospodárstva na Žitnom ostrove. V

¹ Počty knižníc sú aktualizované ku koncu roka 2023. Štatistické údaje sú za rok 2022 – za rok 2023 sa iba momentálne spracovávajú.

² Počty knižníc sú aktualizované ku koncu roka 2023. Štatistické údaje sú za rok 2022 – za rok 2023 sa iba momentálne spracovávajú.

areáli múzea sa nachádza samostatný výstavný pavilón, kde sa ročne realizuje 10 – 12 výstav rôzneho charakteru a tematického zamerania. Zároveň ponúka priestory na rôzne kultúrno-výchovné a prezentačné podujatia.

V správe múzea sa nachádza **Vlastivedný dom v Šamoríne**, v ktorom je prezentovaná národopisná zbierka z Horného Žitného ostrova a dejiny mesta Šamorín. Samostatná miestnosť je venovaná tvorbe maliara, šamorínskeho rodáka, Istvána Tallós-Prohászku. Na nádvorí pod otvoreným prístreškom sú vystavené rôzne druhy poľnohospodárskeho náradia.

Múzeum spravuje aj **Vodný mlyn v Dunajskom Klátove**. Kultúrna technická pamiatka in situ je typickým príkladom spodkového mlyna, stála expozícia vodného mlynárstva s pôvodným zariadením

V obci **Dolný Štál** stojí **Ľudový dom**, ktorý slúži ako expozícia ľudového bývania a je typickým príkladom žitnoostrovských sedliackych usadlostí prezentujúcich ľudové stavitelstvo podunajskej oblasti južného Slovenska. V obci je situovaný na južnej strane Hlavnej ulice.

Činnosť národného osvetového centra (NOC) v okrese Galanta:

Počet kolektívov záujmovej umeleckej činnosti a neprofesionálnej umeleckej tvorby: 37

Počet registrovaných kultúrno-osvetových zariadení: 2 (MsKS Galanta, Galantské osvetové stredisko)

Počet digitálnych objektov: cca 12 640

Z toho: Vlastivedné múzeum v Galante: 613 sprístupnených digitálnych objektov

Pamiatkový úrad SR: 2 vodné mlyny

Múzeum holokaustu v Seredi: 1 reportáž
(<https://www.youtube.com/watch?v=pkRU8JM8liY>)

Sčítacie hárky z roku 1930: 12 022

Rok 2023: Spolupráca: zapožičanie výstavy Prečo som na svete rád/rada? Galantskému osvetovému stredisku v termíne 25. septembra – 30. novembra 2023 (zmluva č. 310/2023)

Rok 2024: Spolupráca v roku 2024: 12. apríla 2024 v Galante je plánovaný odborný seminár Prevencia vybraných sociálno-patologických javov (zmluva č. 019/2024)

Činnosť národného osvetového centra v okrese Dunajská Streda:

Počet kolektívov záujmovej umeleckej činnosti a neprofesionálnej umeleckej tvorby: 92

Počet registrovaných kultúrno-osvetových zariadení: 8 (Žitnoostrovské osvetové stredisko, Kultúrno-športové stredisko obce Dolný Štál, MsKS Gabčíkovo, Kultúrny dom obce Medveďov, Miestne KS obce Čiližská Radvaň, Miestne osvetové stredisko Štvrtok na Ostrove, Kultúrny dom obce Topoľníky, MsKS Dunajská streda)

Počet digitálnych objektov: cca 8 930

Z toho: Žitnoostrovské múzeum v Dunajskej Strede: 556 sprístupnených objektov

Sčítacie hárky z roku 1930: 8 374

S kultúrno-osvetovými zariadeniami v zriaďovateľskej pôsobnosti vyššieho územného celku (Žitnoostrovské osvetové stredisko, Galantské osvetové stredisko) NOC spolupracuje na pravidelnej báze – porady riaditeľov a metodikov, bežná komunikácia, príprava a realizácia podujatí a pod.

Región má potenciál v ďalšom rozvoji cestovného ruchu v podpore miestnych podnikov, remeselníkov, reštaurácií a ubytovacích zariadení. Udržateľný cestovný ruch môže podporiť ekonomický rozvoj regiónu.

Všetky tieto prvky dokopy tvoria základ pre rozvoj cestovného ruchu a udržateľného rozvoja v daných okresoch.

Tab. 32: Štatistika prenocovaní v časovom rade

		2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Okres Dunajská Streda	Celkový počet ubytovacích zariadení k dispozícii	133	121	114	108	112	92	78
Okres Dunajská Streda	Celkový počet izieb k dispozícii	1 928	1 997	1 651	1 844	1 823	1 653	1 666
Okres Dunajská Streda	Celkový počet lôžok (vrátane kempingových miest) k dispozícii	6 483	6 576	5 783	6 324	6 356	5 845	5 709
Okres Dunajská Streda	Tržby za ubytovanie spolu (v EUR)	13 081 497	10 761 465	7 650 807	5 215 493	10 678 203	8 027 008	7 502 398
Okres Dunajská Streda	Priemerná cena za ubytovanie v ubytovacích zariadeniach (Eur)	30,1	30,6	28,3	29,2	30,8	31,2	26,4
Okres Dunajská Streda	Čisté využitie stálych lôžok v ubytovacích zariadeniach (%)	29,1	26,9	25,6	18	23,5	19,2	23,7
Okres Dunajská Streda	Čisté využitie izieb (%)	30,1	29,6	29,2	21,7	29,8	23,9	29,7
Okres Dunajská Streda	Priemerný počet izieb k dispozícii v 1 dni	1 566	1 361	1 050	1 003	1 519	1 390	1 277
Okres Dunajská Streda	Priemerný počet stálych lôžok k dispozícii v 1 dni	4 092	3 589	2 890	2 725	4 038	3 676	3 280
Okres Galanta	Celkový počet ubytovacích zariadení k dispozícii	26	30	26	30	38	31	29
Okres Galanta	Celkový počet izieb k dispozícii	372	419	399	421	463	405	402
Okres Galanta	Celkový počet lôžok (vrátane kempingových miest) k dispozícii	1 147	1 284	1 236	1 293	1 368	1 329	1 290
Okres Galanta	Tržby za ubytovanie spolu (v EUR)	1 136 460	972 214	D	D	1 097 082	844 033	859 594
Okres Galanta	Priemerná cena za ubytovanie v ubytovacích zariadeniach (Eur)	34,8	30,2	D	D	22,2	18,1	15,4
Okres Galanta	Čisté využitie stálych lôžok v ubytovacích zariadeniach (%)	17,3	15,7	D	D	15,5	16,8	21,5
Okres Galanta	Čisté využitie izieb (%)	19,7	18,7	D	D	18,6	18,5	21,5
Okres Galanta	Priemerný počet izieb k dispozícii v 1 dni	220	238	196	212	378	336	327
Okres Galanta	Priemerný počet stálych lôžok k dispozícii v 1 dni	518	562	467	515	876	762	712

zdroj

DATA CUBE - Štatistický úrad SR

link

https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/cr3807qr/v_cr3807qr_00_00_00_sk

9. Fungovanie prvkov kritickej infraštruktúry

V Konceptii kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsobe jej ochrany a obrany je kritická infraštruktúra definovaná ako tá časť národnej infraštruktúry (vybrané organizácie a inštitúcie, objekty, systavy, zariadenia, služby a systémy), ktorej zničenie alebo znefunkčnenie

v dôsledku pôsobenia rizikového faktora spôsobí ohrozenie alebo narušenie politického a hospodárskeho chodu štátu alebo ohrozenie života a zdravia obyvateľstva.

Kolaps kritickej infraštruktúry môže ohroziť samotnú výrobu potravín, vykurovanie, priemyselnú výrobu a v podstate narušiť a rozvrátiť chod spoločnosti.

Ochrana a obrana kritickej infraštruktúry je v súlade so schválenou koncepciou kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsobe jej ochrany a obrany chápaná ako súhrn činností, mechanizmov, síl, prostriedkov a opatrení na:

- prevenciu pred rizikovými faktormi;
- odvrátenie útoku na prvok kritickej infraštruktúry;
- zabránenie negatívnym vonkajším alebo vnútorným vplyvom ohrozujúcim existenciu, stabilitu a fungovanie prvku kritickej infraštruktúry; a
- odstránenie následkov.

Na základe Koncepcie kritickej infraštruktúry v Slovenskej republike a spôsobe jej ochrany a obrany je potrebné zaoberať sa týmito najdôležitejšími sektormi kritickej infraštruktúry:

- voda;
- potraviny;
- zdravie;
- energetika;
- informačné a komunikačné technológie;
- doprava; a
- verejný poriadok a vnútorná bezpečnosť.

9.1. Voda

Ústredným orgánom štátnej správy pre vodné hospodárstvo, ochranu pred povodňami, ochranu akosti a množstva vôd a ich racionálneho využívania v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami je Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky.

Zásobovanie obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov (VV) a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou (VK) zabezpečuje v zmysle zákona o obecnom zriadení obec, a to v rozhodujúcej miere prostredníctvom obchodných regionálnych vodárenských spoločností a sčasti aj samotných obcí.

Verejné vodovody

Napojenosť obyvateľov na verejný vodovod v obciach okresov Dunajská Streda a Galanta k 31. 12. 2022 je uvedená v nasledujúcej tabuľke:

Okres	Počet obcí	Počet obcí s verejnými vodovodmi			% obcí s VV z celkového počtu obcí
		v správe VS	v správe OÚ	spolu	
Dunajská Streda	67	56	4	60	89,55
Galanta	36	31	5	36	100,00

Okres	Počet bývajúcich obyvateľov	Počet obyvateľov pripojených na verejný vodovod			% obyv. s VV z celkového počtu obyvateľov
		v správe VS	v správe OÚ	spolu	
	počet				%
Dunajská Streda	125 694	100 225	4 122	104 347	83,02
Galanta	95 135	86 062	5 569	91 631	96,32

Okres Dunajská Streda je zásobovaný výlučne zdrojmi podzemnej vody. Najvýznamnejšie sú vodné zdroje Dunajská Streda a Dvorníky. Zásobovanie obyvateľov pitnou vodou sa realizuje pomocou skupinových alebo miestnych vodovodov. Najväčší z nich je SKV Dunajská Streda. V okrese je 7 obcí bez VV alebo je VV vybudovaný len sčasti. Je nevyhnutné dobudovať skupinový vodovod Michal na Ostrove, Horná Potôň a Orechová Potôň vrátane rozšírenia vodovodnej siete v obciach Michal na Ostrove a Horná Potôň, kde vodný zdroj má dostatočnú kapacitu.

Obec	Návrh riešenia
Horná Potôň	Napojenie na SKV Michal na Ostrove
Kostolné Kračany	Napojenie na SKV Dunajská Streda
Michal na Ostrove	Napojenie na vlastný zdroj vody
Ol'dza	Napojenie na SKV Zlaté Klasy
Orechová Potôň	Napojenie na SKV Michal na Ostrove
Štvrtok na Ostrove	Napojenie na SKV Šamorín
Vieska	Napojenie na SKV Michal na Ostrove

V okrese Galanta majú všetky obce verejný vodovod, nakoľko sú tu pomerne priaznivé hydrogeologické pomery. Do južnej časti zasahuje svojím okrajom aj CHVO Žitný ostrov s veľmi priaznivými podmienkami pre odbery vody pre hromadné zásobovanie pitnou vodou. V tejto časti je situovaný aj veľkokapacitný zdroj Jelka, ktorý zásobuje veľkú časť spotrebísk na území vlastného okresu. Kvantita vodných zdrojov v okrese je postačujúca a kapacita vodných zdrojov značne presahuje predpokladanú potrebu pitnej vody v roku 2030.

V nasledujúcej tabuľke sú údaje o napojenosti obyvateľov na VV podľa jednotlivých obcí okresov Dunajská Streda a Galanta:

Okres Dunajská Streda			
Kód obce	Obec	Počet obyvateľov k 30. 6. 2022 - stredný stav	% obyvateľov napojených na verejný vodovod
501441	Báč	559	100,00%
501450	Baka	1 143	100,00%
501468	Baloň	736	100,00%
555517	Bellova Ves	349	26,65%
501484	Blahová	384	43,23%
501492	Blatná na Ostrove	971	53,66%
503461	Bodíky	287	89,55%
501506	Boheľov	354	100,00%

501514	Čakanv	631	33,44%
580554	Čenkovce	1 101	76,02%
501531	Čiližská Radvaň	1 149	100,00%
501549	Dobrohošť	512	100,00%
501557	Dolný Bar	921	44,08%
501611	Dolný Štál	1 916	99,95%
501433	Dunajská Streda	22 950	100,00%
555541	Dunajský Klátov	799	12,89%
501573	Gabčíkovo	5 246	100,00%
501581	Holice	2 152	44,47%
501590	Horná Potôň	2 137	0,00%
555568	Horné Mýto	885	100,00%
501603	Horný Bar	1 262	100,00%
501620	Hubice	637	33,59%
501638	Hviezdoslavov	2 932	39,53%
501654	Jahodná	1 638	98,72%
501662	Janíky	948	88,19%
501671	Jurová	483	100,00%
501689	Kľúčovec	348	100,00%
501697	Kostolné Kračany	1 442	22,40%
501701	Kráľovičove Kračany	1 124	0,00%
501719	Kútники	1 477	98,24%
501727	Kvetoslavov	1 865	53,57%
580597	Kyselica	226	93,36%
501735	Lehnice	3 114	88,99%
501743	Lúč na Ostrove	702	9,12%
555606	Macov	454	80,84%
555649	Mad	571	26,44%
555665	Malé Dvorníky	1 180	100,00%
501760	Medveďov	527	100,00%
501778	Mierovo	438	42,47%
501786	Michal na Ostrove	1 069	0,00%
501930	Nárad	652	100,00%
501808	Nový Život	2 323	100,00%
501816	Ohradv	1 363	61,48%
501824	Okoč	3 708	99,89%
501832	Ofdza	572	0,00%
501859	Orechová Potôň	1 714	0,00%
501867	Padáň	893	100,00%
501883	Pataš	799	100,00%
582522	Potónske Lúky	285	45,26%
555720	Povoda	956	85,46%
501891	Rohovce	1 114	100,00%
501875	Sap	505	100,00%
501905	Šamorín	13 590	99,99%
501913	Štvrtok na Ostrove	1 709	0,00%
501921	Topoľníky	3 170	100,00%
555576	Trhová Hradská	2 208	100,00%
501956	Trnávka, okres	533	100,00%
501964	Trstená na Ostrove	578	100,00%
501972	Veľká Paka	1 021	91,67%
501981	Veľké Blahovo	1 596	93,98%
555673	Veľké Dvorníky	1 360	85,07%
501522	Veľký Meder	8 319	100,00%
555746	Vieska, okres	411	0,00%
501999	Vojka nad Dunajom	439	100,00%
502006	Vrakúň	2 870	71,71%
502014	Vydrany	1 810	97,24%
502022	Zlaté Klasy	3 577	88,85%
Okres Galanta			
503673	Abrahám	1 135	99,56%
503690	Čierna Voda	1 425	95,79%
503703	Čierny Brod	1 612	94,85%
555789	Dolná Streda	1 701	97,82%
503746	Dolné Saliby	2 027	96,10%
503754	Dolný Chotár	345	93,91%
503665	Galanta	15 215	100,00%
503762	Gáň	876	94,06%
503771	Horné Saliby	3 179	95,28%
503789	Hoste	433	100,00%
503827	Jánovce, okres Galanta	508	45,47%
503835	Jelka	4 017	95,10%
503843	Kajal	1 548	93,67%
503860	Košúty	1 827	94,20%
503878	Kráľov Brod	1 026	95,42%
582638	Malá Mača	594	98,15%
555754	Matúškovo	2 269	95,99%
503924	Mostová	1 552	94,65%
503959	Pata	3 248	94,77%
503967	Pusté Sady	598	94,31%
503975	Pusté Úľany	1 831	92,79%

504009	Sereď	15 408	100,00%
504017	Sládkovičovo	5 397	98,89%
504033	Šalgočka	464	95,04%
504041	Šintava	1 731	95,03%
504050	Šoporňa	4 114	94,73%
504076	Tomášikovo	1 765	95,92%
504084	Topoľnica	810	95,43%
504106	Trstice	3 884	97,45%
504114	Váhovce	2 071	94,25%
504122	Veľká Mača	2 587	94,74%
504131	Veľké Úľany	4 825	94,11%
504149	Veľký Grob	1 451	70,99%
504157	Vinohrady nad Váhom	1 694	94,16%
504173	Vozokanv. okres	1 116	92,03%
504181	Zemianske Sady	852	96,60%

Verejné kanalizácie

Situácia v odvádzaní a čistení odpadových vôd verejnou kanalizáciou (VK)

Okres	počet obcí	počet obcí s VK	% obcí s VK z celkového počtu
Dunajská Streda	67	43	64,18
Galanta	36	30	83,33

Okres	počet bývajúcich obyvateľov	počet obyvateľov pripojených na VK	% obyv. s VK z celkového počtu	počet obyvateľov pripojených na VK s ČOV	% obyv. pripojených na VK s ČOV z celkového počtu
Dunajská Streda	125 694	72 545	57,72	72 545	57,72
Galanta	95 135	77 453	81,41	77 453	81,41

V nasledujúcej tabuľke sú údaje o napojenosti obyvateľov na VK podľa jednotlivých obcí okresov Dunajská Streda a Galanta:

Okres Dunajská Streda				
Kód obce	Obec	Počet obyvateľov k 30. 6. 2022 - stredný stav	% obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu	% obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu s ČOV
501441	Báč	559	86,05%	86,05%
501450	Baka	1 143	0,00%	0,00%
501468	Baloň	736	0,00%	0,00%
555517	Bellova Ves	349	0,00%	0,00%
501484	Blahová	384	0,00%	0,00%
501492	Blatná na Ostrove	971	77,75%	77,75%
503461	Bodík	287	92,33%	92,33%
501506	Boheľov	354	62,43%	62,43%
501514	Čakanv	631	0,00%	0,00%
580554	Čenkovec	1 101	84,74%	84,74%
501531	Čiližská Radvaň	1 149	0,00%	0,00%
501549	Dobrohošť	512	99,80%	99,80%
501557	Dolný Bar	921	87,08%	87,08%
501611	Dolný Štál	1 916	97,55%	97,55%
501433	Dunajská Streda	22 950	98,01%	98,01%
555541	Dunajský Klátov	799	0,00%	0,00%
501573	Gabčíkovo	5 246	60,66%	60,66%
501581	Holice	2 152	42,98%	42,98%
501590	Horná Potôň	2 137	19,19%	19,19%
555568	Horné Mýto	885	0,00%	0,00%
501603	Horný Bar	1 262	0,00%	0,00%
501620	Hubice	637	97,33%	97,33%
501638	Hviezdoslavov	2 932	27,11%	27,11%
501654	Jahodná	1 638	17,77%	17,77%
501662	Janíky	948	55,49%	55,49%
501671	Jurová	483	0,00%	0,00%
501689	Kľúčovec	348	0,00%	0,00%
501697	Kostolné Kračany	1 442	50,21%	50,21%
501701	Kráľovičove Kračany	1 124	0,00%	0,00%
501719	Kútники	1 477	46,38%	46,38%
501727	Kvetoslavov	1 865	97,00%	97,00%
580597	Kyselica	226	72,12%	72,12%

501735	Lehnice	3 114	52,12%	52,12%
501743	Lúč na Ostrove	702	0,00%	0,00%
555606	Macov	454	91,85%	91,85%
555649	Maď	571	30,82%	30,82%
555665	Malé Dvorníky	1 180	11,61%	11,61%
501760	Medveďov	527	0,00%	0,00%
501778	Mierovo	438	58,22%	58,22%
501786	Michal na Ostrove	1 069	0,00%	0,00%
501930	Nárad	652	0,00%	0,00%
501808	Nový Život	2 323	0,00%	0,00%
501816	Ohradv	1 363	0,00%	0,00%
501824	Okoč	3 708	0,00%	0,00%
501832	Oľdza	572	100,00%	100,00%
501859	Orechová Potôň	1 714	43,35%	43,35%
501867	Padáň	893	14,78%	14,78%
501883	Pataš	799	0,00%	0,00%
582522	Potônske Lúky	285	61,40%	61,40%
555720	Povoda	956	49,90%	49,90%
501891	Rohovce	1 114	74,15%	74,15%
501875	Šap	505	0,00%	0,00%
501905	Šamorín	13 590	92,26%	92,26%
501913	Štvrtok na Ostrove	1 709	73,90%	73,90%
501921	Topoľníky	3 170	70,98%	70,98%
555576	Trhová Hradská	2 208	0,00%	0,00%
501956	Trnávka, okres Dunajská Streda	533	78,61%	78,61%
501964	Trstená na Ostrove	578	0,00%	0,00%
501972	Veľká Paka	1 021	78,84%	78,84%
501981	Veľké Blahovo	1 596	13,16%	13,16%
555673	Veľké Dvorníky	1 360	50,96%	50,96%
501522	Veľký Meder	8 319	100,00%	100,00%
555746	Vieska, okres Dunajská Streda	411	0,00%	0,00%
501999	Voika nad Dunajom	439	100,00%	100,00%
502006	Vrakúň	2 870	17,53%	17,53%
502014	Vydrany	1 810	19,23%	19,23%
502022	Zlaté Klasy	3 577	21,39%	21,39%
Okres Galanta				
503673	Abrahám	1 135	26,43%	26,43%
503690	Cierna Voda	1 425	87,65%	87,65%
503703	Čierny Brod	1 612	65,63%	65,63%
555789	Dolná Streda	1 701	97,35%	97,35%
503746	Dolné Saliby	2 027	94,08%	94,08%
503754	Dolný Chotár	345	0,00%	0,00%
503665	Galanta	15 215	100,00%	100,00%
503762	Gáň	876	98,97%	98,97%
503771	Horné Saliby	3 179	84,96%	84,96%
503789	Hoste	433	66,28%	66,28%
503827	Jánovce, okres Galanta	508	93,90%	93,90%
503835	Jelka	4 017	96,04%	96,04%
503843	Kajal	1 548	83,91%	83,91%
503860	Košúty	1 827	96,61%	96,61%
503878	Kráľov Brod	1 026	68,71%	68,71%
582638	Malá Mača	594	0,00%	0,00%
555754	Matúškovo	2 269	98,55%	98,55%
503924	Mostová	1 552	86,08%	86,08%
503959	Pata	3 248	57,20%	57,20%
503967	Pusté Šady	598	0,00%	0,00%
503975	Pusté Úľany	1 831	30,15%	30,15%
504009	Sereď	15 408	99,31%	99,31%
504017	Sládkovičovo	5 397	88,96%	88,96%
504033	Salgóčka	464	0,00%	0,00%
504041	Šintava	1 731	88,79%	88,79%
504050	Šoporňa	4 114	64,41%	64,41%
504076	Tomášikovo	1 765	88,73%	88,73%
504084	Topoľnica	810	94,32%	94,32%
504106	Trstice	3 884	61,46%	61,46%
504114	Váhovce	2 071	70,74%	70,74%
504122	Veľká Mača	2 587	79,24%	79,24%
504131	Veľké Úľany	4 825	86,16%	86,16%
504149	Veľký Grob	1 451	0,00%	0,00%
504157	Vinohrady nad Váhom	1 694	0,00%	0,00%
504173	Vozokany, okres Galanta	1 116	78,58%	78,58%
504181	Zemianske Sady	852	67,02%	67,02%

Protipovodňová ochrana

Okres Galanta:

- V rámci celého okresu sú navrhované opatrenia v lesných porastoch obhospodarovaných v normálnom režime a opatrenia v lesných porastoch postihnutých plošnou kalamitou.
- Dolný Dudvák – Abrahám

- Alternatíva 1 - rkm 15,000 - 15,400 Dolného Dudváhu dobudovať POH o výške 1,0 metra, rkm 15,000 - 15,500 vykonať úpravu brehov a ich spevnenie kameňom.
- Alternatíva 2 - rkm 15,000 - 16,500 úprava toku na Q50.
- Dolný Dudváh – Sládkovičovo
 - Alternatíva 1 - rkm 8,320 - 10,850 Zvýšiť LSOH a PSOH o cca 45 cm, vykonať úpravu koryta.
 - Alternatíva 2 - rkm 8,320 - 12,500 úprava toku, zvýšiť na Q100+50cm.
- Derňa - Veľká Mača
 - Alternatíva 1 - rkm 25,800 - 27,300 prečistenie toku od nánosov.
- Derňa – Topoľnica
 - Alternatíva 1 - rkm 6,000 - 8,400 prečistenie toku od nánosov.

*poznámka – ku všetkým navrhovaným technickým opatreniam sa navrhujú aj prislúchajúce zmierňujúce opatrenia.

Okres Dunajská Streda:

- V rámci celého okresu sú navrhované opatrenia v lesných porastoch obhospodarovaných v normálnom režime a opatrenia v lesných porastoch postihnutých plošnou kalamitou.
- Gabčíkovo -Topoľníky – Gabčíkovo
 - Alternatíva 1 - Rekonštrukcia stavidla v km 25,965.
- Klátovské rameno – Topoľníky
 - Alternatíva 1 - Vybudovanie preložky Klátovského ramena v rkm 0,25 - 1,10 - v rámci výstavby Zátvorného objektu na Klátovskom ramene; Zvýšenie a vybudovanie ochranných hrádzi Malého Dunaja na kótu 114,00 m n. m., zariadenia pre výškové a polohové sledovanie hrádze; Vybudovanie Zátvorného objektu s čerpacou stanicou na Klátovskom ramene v rkm 0,50.
- Malý Dunaj – Jahodná
 - Alternatíva 1 - Zvýšenie a vybudovanie ochranných hrádzi Malého Dunaja na kótu 114,00 m n. m., zariadenia pre výškové a polohové sledovanie hrádze.
- Malý Dunaj - Horné Mýto
 - Alternatíva 1 - Zvýšenie a vybudovanie ochranných hrádzi Malého Dunaja na kótu 114,00 m n. m., zariadenia pre výškové a polohové sledovanie hrádze.

*poznámka – ku všetkým navrhovaným technickým opatreniam sa navrhujú aj prislúchajúce zmierňujúce opatrenia.

V súčasnosti prebieha proces SEA k Návrhu Plánu manažmentu povodňového rizika v čiastkových povodiach Slovenskej republiky - Aktualizácia 2021 (2. cyklus). V spracovanom návrhu sa rieši protipovodňová ochrana aj pre okresy Galanta a Dunajská Streda. Spracovávaný návrh po schválení v plnom rozsahu nahradí Plány manažmentu povodňových rizík z roku 2015.

9.2. Potraviný

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky v rámci svojej pôsobnosti vykonáva štátnu správu na úseku komplexnej kontroly potravinového reťazca od kontroly pôdy a vstupov do pôdy, hnojív, fytosanitárnu ochranu a kontrolu prípravkov na ochranu rastlín, krmív, komplexnú veterinárnu kontrolu a ochranu územia, kontroly zdravia a pohody zvierat, chorôb prenosných zo zvierat na ľudí, vedľajších produktov, kontroly hygieny v prevádzkach produkujúcich živočíšne produkty, kontroly importu, rezíduí pesticídov a veterinárnych liečiv, kontaminantov, geneticky modifikovaných potravín a krmív a monitoringu ďalších faktorov potravinového reťazca, ktoré s bezpečnosťou potravín úzko

súvisia. Vo finálnej fáze zabezpečuje kontrolu kvality, bezpečnosti a zdravotnej neškodnosti potravín s cieľom chrániť zdravie a práva spotrebiteľa.

9.3. Zdravie

V rezorte zdravotníctva je na ochranu zdravia obyvateľstva zriadená sieť regionálnych úradov verejného zdravotníctva, ktorých pôsobnosť je upravená zákonom č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V ich pôsobnosti je realizácia opatrení v oblasti predchádzania vypuknutiu prenosných chorôb a nákaz, príprava územia na epidémiu, pandémie, výkon štátnej správy v procese ochrany zdravia obyvateľstva.

Na zabezpečenie poskytovania zdravotnej starostlivosti obyvateľstvu je vytvorená sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, kde je poskytovaná zdravotná starostlivosť ústavnou a ambulantnou formou. Vybraní ústavní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti sú subjektmi hospodárskej mobilizácie, ktoré rozhodujúcou mierou plnia úlohy v príprave na poskytovanie zdravotnej starostlivosti hromadne postihnutému obyvateľstvu následkami mimoriadnej udalosti alebo krízovej situácie. Zdravotná starostlivosť je poskytovaná v súlade so zákonom č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a príslušných vykonávacích právnych predpisov.

V rámci zakladateľskej, zriaďovateľskej a akcionárskej pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky sa v okresoch Galanta a Dunajská Streda nachádza jedno zdravotnícke zariadenie.

V obci Lehnice v Dunajskostredskom okrese prevádzkuje zdravotnícke a sociálne zariadenie so 140 zamestnancami VITALITA n. o. Lehnice, ktorej väčšinovým spoluzakladateľom je Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky.

V rámci zdravotníckeho zariadenia liečebňa dlhodobo chorých poskytuje komplexnú starostlivosť na lôžkovom oddelení s vyše 60 lôžkami a prvá Špecializovaná nemocnica v odbore fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie na Slovensku zameraná na rehabilitačnú liečbu pacientov po náhlej cievnej mozgovej príhode (NCMP) poskytuje kvalifikovanú rehabilitačnú liečbu na 57 lôžkoch.

V rámci sociálneho zariadenia, zariadenie pre seniorov a zariadenie opatrovateľskej služby poskytujú služby spolu pre 53 klientov.

V rámci okresov pôsobia celkom 4 centrá integrovanej zdravotnej starostlivosti v obci Sládkovičovo (okres Galanta) a obciach Gabčíkovo, Lehnice, Dolný Štál (okres Dunajská Streda), kde sa integruje poskytovanie primárnej zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb pre obyvateľov minimálne na úrovni poskytovania základného sociálneho poradenstva. Tieto zariadenia boli financované v programovom období 2014-2020.

Tab. 33: Podporené projekty z prostriedkov mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Obnova materiálno-technického vybavenia pre vykonávanie štandardných postupov (kód výzvy: 12R03-21-V14)			
Okres	Prijímateľ	Suma bez DPH	Suma s DPH
Galanta	Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s.; Hodská 373/38; 924 22 Galanta	90 760,00 €	108 912,00
Obnova siete domácej ošetrovateľskej starostlivosti (kód výzvy: 13I02-21-V05)			

Okres	Prijímateľ	Suma bez DPH	Suma s DPH
Dunajská Streda	ADOS – DS, s.r.o, Zoltána Fábryho 1962/6, 929 01 Dunajská Streda	40 356,67 €	48 428,00
Rozšírenie a obnova siete kamenných hospicov (kód výzvy: 13I03-21-V07)			
Okres	Prijímateľ	Suma bez DPH	Suma s DPH
Galanta	SOLIDARITAS n.o., Trstice č. 659, 925 42 Trstice	771 883,83 €	915 275,49
		Suma bez DPH	Suma s DPH
SUM		903 000,50 €	1 072 615,49

Vybrané okruhy problémov v okrese Galanta a Dunajská Streda z pohľadu Úradu verejného zdravotníctva SR

1. Vzhľadom na klimatické zmeny a z nich vyplývajúce možné problémy s dostatočnou výdatnosťou zdrojov pitnej vody v letných mesiacoch (najmä v prípade prevádzkovateľov vodovodov, ktorými sú samosprávy – obce) a ktoré nedisponujú dostatočnými finančnými možnosťami, je potrebné pre nich zabezpečiť zakúpenie mobilných cisterien pre účely zabezpečenia náhradného zásobovania pitnou vodou.

Vysvetlenie: V praxi sa toto ukázal ako problém, nakoľko obce nemajú povinnosť mať zakúpené vlastné cisterny a museli si požičiavať od ZsVS. V okrese je t. č. 6 prevádzkovateľov verejných vodovodov – obce Veľký Grob, Tomášikovo, Abrahám, Vozokany, Hoste, Šoporňa.

2. Technický stav existujúcej vodovodnej siete

Nevyhovujúci technický stav – najmä fyzická opotrebovanosť uložených potrubí (prevažná väčšina diaľkovodného systému Jelka-Galanta-Nitra v okrese, budovaná v 70-tych a 80-tych rokoch minulého storočia, bola realizovaná uložením potrubí z materiálov oceľ, liatina).

Táto skutočnosť sa v súčasnosti prejavuje častými poruchami vo vodovodnej sieti, ktorá je spojená s ďalšími nákladmi prevádzkovateľov ako napr. zabezpečiť náhradné zásobovanie, preplachy potrubia. Pri týchto činnostiach môže dôjsť k dočasnému zhoršeniu senzorickej kvality dodávanej vody (zakalenie vody po opätovnom spustení vodovodu). Časté poruchy môžu viesť u odberateľov k záujmu o odpájanie odberných miest z hromadného zásobovania pitnou vodou a k budovaniu vlastných vodných zdrojov, prípadne k súčasnému využívaniu oboch vodných zdrojov (verejného aj vlastného), kedy môže dôjsť ku kontaminácii verejných vodovodov.

Vlastníci verejných vodovodov sú povinní vypracovať plán obnovy verejného vodovodu najmenej na 10 rokov a vykonať obnovu verejného vodovodu v súlade s plánom obnovy verejného vodovodu (§15 zákona č. 442/2002 Z. z.). Plnenie tejto povinnosti však kontrolujú iné orgány, nie RÚVZ.

3. Hluk z dopravy

V okrese sa vo významnej miere realizuje ťažba štrku a jej následná preprava, taktiež aj medzinárodná kamiónová preprava (od štátnej hranice Medveďov k rýchlostnej ceste R1 pri Sereďi), pri ktorých sa využíva existujúca cestná sieť, ktorá prechádza intravilánmi viacerých obcí. Táto skutočnosť sa prejavuje zvýšením resp. prekročením prípustných hodnôt hluku

v životnom prostredí dotknutých obcí (Čierna Voda, Čierny Brod, Mostová, Vozokany, Matúškovo...). Opakovane sme riešili podnety občanov na zvýšený hluk z dopravy.

Zároveň je v okrese vybudovaných už viacero logistických centier (Gáň, Sered'), pričom sa uvažuje s budovaním ďalších (Sládkovičovo), ktoré sú zamerané na dovoz, skladovanie a prepravu tovaru, kde dochádza vplyvom prejazdov nákladných vozidiel k zvýšeniu hladín hluku v životnom prostredí.

Riešením je vybudovanie nových prepravných trás, mimo intravilánov obcí (budovaním obchvatov).

Regionálny úrad verejného zdravotníctva (ďalej RÚVZ) so sídlom v Dunajskej Strede vykonáva štátny zdravotný dozor v zariadeniach cestovného ruchu, na kúpaliskách, v zariadeniach spoločného stravovania, zariadeniach pre deti a mládež, nad plnením povinností fyzických osôb podnikateľov a právnických osôb s cieľom znižovania miery rizík zamestnancov na pracoviskách. Zabezpečuje výkon monitoringu nad kvalitou a zdravotnou bezchybnosťou pitnej vody, nad kvalitou potravín a hotových pokrmov, kozmetických výrobkov, obalových materiálov a pieskov.

Aktivity poradní oddelenia podpory zdravia a výchovy k zdraviu (poradňa zdravej výživy, poradňa pre optimalizáciu pohybovej aktivity, poradňa pre odvykanie od fajčenia) sa zameriavajú na zvyšovanie záujmov obyvateľov o vlastné zdravie, poznávanie zdravotných rizík a prevenciu chronických neinfekčných chorôb, a to najmä srdcovo-cievnych (vysoký krvný tlak, srdcová či mozgová príhoda), chorôb látkovej premeny (obezita, cukrovka, poruchy metabolizmu tukov) a chorôb nádorových.

V základnej poradni zdravia v roku 2023 bolo poskytnuté odborné poradenstvo celkovo 400 klientom a výjazdovou formou poradne zdravia 348 klientom. Poradenstvo vychádza z vyšetrenia hlavných rizikových faktorov, ktoré súvisia so spôsobom života a odporúčaní v oblasti úpravy životného štýlu podľa individuálnych potrieb záujemcov.

V územnej pôsobnosti RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede je 7 341 zariadení podliehajúcich štátnemu zdravotnému dozoru. Počas roka 2023 bolo na úrad prijatých 2 910 podaní a celkovo vykonaných 1 778 kontrol v dozorovaných zariadeniach.

V priebehu roka 2023 bolo vydaných 567 rozhodnutí, 287 záväzných stanovísk a 562 iných stanovísk.

Celkovo bolo odobratých 3 166 vzoriek (pitná voda, voda na kúpanie, strava, kozmetické výrobky, predmety bežného užívania, piesky, stery).

Celkovo bolo uskutočnených 5 905 konzultácií.

V roku 2023 bolo zaevidovaných 2 428 ohnísk nákaz, a v 2 650 prípadoch bolo vykonaných šetrení v ohniskách nákazy s cieľom zabránenia ďalšiemu prenosu prenosných ochorení.

9.4. Energetika

Elektroenergetika

Prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy v okresoch Dunajská Streda a Galanta je spoločnosť Západoslovenská distribučná, a. s. (ZSD).

Významným rozvojovým projektom ZSD v okrese Dunajská Streda a Galanta je projekt spoločného záujmu (PCI) Danube InGrid, ktorý je súčasťou zoznamu projektov spoločného záujmu EÚ. Danube InGrid je cezhraničným projektom Slovenskej republiky a Maďarska. Na slovenskej strane sú realizátormi projektu prevádzkovateľa distribučnej sústavy spoločnosť ZSD a spoločnosť Východoslovenská distribučná, a. s. a prevádzkovateľ prenosovej sústavy

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. Na maďarskej strane je realizátorom projektu prevádzkovateľ distribučnej sústavy E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.

Významnou investíciou v okrese Dunajská Streda je tiež budovanie novej elektrickej stanice Mierovo a príslušného distribučného vedenia (110 kV a 22 kV). Okrem uvedenej investície budú v predmetných okresoch realizované aj modernizácie existujúcich vedení ako aj montáž optických vedení a modernizácia trafostaníc.

Dunajská Streda

Rok 2023	Počet odberných miest	Množstvo spotrebovanej elektriny (MWh)
veľmi vysoké napätie (VVN) a vysoké napätie (VN)	411	169 564,25 540,57
nízke napätie (NN) - mimo domácností	7 446	64 430,87
Domácnosti	62 825	229 885,99

Medzi troch najväčších odberateľov patria spoločnosti podnikajúce v potravinárskom priemysle, vo výrobe plastových obalov ale aj v oblasti energetiky, teda distribúcia a predaj elektriny. Ich celkový odber za rok 2023 bol vyšší ako 32 500 MWh. Priemerný ročný odber domácností v okrese za rok 2023 je na úrovni 3 659 kWh.

Výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov (OZE)

Jedným z prvkov, ktoré výrazne ovplyvňujú sektor elektroenergetiky v okresoch je výrazné zvýšenie inštalovaného výkonu zdrojov na výrobu elektriny z OZE v porovnaní s predošlým rokom a zvýšená dodávka elektriny z OZE do distribučnej sústavy.

V okrese Dunajská Streda počet výrobcov elektriny z fotovoltiky narástol v roku 2023 oproti roku 2022 o takmer 257 % na 1563, pričom celkový inštalovaný výkon stúpol o takmer 305 % (na úroveň 31,81 MW) a dodávka do sústavy o 236 % (na 27 550,03 MWh v roku 2023).

Galanta

Rok 2023	Počet odberných miest	Množstvo spotrebovanej elektriny (MWh)
veľmi vysoké napätie (VVN) a vysoké napätie (VN)	291	307 149,82
nízke napätie (NN) - mimo domácností	4 680	42 127,15
Domácnosti	42 945	131 281,70

Medzi dvoch najväčších odberateľov patria spoločnosti podnikajúce v oblasti výroby drôtených materiálov a v oblasti železničnej dopravy. Ich celkový odber za rok 2023 bol vyšší ako 125 691 MWh. Priemerný ročný odber domácností za rok 2023 je na úrovni 3 057 kWh.

Výroba elektriny z obnoviteľných zdrojov (OZE)

Jedným z prvkov, ktoré výrazne ovplyvňujú sektor elektroenergetiky v okresoch je výrazné zvýšenie inštalovaného výkonu zdrojov na výrobu elektriny z OZE v porovnaní s predošlým rokom a zvýšená dodávka elektriny z OZE do distribučnej sústavy.

V okrese Galanta počet výrobcov elektriny z fotovoltiky narástol v roku 2023 oproti roku 2022 o takmer 273 % na 809, pričom celkový inštalovaný výkon stúpol o takmer 329 % (na úroveň 9,23 MW) a dodávka do sústavy o 223 % (na 4 110,48 MWh v roku 2023).

Na území okresu Dunajská Streda sa nachádza významná strategická infraštruktúra pre výrobu zelenej elektriny využitím hydroenergetického potenciálu tokov Dunaja a Váhu, ktorý je trvalo obnoviteľným a nevyčerpatelným energetickým zdrojom. Konkrétne ide o vodné elektrárne Vodného diela Gabčíkovo, ktoré majú takmer 50% podiel na celkovej výrobe elektriny vyrobenej vo vodných elektrárnach v Slovenskej republike a zabezpečujú aj významný podiel z celkovej spotreby elektriny v Slovenskej republike.

Vzhľadom na to je strategickým záujmom Slovenskej republiky zásadne zvýšiť efektívnosť výroby elektrickej energie vo vodných elektrárnach na Vodnom diele Gabčíkovo a zároveň zvýšiť využiteľnosť hydroenergetického potenciálu vodných tokov Dunaja a Váhu, a to v záujme zrýchlenia dekarbonizačných snáh tak v priemysle, ako aj v osobnej a nákladnej automobilovej preprave. Keďže ide o pomerne stabilný zdroj výroby zelenej elektriny, tak existuje potenciál na nepretržitú výrobu energie aj v časoch, kedy dochádza k prebytkom elektriny v systéme, respektíve predajná cena na trhoch je záporná, no samotný zdroj slúžiaci k výrobe energie – vodný tok - nie je možné zastaviť. Tento efekt množstva prebytočnej elektriny sa opakuje už dlho, i keď z hľadiska objemu momentálne nie je príliš veľký.

Je preto potrebné preskúmať možnosti spôsobu využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov Dunaja a Váhu a kapacít na výrobu elektrickej energie na Vodnom diele Gabčíkovo v záujme výroby tzv. zeleného vodíka, ktorý by dokázal uchovávať vyrobenú elektrickú energiu a ďalej ju využívať v priemysle alebo doprave. A to v kontexte potrebného objemu, konkurencieschopných spôsobov výroby a financovania vyvolaných investícií, vhodných lokalít, výrobnéj a predajnej ceny, celkovej udržateľnosti výroby, bez-emisného transportu a využitia vodíka čo by Slovenskej republike napomohlo k plneniu ambiciózných záväzkov vyplývajúcich z klimatických cieľov EÚ ako aj Programového vyhlásenia vlády SR.

Možnosti podpory z Plánu obnovy a odolnosti v gescii Ministerstva hospodárstva SR:

V rámci Plánu obnovy a odolnosti plánuje MH SR v rámci Komponentu 1 Obnoviteľné zdroje energie a energetická infraštruktúra nasledovné výzvy:

- i) zverejnená výzva na podporu zvyšovania flexibility elektroenergetických sústav pre vyššiu integráciu OZE - **prečerpávacie vodné elektrárne a stacionárne batériové systémy**
- plánovaný termín uzavretia výzvy je 28.3.2024
 - alokácia 44 mil. eur, určená pre celé územie SR
 - oprávnené sú subjekty, ktoré sú prevádzkovateľom existujúcej funkčnej prečerpávacej vodnej elektrárne a podnikatelia

Plynárenstvo

V okresoch Galanta a Dunajská Streda medzi najvýznamnejšie plynárenské zariadenie patria vysokotlakové (VTL) plynovody PN 40 DN300 a nižšie ako aj PN 25 DN200 v celkovej dĺžke cca 314 km. Pri dodávke plynu pre odberateľov v týchto okresoch nedochádza k žiadnym problematickým situáciám.

Tab. 34: Základné informácie o plynárenskej infraštruktúre

Okres	Obce (počet)	Regulačné stanice (počet)	Plynárenské siete v údržbe (km)	NTL (km)	STL1 (km)	STL2 (km)	VTL (km)
Dunajská Streda	67	75	896,651	1,844	362,94	531,867	181,819
Galanta	36	35	611,837	96,641	312,982	202,214	132,378

Zdroj: SPP – distribúcia, a.s.

Tepelná energetika

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky podľa § 13f zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, na základe § 45j ods. 5 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov a v súlade s nariadením vlády Slovenskej republiky č. 464/2022 Z. z., ktorým sa ustanovuje limit nárastu schválenej alebo určenej ceny tepla vyhlásilo v roku 2023 výzvu na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie na pokrytie dodatočných nákladov v dôsledku uplatňovania limitu nárastu schválenej alebo určenej ceny tepla z kapitoly Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Dodávateľovi tepla v meste Dunajská Streda (SOUTHERM, s. r. o.) bolo za rok 2023 vyplatené v súvislosti s uplatňovaním limitu nárastu cien tepla spolu 3 448 038,00 eur. V okrese Galanta dodávateľovi tepla MAGNA TEPLA a. s., bolo za rok 2023 pre lokalitu Sládkovičovo prostredníctvom dotácií na teplo vyplatené spolu 21 652,14 eur, a spoločnosti Energetika Sereď, s. r. o., bolo za rok 2023 pre lokalitu Sereď vyplatené spolu 1 583 275,77 eur.

V tomto regióne je tiež identifikovaný potenciál geotermálnej energie, ktorú je možné využiť na výrobu tepla (Veľký Meder).

Mesto Veľký Meder od roku 2017 využíva ekologický systém verejného vykurovania termálnou vodou. Transformácia výroby tepla priniesla okrem cenovej stability aj environmentálne výhody. Vďaka prechodu Veľkého Medera od zemného plynu na geotermálnu energiu sa každý rok ušetrí až 2 tony emisií.

9.5. Informačné a komunikačné technológie

Príslušný vnútroštátny právny rámec pre oblasť elektronických komunikácií a poštových služieb, a konkrétne zákon č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov a zákon č. 324/2011 Z. z. o poštových službách v znení neskorších predpisov, upravuje okrem podmienok poskytovania relevantných služieb, štátnej regulácie, dohľadu či výkonu ostatných činností podľa osobitných predpisov, aj pôsobnosť príslušných orgánov štátnej správy. A to Ministerstva dopravy Slovenskej republiky a Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb.

Možno konštatovať, že **zabezpečovanie pripojenia k verejnej sieti v pevnom umiestnení s možnosťou využívať hlasovú komunikačnú službu a službu širokopásmového prístupu k internetu** (s minimálnou prenosovou rýchlosťou 10 Mbit/s downlink, 1 Mbit/s uplink a oneskorením do 150 ms) a poskytovanie takéhoto pripojenia za dodržania princípov nediskriminácie, proporcionality a transparentnosti ako služby vo verejnom záujme (tzv. univerzálnej služby) je v oboch okresoch nadpriemerné. V prehľade pokrytia univerzálnej službou sú **okresy Galanta a Dunajská Streda v prvej polovici slovenských okresov**:

Okres	Počet bytových domácností ŠÚ 2021	Počet pokrytých domácností	% pokrytie domácností
Šaľa	18279	17834	97,57%
Košice I-IV	86041	83946	97,57%
Bratislava I-V	210430	205306	97,56%
Námestovo	15135	14766	97,56%
Senec	37534	36618	97,56%
Trnava	48297	47117	97,56%
Piešťany	22508	21956	97,55%
Ilava	20248	19751	97,55%
Zlaté Moravce	13464	13133	97,54%
Trenčín	40318	39322	97,53%

Nové Mesto nad Váhom	22481	21924	97,52%
Levoča	8550	8338	97,52%
Senica	20891	20373	97,52%
Sobrance	6150	5997	97,51%
Martin	33634	32795	97,51%
Dolný Kubín	12099	11797	97,50%
Nitra	58733	57266	97,50%
Ružomberok	18448	17986	97,50%
Malacky	27944	27243	97,49%
Topoľčany	24495	23880	97,49%
Galanta	33270	32431	97,48%
Prešov	50771	49487	97,47%
Skalica	16265	15853	97,47%
Banská Bystrica	41598	40544	97,47%
Partizánske	15283	14894	97,45%
Tvrdošín	9962	9708	97,45%
Liptovský Mikuláš	25171	24529	97,45%
Pezinok	24805	24172	97,45%
Komárno	35590	34681	97,45%
Dunajská Streda	45609	44434	97,42%
Žilina	53599	52213	97,41%
Bytča	9099	8863	97,41%
Banská Štiavnica	5657	5510	97,40%
Myjava	9609	9359	97,40%
Kežmarok	17453	16998	97,39%
Hlohovec	15150	14755	97,39%
Zvolen	24646	24001	97,38%
Bánovce nad Bebravou	12446	12120	97,38%
Košice - okolie	33126	32246	97,34%
Spišská Nová Ves	26274	25576	97,34%
Sabinov	14417	14033	97,34%
Trebišov	28183	27427	97,32%
Žiar nad Hronom	15868	15442	97,32%
Humenné	18421	17923	97,30%
Rožňava	18816	18305	97,28%
Poprad	32270	31386	97,26%
Poltár	7115	6919	97,25%
Stará Ľubovňa	12532	12186	97,24%
Snina	10633	10339	97,24%
Nové Zámky	48839	47488	97,23%
Gelnica	8438	8204	97,23%
Detva	10230	9946	97,22%
Vranov nad Topľou	19351	18813	97,22%
Turčianske Teplice	5203	5058	97,21%
Prievidza	46247	44944	97,18%

Žarnovica	8612	8364	97,12%
Michalovce	30554	29672	97,11%
Levice	38946	37802	97,06%
Brezno	19010	18449	97,05%
Stropkov	5438	5277	97,04%
Považská Bystrica	20506	19887	96,98%
Bardejov	20178	19568	96,98%
Púchov	14399	13956	96,92%
Lučenec	23276	22541	96,84%
Rimavská Sobota	24074	23290	96,74%
Svidník	8754	8460	96,64%
Revúca	11814	11406	96,55%
Čadca	25543	24634	96,44%
Medzilaborce	3473	3342	96,23%
Veľký Krtíš	13804	13279	96,20%
Kysucké Nové Mesto	10285	9865	95,92%
Krupina	6859	6541	95,36%

Z pohľadu pokrytia optickou infraštruktúrou možno **všeobecne konštatovať umiestnenie okresov Galanta a Dunajská Streda rovnako v hornej polovici slovenských okresov:**

Okres	Počet domácností	2022 Počet pokrytých domácností	2022 % pokrytých domácností	2022 Počet nepokrytých domácností
Bratislava I-V	188432	181601	96%	6831
Košice I-IV	101609	87988	87%	13621
Námestovo	15814	13570	86%	2244
Tvrdošín	10612	8784	83%	1828
Senec	27700	21872	79%	5828
Snina	13996	10366	74%	3630
Banská Bystrica	46224	34108	74%	12116
Nitra	60635	44007	73%	16628
Ilava	22639	16014	71%	6625
Michalovce	42141	28790	68%	13351
Žilina	55217	37296	68%	17921
Skalica	17845	12048	68%	5797
Humenné	23986	16121	67%	7865
Martin	36099	24133	67%	11966
Poprad	38521	25489	66%	13032
Zvolen	29210	18939	65%	10271
Považská Bystrica	23505	15114	64%	8391
Rožňava	25761	16152	63%	9609
Prievidza	51785	32052	62%	19733
Šaľa	20969	12974	62%	7995
Partizánske	17740	10930	62%	6810
Galanta	36580	22492	61%	14088
Košice - okolie	42223	25927	61%	16296

Sobrance	9310	5605	60%	3705
Rimavská Sobota	33930	20315	60%	13615
Kysucké Nové Mesto	11499	6784	59%	4715
Komárno	42524	24984	59%	17540
Stará Ľubovňa	16381	9609	59%	6772
Prešov	60238	34932	58%	25306
Dunajská Streda	46432	26721	58%	19711
Trnava	50078	28721	57%	21357
Trenčín	43501	24866	57%	18635
Hlohovec	17276	9871	57%	7405
Nové Mesto nad Váhom	25087	14202	57%	10885
Liptovský Mikuláš	27195	15172	56%	12023
Púchov	15734	8625	55%	7109
Revúca	15595	8521	55%	7074
Nové Zámky	57413	31366	55%	26047
Senica	22793	12414	54%	10379
Bytča	10123	5512	54%	4611
Banská Štiavnica	6565	3522	54%	3043
Pezinok	22962	12268	53%	10694
Žiar nad Hronom	19263	9857	51%	9406
Medzilaborce	4829	2449	51%	2380
Bardejov	26415	13327	50%	13088
Dolný Kubín	13146	6564	50%	6582
Levice	45836	22652	49%	23184
Vranov nad Topľou	25824	12398	48%	13426
Malacky	27038	12942	48%	14096
Trebišov	38953	18465	47%	20488
Myjava	11256	5316	47%	5940
Spišská Nová Ves	33116	15283	46%	17833
Lučenec	31033	14007	45%	17026
Ružomberok	20232	8847	44%	11385
Krupina	9078	3949	44%	5129
Brezno	25945	11154	43%	14791
Piešťany	24835	10107	41%	14728
Svidník	11789	4693	40%	7096
Topoľčany	27567	10927	40%	16640
Kežmarok	21942	8491	39%	13451
Zlaté Moravce	14943	5731	38%	9212
Detva	12795	4875	38%	7920
Levoča	11030	4193	38%	6837
Bánovce nad Bebravou	13940	4970	36%	8970
Čadca	30685	10782	35%	19903
Sabinov	17532	5361	31%	12171
Žarnovica	10594	3082	29%	7512
Poltár	9381	2616	28%	6765

Gelnica	10985	2808	26%	8177
Veľký Krτίš	19144	4831	25%	14313
Stropkov	7320	1699	23%	5621
Turčianske Teplice	5713	1044	18%	4669

Pokrytie územia oboch okresov optickou infraštruktúrou je najmä zásluha spoločnosti MAXNETWORK, s. r. o., a spoločnosti Slovak Telekom, a. s. Vo väzbe na uvedené je potrebné podotknúť, že **okres Galanta je na úrovni slovenského priemeru**, čo sa týka miery využívania optických služieb (konkr. počet prístupov na 100 pokrytých domácností) a **okres Dunajská Streda naopak zaznamenáva nižšiu mieru využívania optických služieb ako je slovenský priemer**, čo môže odrážať nižšiu kúpyschopnosť obyvateľstva v týchto lokalitách. Možno tak predpokladať, že títo obyvatelia siahajú skôr po starších, ale lacnejších službách (typicky WiFi pripojenie). Je však vysoko otázne, či by prípadná intervencia zo strany štátu v tomto smere bola účelná, a najmä efektívna.

Ohľadne zvyšovania miery pokrytia lokalít kvalitnou konektivitou plánuje Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb zmapovať v tomto roku skutkový stav jedného slabo pokrytého miesta galantského okresu – **obce Dolný Chotár** a troch menej pokrytých obcí v okrese Dunajská Streda, konkrétne **obec Kľúčovec, Pataš a Potônske Lúky**. V prípade, ak v priebehu 3 nasledujúcich plánovaných rokov nepôjde do týchto lokalít žiaden operátor na komerčnej báze, regulačný úrad využije inštitút univerzálnej služby.

Z pohľadu poštových služieb je prístup obyvateľstva k ponuke poštových služieb, ktorá slúži na zabezpečenie minimálneho uspokojenia potrieb všetkých užívateľov poštových služieb na celom území našej krajiny za rovnakých podmienok, v ustanovenej kvalite, za primeranú cenu a každý pracovný deň najmenej s jedným vybraním a dodaním denne, zabezpečený rovnako prostredníctvom služby vo verejnom záujme (tzv. **univerzálnej služby**). Jej poskytovaním je **poverená Slovenská pošta, a. s.**, a to na základe poštovej licencie č. 7338/ORPS/2022-25092 z 8. septembra 2022 s platnosťou na 5 rokov.

Zabezpečovanie poštových služieb v okrese Galanta organizuje 27 pôšt, ktoré dodávajú zásielky do 40 spádových obcí. V okrese Dunajská Streda zabezpečuje poskytovanie poštových služieb 36 pôšt (34 dodávacích a 2 podávacie pošty), pričom do ich spádovej oblasti patrí 72 obcí. Okrem pôšt sú v mestách Galanta, Sereď, Sládkovičovo umiestnené **3 BalíkoBOXy** - samoobslužné technické zariadenia určené na dodávanie balíkov, podaj balíkov v predplatených obaloch, ktoré umožňujú aj platby poštových poukazov, platby SIPO, s dostupnosťou 24 hod./7 dní v týždni. Priamo v meste Galanta sú prostredníctvom zmluvných partnerov Slovenskej pošty, a.s., (ďalej len „SP“) prevádzkované aj **3 výdajné miesta balíkových zásielok, tzv. PoštaPOINTy**. V meste Dunajská Streda a Šamorín sú umiestnené **2 BalíkoBoxy**.

Obce, v ktorých nie je prevádzkovaná pošta, majú najbližšiu poštu vo vzdialenosti do 10 km.

Pošty v obciach poskytujú štandardné portfólio poštových služieb (listové zásielky, balíky, expres zásielky), produkty poštového platobného styku (poštové poukazy), bankové služby (služby 365.bank, a. s.), výplatu sociálnych dávok, vybrané telekomunikačné a poisťné služby, predaj poštových cenín, predaj tovaru POSTshop, predplatné novín a časopisov, služby spol. TIPOS atď. Dodávacie pošty zabezpečujú pre obyvateľov tiež výdaj nedoručených oznámených zásielok a výplatu dôchodkov v prípade, ak v deň výplatného termínu je dôchodca doma nezastihnutý. Pri nezastihnutí adresáta sú zásielky uložené na príslušnej dodávacej pošte, pričom adresát má možnosť si ich dať opakovane doručiť alebo si ich môže dať presmerovať na inú adresu.

Plynulosť zabezpečovania poštových služieb a jej kvality narúšajú v týchto okresoch sčasti komplikácie spojené s ohrozovaním samotných poštových doručovateľov voľne pohybujúcimi sa psami. Slovenská pošta, a. s., by v tomto smere uvítala užšiu spoluprácu a súčinnosť príslušnej miestnej samosprávy. Zároveň doručovanie poštových zásielok komplikuje tiež nedostatočné označovanie adresných miest (obydlí) na doručovacích rajónoch s vysoko zastúpeným obyvateľstvom marginalizovaných rómskych komunít. Identifikácia adresátov je často komplikovaná a chýbajúce (domové) poštové schránky neumožňujú zabezpečiť kvalitné doručovanie zásielok.

9.6. Doprava

Cestná infraštruktúra – výstavba diaľnic a rýchlostných ciest, rekonštrukcia ciest II. a III. triedy + opravy mostov cesty II. a III. triedy nespadajú do kompetencie MD SR – SCDPK

- Okresom Galanta prechádza diaľnica R1 a cesty I. triedy I/62 a I/75. Okresom Dunajská Streda prechádza diaľnica R7 a cesty I. triedy I/13 a I/63.
- V okrese Galanta bolo k 1.1.2023 spolu 309,836 km ciest. Z celkovej dĺžky cestnej siete v okrese Galanta sa diaľnice podieľajú dĺžkou 15,416 km, cesty I. triedy dĺžkou 49,959 km, cesty II. triedy dĺžkou 74,517 km a cesty III. triedy dĺžkou 169,944 km.
- V okrese Galanta sa na ceste I. triedy č. 62, ktorá daným okresom prechádza, nachádza 12 mostných objektov. Stavebnotechnický stav (STS) týchto mostov je nasledovný: veľmi dobrý (STS 2) – 6 mostov, uspokojivý (STS 4) – 4 mosty, zlý (STS 5) – 1 most a havarijný (STS 7) – 1 most.
- V okrese Galanta sa na ceste I. triedy č. 75, ktorá daným okresom prechádza, nachádzajú 4 mostné objekty. Stavebnotechnický stav (STS) týchto mostov je nasledovný: dobrý (STS 3) – 3 mosty a zlý (STS 5) – 1 most.
- V okrese Dunajská Streda bolo k 1.1.2023 spolu 559,872 km ciest. Z celkovej dĺžky cestnej siete v okrese Dunajská Streda sa diaľnice podieľajú dĺžkou 15,894 km, cesty I. triedy dĺžkou 60,519 km, cesty II. triedy dĺžkou 139,007 km a cesty III. triedy dĺžkou 344,452 km.
- V okrese Dunajská Streda sa na ceste I. triedy č. 13, ktorá daným okresom prechádza, nachádza 7 mostných objektov. Stavebnotechnický stav (STS) týchto mostov je nasledovný: zlý (STS 5) – 5 mostov, veľmi zlý (STS 6) – 4 mosty a havarijný (STS 7) – 1 most.
- V okrese Dunajská Streda sa na ceste I. triedy č. 63, ktorá daným okresom prechádza, nachádzajú 9 mostných objektov. Stavebnotechnický stav (STS) týchto mostov je nasledovný: dobrý (STS 3) – 4 mosty, uspokojivý (STS 4) – 3 mosty a zlý (STS 5) – 2 mosty.
- V realizácii (termín realizácie u všetkých projektov je 2023 – 2024) sú nasledovné projekty, ktorých financovanie bolo zabezpečené prostredníctvom Operačného programu Integrovaná infraštruktúra:

„Rekonštrukcia križovatiek na cestách I. triedy III. etapa v TT kraji, I/13 a I/63 Veľký Meder“

„Rekonštrukcia križovatiek na cestách I. triedy III. etapa v TT kraji, I/13 a III/1394 Čiližská Radvaň“

„Rekonštrukcia križovatiek na cestách I. triedy III. etapa v TT kraji, I/13 a III/1404 Medved'ov“

„I/13 Most cez odvodňovací kanál Čalovo – Medved'ov“

„Výstavba a zlepšenie bezpečnostných parametrov mostov na cestách I. triedy 1. etapa - I/13 Medved'ov, most ev. č. 13 – 004“

„Modernizácia vybraných úsekov ciest I.tr. v TT a NR kraji -I/13 Veľký Meder - Čiližská Radvaň“

- Slovenská správa ciest (SSC) má v pláne prípravy na ceste zaradené projekty rekonštrukcie:

„Modernizácia vybraných úsekov ciest I. triedy v TT a NR kraji - I/63 Blatná na Ostrove – Vieska“ s predpokladaným termínom realizácia 2025 -2026;

„Modernizácia vybraných úsekov ciest I. triedy v TT a NR kraji - križovatka I/13 a III/1394 – Medveďov“ s predpokladaným termínom realizácia 2027 -2028;

- železničná doprava – modernizácia a elektrifikácia tratí, nákup nových vozňov a rušňov + grafikon
- V oblasti železničnej dopravy dominuje jednokoľajná neelektrifikovaná trať Bratislava – Dunajská Streda – Komárno, ktorá je za posledné roky ovplyvnená výrazným rozširovaním individuálnej bytovej zástavby. Tento jav má značný podiel aj na zvyšovaní dopytu po vlakovej doprave až do takej miery, že v súčasnosti vzhľadom na frekvenciu cestujúcich trať v špičkových úsekoch dňa dosahuje hraničné hodnoty vlastnej priepustnosti. V uvedených úsekoch dňa nie je možné pridávať ďalšie vlaky, čo následne obmedzuje nákladnú dopravu a logistický hub intermodálnej prepravy v Dunajskej Strede. Ide o trať o dĺžke 95 km, ktorá je v súčasnosti jednokoľajná a v celom úseku neelektrifikovaná s výnimkou konečných staníc. K projektu bola v roku 2021 vypracovaná štúdia uskutočniteľnosti, ktorá stanovila niekoľko variant a odporúčaní. Na základe štúdie je ďalším krokom príprava obstarávania na zhotoviteľa, ktorý spracuje zámer navrhovanej činnosti podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a následne správu o hodnotení vplyvov projektu na životné prostredie (EIA). Zároveň je množné realizovať čiastkové riešenia, ktoré sú časovo i finančne dostupné a ktoré do vybudovania dvojkoľajnej prevádzky umožnia zlepšiť priepustnosť trate.

Vzhľadom na to, že ide o trať siete TEN-T a úlohou PVV je okrem iného aj napredovať v úsilí modernizácie železničnej infraštruktúry na koridorových tratiach

- Cez okres Galanta je vedená elektrifikovaná dvojkoľajná koridorová trať medzinárodného významu Bratislava – Nové Zámky – Budapešť a regionálna trať Galanta – Sereď – Trnava s odbočkou na Leopoldov. Hlavná koridorová trať už vykazuje na mnohých miestach obmedzenie maximálnej rýchlosti, čo spôsobuje spomaľovanie dopravy a komplikácie pri dodržiavaní cestovného poriadku. Z dlhodobej stratégie je na medzinárodnom hlavnom ťahu plánovaná modernizácia s navýšením rýchlosti na 200 km/h a postupným nahradením súčasných úrovňových železničných priecostí mimoúrovňovými, čo zvýši dynamiku cestnej dopravy alepší fungovanie regiónu ako celku. Uvedený zámer má spracovanú štúdiu realizovateľnosti. Zámerom je pokročiť v projekte, ktorý už niekoľko rokov obmedzujú finančné zdroje, pretože neboli pre uvedený projekt alokované. Trať je rovnako súčasťou siete TEN-T a navyše zabezpečuje diaľkovú medzištátnu dopravu v osobnej i nákladnej preprave.

9.7. Verejný poriadok a vnútorná bezpečnosť

➤ Bezpečnostné opatrenia pre ochranu pred nelegálnymi imigrantami

Prioritnou úlohou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky je príprava na možnú migračnú vlnu na jar roku 2024, ale aj prijatie dlhodobých opatrení s cieľom pripravenosti Slovenskej republiky na takéto situácie v budúcnosti. Cieľom je, aby Slovenská republika nebola bezpečnou krajinou pre tranzit nelegálnych migrantov a nelegálnu činnosť prevádzáčov. Situácia v oblasti nelegálnej migrácie je monitorovaná a v prípade hrozby prudkého nárastu nelegálnej migrácie budú na hranice Slovenskej republiky s Maďarskom vyslané potrebné

počty príslušníkov Policajného zboru (ďalej len „policajti“) s použitím technických kapacít, aby sa zabránilo voľnému prenikaniu nelegálnych migrantov na územie Slovenskej republiky.

Územie v pôsobnosti Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Galante a Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dunajskej Strede neboli v roku 2023 výrazne zasiahnuté sekundárnou tranzitnou migráciou ako niektoré iné okresy na juhu Slovenskej republiky. V okrese Dunajská Streda bolo zadržaných 306 cudzincov a v okrese Galanta iba jeden cudzinec. Uvedený región v roku 2023 neležal na hlavnej migračnej trase prechádzajúcej územím Slovenskej republiky. Rieka Dunaj vytvára v okrese Dunajská Streda prirodzenú migračnú bariéru a jediný hraničný priechod Medveďov – Vámosszabadi bol v čase migračného tlaku intenzívne kontrolovaný. V meste Dunajská Streda je dislokované oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru (PZ), ktoré vykonáva aj bezpečnostno-represívne akcie s cieľom odhaľovania nelegálnej migrácie.

Od 9. júna 2023 do 31. decembra 2023 Okresné riaditeľstvo PZ v Dunajskej Strede realizovalo spoločný výkon služby na bývalom hraničnom priechode s Maďarskom Medveďov – Vámosszabadi, ktorého cieľom bola eliminácia sekundárnej nelegálnej migrácie, teda odhaľovanie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí na územie členských štátov Európskej únie vstúpili a zdržiavajú sa v ňom neoprávnene. V súčasnej dobe spoločný výkon služby na elimináciu nelegálnej migrácie prebieha raz mesačne. Od marca 2023 sú umiestňovaní do bývalého účelového zariadenia Slovenskej technickej univerzity v Gabčíkove utečenci z Ukrajiny v počte približne 700 osôb a policajti služby poriadkovej polície vykonávajú ich monitorovanie. V rámci riadenia služobnej činnosti na uvedenom úseku je jednou z hlavných úloh flexibilne reagovať na aktuálny vývoj bezpečnostnej situácie a v prípade jej zhoršenia prijať adekvátne bezpečnostné opatrenia na eliminovanie neželaného stavu. Vzhľadom k tomu, že okres Galanta nemá v rámci svojho teritória hranicu s iným štátom, Okresné riaditeľstvo PZ v Galante nemá v súčasnosti, nad rámec bežného výkonu služby, prijaté žiadne iné bezpečnostné opatrenia ohľadom ochrany pred nelegálnymi migrantami.

➤ **Bezpečnosť v uliciach – policajti v teréne**

Okresy Galanta a Dunajská Streda sú v územnej pôsobnosti Mobilnej jednotky Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ, ktorá taktiež vykonáva hliadkovú službu na účel odhaľovania nelegálnych migrantov.

Okresné riaditeľstvo PZ v Galante a Okresné riaditeľstvo PZ v Dunajskej Strede majú pomerne ustálený charakter skladby trestnej činnosti. K najčastejším druhom trestnej činnosti možno zaradiť majetkovú trestnú činnosť spočívajúcu v krádežiach v obchodoch, najmä vo vzťahu k priestupkovej recidíve majetkových priestupkov spáchaných formou krádeže, ako aj krádeže vlámaním. Ďalej je to ekonomická trestná činnosť spočívajúca v podvodoch a neodvedení daní a poistného. Pri priestupkoch tvoria najväčší podiel majetkové priestupky a priestupky proti občianskemu spolunažívaniu. Úroveň bezpečnosti v uliciach miest a obcí okresu Galanta je priamo ovplyvňovaná objemom nápadu a štruktúrou protiprávných konaní, ktoré súvisia so zvýšeným zamestnávaním občanov krajín Európskej únie a tretích krajín v tomto regióne. Týmto sa zvyšuje anonymita osôb, najmä z pohľadu osobnej znalosti osôb páchajúcich protiprávnou činnosť. Z uvedeného dôvodu sa v súčasnej dobe čoraz viac podieľajú na protiprávnom konaní v regióne cudzí štátni príslušníci zdržiavajúci sa alebo pracujúci na území okresu Galanta, najmä čo sa týka majetkovej trestnej činnosti, vedenia vozidla pod vplyvom alkoholických nápojov a v niektorých prípadoch aj násilnej trestnej činnosti.

Avšak napriek vyššie uvedenému, má celkový vývoj páchania protiprávnej činnosti v rokoch 2021 až 2023 klesajúcu tendenciu. Stav a úroveň ochrany verejného poriadku možno hodnotiť pozitívne. Na eliminovanie a predchádzanie uličnej trestnej činnosti považujeme za dôležitú

prítomnosť policajtov v uliciach, ktorí vykonávajú obchôdzkovú a hliadkovú službu, čo pôsobí preventívne.

V rámci Okresného riaditeľstva PZ v Dunajskej Strede sú zriadené 4 obvodné oddelenia PZ, a to Obvodné oddelenie PZ Dunajská Streda, Obvodné oddelenie PZ Šamorín, Obvodné oddelenie PZ Veľký Meder a Obvodné oddelenie PZ Gabčíkovo.

Okresné riaditeľstvo PZ Dunajská Streda má aktuálne systematizovaných 227 tabuľkových miest policajtov a 25 miest občianskych zamestnancov, pričom z celkového počtu tabuľkových miest policajtov je obsadených 174 (vrátane 6 policajtiiek na rodičovskej dovolenke), neobsadených je 53. Priamy výkon služby aktuálne zabezpečuje 168 policajtov čo predstavuje 74 %. Tabuľkové miesta občianskych zamestnancov sú obsadené. Kapacitné možnosti Obvodného oddelenia PZ pri výkone obchôdzkovej služby však boli aj v roku 2023 výrazne obmedzené. Na Obvodnom oddelení PZ Dunajská Streda dlhodobo evidujeme podstav personálnych kapacít policajtov.

V rámci Okresného riaditeľstva PZ Galanta je zriadených 6 obvodných oddelení PZ, Obvodné oddelenie PZ Galanta, Obvodné oddelenie PZ Sereď, Obvodné oddelenie PZ Sládkovičovo, Obvodné oddelenie PZ Šoporňa, Obvodné oddelenie PZ Trstice a Obvodné oddelenie PZ Jelka.

Okresné riaditeľstvo PZ v Galante má aktuálne systematizovaných 209 tabuľkových miest policajtov a 18 miest občianskych zamestnancov, pričom z celkového počtu tabuľkových miest policajtov je obsadených 173 (vrátane 5 policajtiiek na rodičovskej dovolenke), neobsadených je 36. Priamy výkon služby aktuálne zabezpečuje 168 policajtov čo predstavuje 80 %. Tabuľkové miesta občianskych zamestnancov sú obsadené.

➤ **Spolupráca so samosprávami pri prevádzke kamerových systémov**

Spoluprácu so samosprávami pri prevádzke kamerových systémov je možné v rámci pôsobnosti Okresného riaditeľstva PZ v Galante Okresného riaditeľstva PZ v Dunajskej Strede hodnotiť pozitívne.

Na vyžiadanie obvodných oddelení PZ samosprávy poskytujú kamerové záznamy. Kamerový systém je vyvedený len na Obvodnom oddelení PZ Veľký Meder, na ostatných obvodných oddeleniach PZ nie sú vyvedené kamerové záznamy. Služobný obvod Dunajská Streda pozostáva zo 64 obcí a 4 miest, z uvedeného počtu miest bolo zistené, že cca 75 % z nich má v súčasnosti zavedené monitorovanie priestoru kamerovým systémom, ostatné obce pracujú na projektoch, ktoré by boli financované z fondov EÚ, keďže pre obce je vybudovanie kvalitného monitorovacieho zariadenia finančným zaťažením. V okrese Dunajská Streda je zabezpečená spolupráca s obecnou políciou počas hliadkovej a obchádzkovej služby.

Okres Galanta je tvorený z 36 obcí a 3 miest. Z celkového počtu obcí okresu Galanta nemajú zavedený kamerový systém iba obce Trstice a Jánovce. Obce vykonávajú podľa dohovoru monitorovanie verejných priestranstiev prostredníctvom už existujúcich kamier alebo sú prerokovávané potreby umiestnenia nových kamier na také miesta, kde si to vyžaduje bezpečnostná situácia v rámci jednotlivých obcí (miest). Za pomoci kamerového systému sa vo viacerých prípadoch policajtom podarilo objasniť protiprávne konanie a ustáliť páchatel'ov takéhoto konania. Zväčša ide o priestupky na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu a priestupky proti majetku. V nemalej miere využívajú záznamy z kamier policajti aj pri stotožnení páchatel'ov uličnej kriminality. Najlepšia spolupráca v tejto oblasti prebieha so zástupcami obecných polícií, ktoré sú zriadené v mestách Galanta, Sereď a Sládkovičovo.

Riaditelia obvodných oddelení PZ sa aktívne stretávajú so štatutármi obcí, pričom preberajú aktuálnu bezpečnostnú situáciu v danej obci ako aj potrebu vybudovania kamerového

systému, vhodný výber miest na osadenie kamier na základe znalostí z iných obcí. Počas týchto stretnutí sú riešené aktuálne otázky v rámci páchania najmä majetkovej, ale aj ostatnej protiprávnej činnosti, ktorá je páchaná na území daného mesta. Vzhľadom na prínosy kamerových záznamov pri stotožňovaní páchatel'ov protiprávných konaní navrhujeme, aby obec Trstice a obec Jánovce boli zaviazané zriadiť si obecný kamerový systém.

Navrhované opatrenia zo strany Prezídia Policajného zboru:

Na zabezpečenie chýbajúcich kamerových systémov v obciach Trstice a Jánovce sa odporúča pre starostov obcí Trstice a Jánovce vybudovať kamerový systém v obciach.

➤ Modernizácia hasičskej techniky a posilnenie hasičských zborov

Podľa § 4 ods. 2 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 55/2022 Z. z., ktorou sa určujú sídla a územné obvody krajských riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru, okresných riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru a sídla hasičských staníc v znení neskorších predpisov je sídlom Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Dunajskej Strede mesto Dunajská Streda s územnou pôsobnosťou pre okres Dunajská Streda.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Dunajskej Strede má tri hasičské stanice, a to Hasičská stanica Dunajská Streda (typ III) do 30 príslušníkov Hasičského a záchranného zboru zmenovej služby, Hasičská stanica Veľký Meder a Hasičská stanica Šamorín (typ II) do 20 príslušníkov Hasičského a záchranného zboru zmenovej služby.

Podľa § 4 ods. 3 vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 55/2022 Z. z., ktorou sa určujú sídla a územné obvody krajských riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru, okresných riaditeľstiev Hasičského a záchranného zboru a sídla hasičských staníc v znení neskorších predpisov je sídlom Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Galante mesto Galanta s územnou pôsobnosťou pre okres Galanta.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Galante má dve hasičské stanice, a to Hasičská stanica Galanta (typ III) do 30 príslušníkov Hasičského a záchranného zboru zmenovej služby a Hasičská stanica Sereď (typ II) do 20 príslušníkov Hasičského a záchranného zboru zmenovej služby.

V okrese Dunajská Streda uskutočnili dobrovoľné hasičské zbory obcí spolu s Hasičským a záchranným zborom 411 výjazdov (183 – požiar, dopravná nehoda – 10, technická pomoc – 218), z toho dobrovoľné hasičské zbory obcí samostatne 214 výjazdov.

V okrese Galanta uskutočnili dobrovoľné hasičské zbory obcí spolu s Hasičským a záchranným zborom 115 výjazdov (61 – požiar, dopravná nehoda – 2, technická pomoc – 52), z toho dobrovoľné hasičské zbory obcí samostatne 58 výjazdov.

Najrozsiahlejší požiar v Trnavskom samosprávnom kraji bol v roku 2019 v meste Trnava. Jednalo sa o požiar skladu nebezpečných látok, o existencii ktorého nemali hasiči ani iné štátne orgány vedomosť. V sklade bolo uskladnené veľké množstvo rôzneho nebezpečného materiálu v nádobách rôznych objemov od 2 litre až po 1000 litrov. Nebezpečné látky boli umiestnené v dvoch skladových halách a na voľnom priestranstve. Na mieste zasahovalo 166 príslušníkov Hasičského a záchranného zboru z 24 hasičských staníc a 70 členov dobrovoľných hasičských zborov obcí. Príslušníci Hasičského a záchranného zboru v roku 2023 pomáhali s likvidáciou environmentálnej záťaže, ktorá pretrváva na mieste zásahu od roku 2019. Od začiatku roku 2024 spolupracujeme s príslušníkmi odboru odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Úradu kriminálnej polície Prezídia Policajného zboru na odbere vzoriek nebezpečného odpadu a dekontaminácii príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, policajného zboru a chemického vojska.

- **Hasičská stanica Trnava**

Najvyššou prioritou Hasičského a záchranného zboru v rámci Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Trnave je výstavba novej hasičskej stanice so sídlom okresného riaditeľstva a krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru. Veľkosť a dispozičné riešenie existujúcej budovy nedokáže zohľadniť požiadavky na plnohodnotný výkon zmenovej služby. Hasičská stanica Trnava nie je dimenzovaná na súčasné stavy slúžiacich zmenových príslušníkov ani na umiestnenie špeciálnej hasičskej techniky. Viacero kusov hasičskej techniky je garážovaných na iných hasičských staniciach. Modernizácia alebo rozšírenie objektu hasičskej stanice v tesnej blízkosti historického centra je nemožná. Kritické je aj dopravné napojenie a výjazd hasičskej jednotky k nežiadúcej udalosti. Jedinou možnosťou je výstavba novej hasičskej stanice v inej lokalite. Projektová príprava novostavby Hasičskej stanice Trnava bola pre krátenie nenávratného finančného príspevku poskytovaného (NFP) v rámci Regionálneho operačného programu 2007-2013 (ROP) zastavená v roku 2010.

Od začiatku roka 2023 rokuje Ministerstvo vnútra SR s Ministerstvom obrany SR o možnosti výstavby Hasičskej stanice Trnava so sídlom okresného riaditeľstva a krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru na pozemku v správe Ministerstva obrany SR pri Malženickej ceste. Orientačné náklady na prípravu projektovej dokumentácie novostavby Hasičskej stanice Trnava so sídlom okresného riaditeľstva a krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v meste Trnava sú vo výške 300 tis. eur a predpokladané rozpočtové náklady stavby sú na úrovni 6,7 mil. eur.

- **Hasičská stanica Galanta**

V roku 2015 bola ukončená rekonštrukcia hasičskej stanice v sídle okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Galante financovaná z NFP vo výške 751 tis. eur poskytnutého v rámci ROP. Zrealizované boli najmä stavebné práce zamerané na zníženie energetickej náročnosti budovy.

V areáli Hasičskej stanice Galanta je aktuálne potrebné zvýšiť kapacitu na uskladnenie techniky. Preto je nutné spevniť trávnatú plochu pozemku hasičskej stanice a vybudovať prístrešok pre 6 kusov kontajnerov. Jednoduchý oceľový nevykurovaný prístrešok s pôdorysnými rozmermi 20 x 20 m bude opláštený z troch strán a napojený na areálový rozvod elektrickej energie. Pozemok určený na spevnenie a výstavbu prístrešku je v správe Ministerstva vnútra SR. Predpokladané rozpočtové náklady projektu sú na úrovni 300 tis. eur.

- **Hasičská stanica Sered'**

Z NFP poskytnutého v rámci ROP bola v roku 2012 ukončená rekonštrukcia hasičskej stanice Sered'. Napriek nespornému zlepšeniu podmienok pre výkon zmenovej služby, limitujúcim faktorom pre riadne plnenie úloh Hasičského a záchranného zboru je veľkosť pozemku v centre mesta, hustota dopravy a zástavba okolitých pozemkov komplikujúce výjazdy k nežiadúcim udalostiam.

Na spoločných rokovaníach so zástupcami mesta boli vytypované pozemky v jeho správe, ktoré by boli vhodné na výstavbu novej hasičskej stanice typ II (do 20 príslušníkov). Predpokladané investičné náklady na projektovú dokumentáciu a samotnú výstavbu novej hasičskej stanice sú na úrovni 1,80 mil. eur.

- **Hasičská stanica Dunajská Streda**

Obnova Hasičskej stanice Dunajská Streda uskutočnená v rámci ROP bola ukončená kolaudáciou začiatkom roka 2015. Rekonštrukciou v celkovej hodnote 882 tis. eur bola konsolidovaná prevádzka hasičskej stanice a zlepšené podmienky na výkon zmenovej služby.

Na hasičskej stanici je aktuálne potrebné vymeniť 8 kusov brán (vrátane poruchových motorov) na garážových státiach hasičskej techniky prvého výjazdu. Ich výmenou bude zabezpečený bezproblémový výjazd hasičskej jednotky k nežiadúcim udalostiam. Odstránením netesnosti sa zlepši mikroklima v garáži a dôjde k zníženiu spotreby energie na ich vykurovanie. Investičná náročnosť takéhoto technického zhodnotenia objektu predstavuje čiastku 65 tis. eur.

V roku 2021 začal proces modernizácie hasičskej techniky, ktorý bol dlhodobo neriešený. Prezídium Hasičského a záchranného zboru pristúpilo k spracovaniu technickej špecifikácie na automobil hasičskej záchrannej služby 1B (ďalej len „AHZS 1B“), ktorého základnou úlohou je poskytnutie pomoci v prípade havárie vozidiel na cestných komunikáciách. AHZS 1B disponuje možnosťou osvetlenia miesta zásahu, odtiahnutia havarovaného vozidla a sprejazdnenia komunikácie. Uvedená hasičská technika plní úlohu prvovýjazdových vozidiel. Výbava vozidla umožňuje tiež poskytnutie pomoci pri dopravnej nehode cestného dopravného prostriedku prepravujúceho nebezpečné látky, vyslobodzovanie osôb v sťažených klimatických podmienkach zo závalov a z tesných priestorov, poskytovanie predlekárskej pomoci postihnutým osobám na mieste zásahu, záchranu osôb z výšok a z voľných hĺbok pomocou lezeckej techniky a vykonanie požiarneho zásahu vodou alebo penou.

Hasičský a záchranný zbor má v súčasnosti v majetku a v komoditnej skupine „KS 20 – Hasičská záchranná technika a povodňový materiál“ 62 ks automobilov kategórie AHZS 1B Mercedes, ktoré boli vyrobené v rokoch 2005, 2008 a 2009 a 1 ks AHZS 1B Scania, ktorý bol vyrobený v roku 1998. Hlavným dôvodom na obmenu (a rozšírenie) vozového parku AHZS 1B je morálna zastaranosť, vysoký vek súčasných automobilov a nadmerne vysoké náklady na údržbu. V súčasnosti 15 až 19-ročné vozidlá prestávajú spĺňať nároky, ktoré sa na nich kladú pri zabezpečovaní úloh Hasičského a záchranného zboru. V odhadovanej dobe dodania (2025 až 2028) bude mať celá flotila viac ako 20 až 23 rokov aktívnej služby v I. línii. Dostupné odporúčania a štandardy definujú vek výmeny pre prvovýjazdové vozidlá najviac na 15 rokov. Bolo vierohodne preukázané, že počas tohto obdobia dokáže hasičská technika efektívne reagovať s vysokou mierou spoľahlivosti. Nasledujúcich päť rokov môže technika slúžiť ako rezerva v prípade veľkých požiarov a nežiaducich udalostí alebo môže byť bezodplatným prevodom prevedená na obce ako zriaďovateľ a dobrovoľných hasičských zborov obcí.

Cieľom investície (obmeny automobilov hasičskej záchrannej služby kategórie 1B) je zabezpečenie riadneho plnenia úloh a akcieschopnosti Hasičského a záchranného zboru po skončení odporúčanej doby životnosti súčasných automobilov.